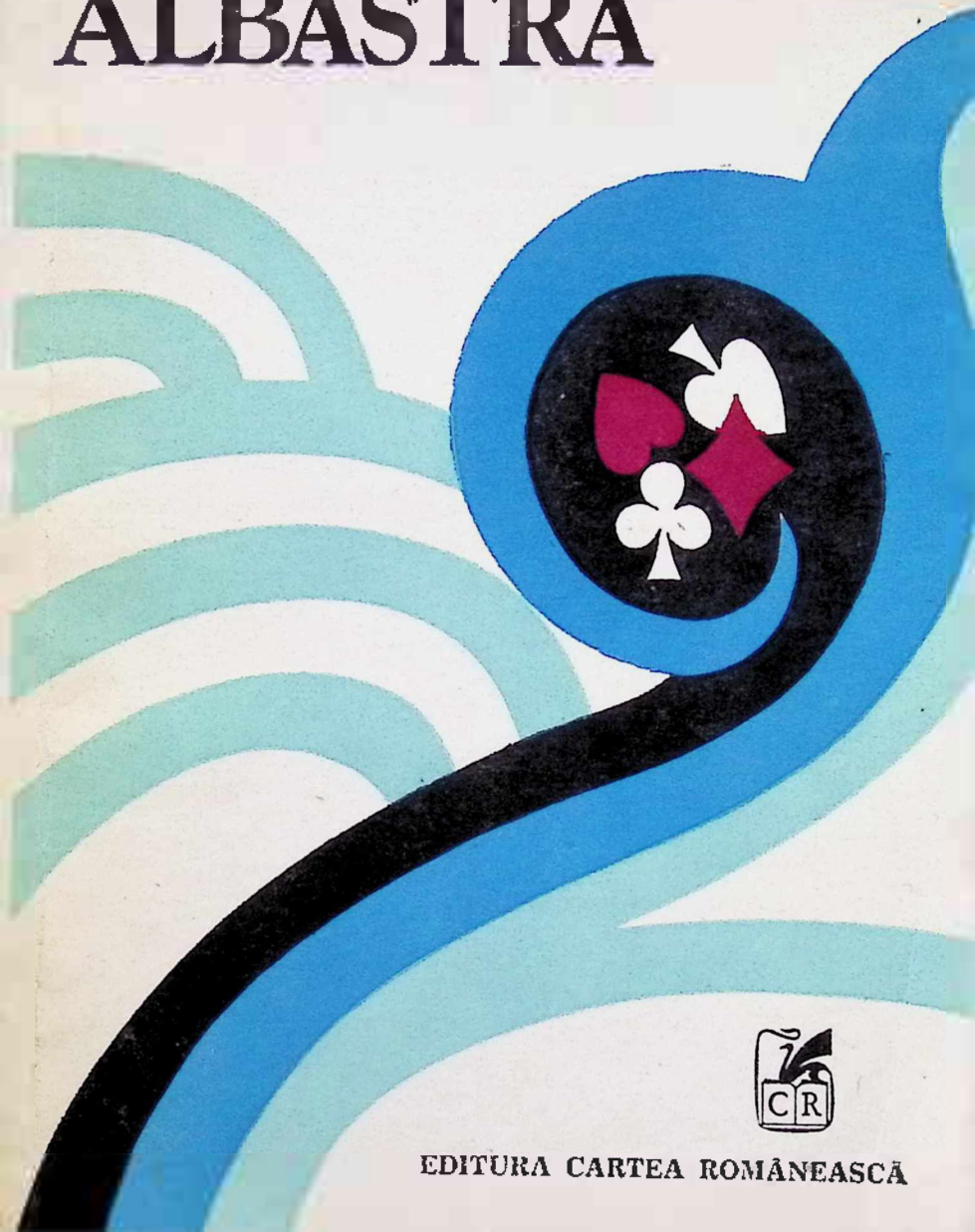

Gheorghe Buzoianu

LÎNGĂ COLINA ALBASTRĂ

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ

GHEORGHE BUZOIANU
LINGĂ COLINA ALBASTRĂ

GHEORGHE BUZOIANU

Lîngă colina albastră

proze

Cartea Românească
1981

Coperta de *Constantin Guluță*

LÎNGĂ COLINA ALBASTRĂ

1

Pandulescu tresări, palmele cu vine proeminente îi alunecară de pe genunchi, pleoapele îi se zbătură mărunt ; câteva clipe rămase buimac, înțepenit în fotoliu, pe urmă își dădu seama că ațipise și că a fost trezit de niște bubuituri înfundate.

Se afla într-una din camerele de la parter ale locuinței, o încăpere cu tavanul înnegrit de fum de tutun, pe care nevastă-sa obișnuia s-o numească tot mai des „cabinetul de lucru al soțului“. Înserarea se așternea domol în dosul geamurilor, crengile bătrînului castan sălbatic abia se mai distingeau, iar mobila dinăuntru începea să-și piardă contururile.

Își șterse iute picăturile de salivă prelinse pe bărbia îndesată, asprită de brici, și trase de șnurul lampadarului de lîngă birou.

În curtea din stînga răsunară iarăși bubuiturile. „Trebuie să fie Magdalena, nevasta medicului veterinar, gîndi Pandulescu, își scutură covoarele... Curios, n-o lasă pe servitoare să se atingă de ele, le bate ea...“ Vecina avea o sumedenie de mici covoare

multicolore, pe care le etala în fiecare joi seara pe bara din spatele casei. Bubuiturile continuau să se reverse în unde concentrice peste liniștea cartierului provincial, ritmicitatea lor semăna cu cadența unui uriaș metronom. Magdalena izbea covoarele metodic, pățimaș, copleșită parcă de o reală desfătare ; pe fata ei oacheșă, rotundă, deloc îmbujorată de efortul fizic, se citea înverșunare și totodată mulțumire de sine. Le scutura într-o anumită ordine, întâi pe cele cu chenar galben, apoi carpetele în care dominau arabescuri purpurii, terminând totdeauna cu cele maronii.

Închise ochii străduindu-se să ghicească exact ce covor avea să urmeze, dar nu reuși, dimensiunile și culorile se transformară treptat într-o mlaștină cenușie-acaparatoare, în care se zbătea trupul Magdalenei ; da, iată, acum parcă o vedea pe vecină chiar lângă fotoliul pe care el sta amortit, o vedea cum încearcă să se desprindă din acea pastă viscoasă, cum execută mișcări din ce în ce mai lente, cum șoldurile-i înguste tresaltă încă o dată înainte de a se înțepeni.

Clătină capul spre a alunga imaginea Magdalenei cotropită de covoare. Uneori îi plăcea să-și închi- puie că palma îi alunecă peste pîntecele plat al nevestei veterinarului, că urcă încet către sinii mici, și atunci chiar ieșea în curte și o contempla în lumina amurgului pe vecină, ședea proptit de gard simțind cum îi aleargă un fior cald de-a lungul spinării, fior pe care se căznea să-l prelungească ținînd ochii larg deschiși, pînă îl înțepau pleoapele.

Auzi alături pocnetul unei uși trîntite și vocea cu rezonanțe metalice a nevestei alternînd cu murmu-

rul vag al servitoarei, o împreunare de sunete familiare numai o dată pe săptămână, joia, înainte de sosirea musafirilor.

Vru să se ridice, să se ducă în dormitor să-și schimbe hainele — acum purta un halat nou, vișiniu, cu care încă nu se obișnuise pe deplin — dar nu-și putu aduna puterile, continuă să stea prăvălit în fotoliul adânc, cu palmele atârând pe lângă coapse, moleșit.

În urmă cu trei săptămîni, cînd împlinise patruzeci și nouă de ani, luase hotărîrea să nu mai mînnince seara ; începea să se îngrașe în mod nepermis. Fața-i imobilă, umbrită de părul de culoarea măslinei, era înviorată uneori de strălucirea tăioasă a ochilor despotici ; cînd mergea, își ținea mîinile la spate, călca rigid, apăsător, cu vîrfurile picioarelor îndreptate către exterior ; arăta veșnic preocupat, deși ceva din înfățișarea-i posacă (poate gura cu buzele răsfrînte) lăsa impresia că se silește să-și ascundă preocuparea, că mimează un soi de demnitate flegmatică ; urechile străvezii, ușor clăpăuge, își mențineau o permanentă nuanță gălbuie, formînd un contrast neplăcut cu vinețiul obrazilor ; un coleg de serviciu îi spusese în glumă că seamănă cu Bismarck, mai ales din profil ; din acea zi, pentru a sublinia asemănarea, Pandelescu lăsase să-i crească mustață, o mustață sîrmoasă, mereu zbîrlită, decorată de nicotină.

Era contabil principal la cooperativa „Prestarea” din localitate și aspira la postul de contabil-șef, deoarece titularul urma să se pensioneze în scurt timp ; în calea planurilor sale de ascensiune se iviseră însă unele piedici și acest fapt îi dădea senzația

că e frustrat de o recompensă binemeritată ; considera că va trebui să procedeze cu multă băgare de seamă pentru a îndepărta piedicile neprevăzute.

Se bizuia, într-o oarecare măsură, pe sprijinul prietenilor care aveau să sosească dintr-un moment într-altul.

La drept vorbind, nu-i convenea să destăinuie nimănui intențiile în întregime, mai ales acum, cînd era aproape sigur că orice acțiune necugetată ar putea să răstoarne ceea ce plănuse cu atîta răbdare ; rareori își pierdea încrederea în sine, dar existau și clipe cînd se simțea invadat de panică, de o spaimă aproape animalică, și atunci mintea lui activă părea că lucrează în gol, iar spinarea îi era năpădită de o sudoare rece ce-i producea supărătoarea impresie de paralizie.

Măcinat de gînduri contradictorii, dori iarăși să se ridice din fotoliu, însă mușchii nu-i dădură ascultare nici de astă dată și fu nevoit să se resemneze, să rămîna în aceeași poziție, trăgînd cu urechea la zgomotele venite dinspre bucătărie. Și-o imagină pe nevastă-sa ; sta, firește, pe taburetul de lîngă chiuvetă, cu nelipsita-i țigară în colțul buzelor, stinsă, semn de enervare ; da, fără îndoială, ședea picior peste picior, obsedată de iminenta sosire a musafirilor, urmărea circumspectă munca Anastasiei, dîndu-i indicații de prisos ; vocea ei aspră, metalică, acoperea bombăneala Anastasiei.

Din camera de deasupra se auzea mersul tîrșuit al bătrînului Sălceanu, o rudă foarte îndepărtată care locuia și mîncă pe gratis la ei. Așteptau să moară pentru a-i moșteni averea formată dintr-o casă cu trei încăperi situată la periferia Bucureștilor. Îl primiseră în gazdă cu condiția să-și facă

testamentul în fovoarea lor ; desigur, nimeni nu cunoștea această convenție, toată lumea lăuda generozitatea familiei Pandelescu față de „sărmanul bătrîn“. Sălceanu își făcea veacul în camera mansardată, vegeta acolo cît era ziua de lungă, se uita apatic la clădirile de peste drum, la rarii pietoni, sau citea anunțurile mortuare dintr-o străveche colecție de ziare franțuzești ; cam din două în două zile, spre seară (vară sau iarnă), cobora îmbrăcat în lodenul său ridicol, se aventura pînă la colțul străzii, la bufetul „Aluniș“, unde comanda un rachiu alb, mare, pe care-l sorbea cu zgîrcenie, depănînd amintiri din tinerețe, laolaltă cu bețivii din cartier ; la întoarcere, ușor amețit, începea să umble prin hol cu respirația greoaie și pupilele dilatate, să ciocănească peretii cu bastonul și să șoptească sacadat : „Cocoșeii ! Cocoșeii mei ! Îi găsesc eu, n-aveți grijă...“ Alteori își scotea hainele de pe el și circula prin toate încăperile îmbrăcat doar cu o pereche de izmene largi ce-i alunecau neîncetat peste șoldurile scheletice ; atunci trebuia să-l ademenească în odăița lui, să-l culce, nu însă înainte de a-i oferi cîteva bomboane verzi, de mentă, la vederea cărora se liniștea ca prin farmec. Cînd îl primiseră în gazdă fuseseră mai mult decît siguri că nu mai avea de trăit decît maximum o jumătate de an. Bătrînul parcă le făcea în ciudă, împlinise de curînd optzeci și trei de ani și continua să dea dovadă de o rezistență fizică demnă de invidiat.

Pașii lui Sălceanu, din ce în ce mai dezordonăți, îl smulseră pe Pandelescu din starea de prostrație, îl făcură să exclame iritat : „Boșorogul ! Ar fi capabil să mă îngroape și pe mine și pe Gina. Numai de nu l-ar apuca criza cînd vor sosi musafirii !“

Se ridică din fotoliu, își aprinse o țigară și se uită în treacăt la pendula din spatele biroului ; era șase fără un sfert. Străbătu alene culoarul, cu mersu-i straniu, se opri puțin în sufrageria mare de la parter, apoi intră în dormitor și începu să se îmbrace.

Se mișca greoi, icnind, și trecea deseori în sala de baie de alături pentru a-și corija ținuta vestimentară în oglinda de deasupra lavaboului ; din cînd în cînd mîngîia cu priviri satisfăcute mobila nouă din dormitor, covorul gros cu arabescuri complicate — îl cumpăraseră de ocazie de la o familie plecată în Italia —, perdelele plușate și litografiile cu rame bronzate, masive. Se felicita pentru îndrăzneala dovedită în urmă cu zece ani, cînd cumpăraseră casa pe o nimica toată, de la un pensionar ; dăduse pe ea șaisprezece mii de lei, iar acum valora pe puțin optzeci de mii.

„Pe vremea aceea. își zise, erai considerat cu adevărat nebun dacă aveai curajul să-ți investești banii într-o clădire.“

Avusese destule dificultăți cu foștii chiriași, dar după doi ani de strădanii, de alergături pe la tribunal, reușise să scape de ei. E drept, mutatul lor îl costase mai scump decît casa, însă acum putea să trăiască liniștit, fără să-l mai deranjeze „niște coate-goale“.

Își innodă cravata și dădu să iasă, cînd, în prag, se ivi silueta suplă a Ginei.

Pandulescu Gina depășise de cîteva săptămîni vîrsta de treizeci și șapte de ani. Exercițiile speciale de gimnastică și masajele practicate zilnic o făceau să arate mai tînără, rareori i se dădeau mai

mult de treizeci de ani. Pășea alunecos, ca o felină, iar cînd se oprea în loc își trăgea umerii înapoi cu un mic gest de sfidare ; înainte de a vorbi își mușca ușor buzele cărnoase, senzuale, și cobora pleoapele o clipită peste ochii de culoarea alunei, ceea ce producea o plăcută impresie asupra bărbaților, ei fiind dispuși să-și imagineze că Gina se pregătește să le dezvăluie cine știe ce taină intimă ; de regulă purta fuste scurte — le purtase și în anii cînd încă nu apăruse moda „mini“ — și bluze imaculate, fără mîneci, la care alăuga cîte un batic simplu, legat împrejurul gitului pentru a-și ascunde tendința spre gușă ; avea fruntea înaltă, bombată, pielea fină și arămie, parcă veșnic bronzată, brațe proporționale cu degete frumos îngrijite, dar cu încheieturi cam groase, ca de bărbat.

Era fiică de popă, se născuse într-o comună din apropierea Buzăului și după ce absolvise cu note mediocre liceul se chinuise trei ani la rînd să intre la Facultatea de filologie. Descurajată, în cel de-al patrulea an urmasse un curs de dactilografie, lucrase în mai multe orașe, apoi, în fine, se angajase secretară la cooperativa de producție meșteșugărească „Prestarea“ în același an cînd sosise în oraș și cel ce avea să-i devină soț. Pînă atunci, el avusese cîteva legături ocazionale cu femei anonime, întîlniri consumate în pripă, în paturi obscure, terminate fără regrete de nici o parte ; pe Manolache Virginia (cu excepția lui Pandeleșcu, la serviciu toți colegii îi spuneau Gina și o tutuiau) o remarcase de la bun început, dar nu cutezase să se apropie de ea decît după îndelungi ezitări, surprinzătoare pentru un bărbat care, în alte situații, vădea destul curaj și un nemaipomenit tupeu ; săptămîni

de-a rîndul o însoți tăcut, umil, o conduse acasă, sărutîndu-i mîna ceremonios la despărțire, iar de două ori o invită la restaurantul din centru, fără ca ea să accepte. În ciuda faptului că părea (într-un fel poate chiar era) exaltată și lipsită de prejudecăți, chiar frivolă, ea dorea neapărat o căsnicie solidă cu un bărbat a cărui situație materială să constituie o garanție puternică pentru tot restul vieții. Avea nenumărați admiratori, cu vreo doi-trei se întîlnea în secret, însă nici unul nu-i ceruse mîna, deși Gina emitea transparente aluzii la întemeierea unui cămin ; de fapt, după aceste întîlniri tainice, ea obișnuia să-și spună : „Bărbații frumoși sînt ai dracului de păguboși !” Pandelescu era cu doisprezece ani mai vîrstnic decît ea ; la urma urmelor, acest inconvenient putea fi trecut ușor cu vederea. În primele zile fu dezgustată de asiduitatea lui de pahiderm, de gesturile-i stîngace ; nici măcar nu-i veni în minte să-l analizeze cu mai multă atenție. După opt luni, primi, în sfîrșit, cererea în căsătorie, nu dezamăgită sau furioasă că ceilalți vedeau în ea doar o amantă comodă, ci pentru că între timp își dăduse seamă că bărbatul acesta taciturn avea voință de fier, tenacitate și, spre uimirea ei, o viclenie ce o fascina pe măsură ce-l cunoștea mai bine. În acel an Emil deținea vreo treizeci și cinci de mii de lei pe carnetul CEC, iar anumite cercetări întreprinse de ea demonstau în mod cert că suma va crește treptat.

Intr-adevăr, suma creștea din an în an datorită dibăciei lui Pandelescu, asociată acum și cu sfaturile Ginei. Legea cumulului interzicea cu strășnicie ocuparea mai multor funcții fără a se plăti impozitele, respective, însă Pandelescu se strecura cu îndemînare printre articolele codului penal, izbutind să ia

salarii de la trei instituții ; era contabil principal la „Prestarea“, suplinitor de matematici la o școală profesională și muncitor necalificat trecut fictiv pe statul de plată al unui Gostat dintr-o comună apropiată. O singură dată, în urmă cu doi ani, traiul lor tihnit și îmbelșugat a fost pe cale să se întreprună în mod periculos. Un revizor financiar (individ totuși mediocru) fusese străbătut de o sclipire genială în timp ce verificase actele întocmite de Pandelescu ; dar norul ivit la orizont se spulberase rapid datorită abilității contabilului principal și, firește, înțelegerii prompte a revizorului. Colegii îl considerau pe Pandelescu om cumpătat, serios, apreciau că își vede de munca sa fără să se amestece în treburile altora ; îi reproșau câteodată doar lipsa de sociabilitate, ceea ce, de fapt, nu-i deranja cîtuși de puțin. Nimeni nu știa că avea depuse sume importante pe carnetele de CEC ale unor rude de-ale nevestei, că investea cîștigul ilicit în covoare, în argintărie și în diverse obiecte scumpe, pe care avea grija — și prudența bineînțeleasă — să le țină dosite într-o cămăruță de la demisol unde nu pătrundea decît el și, rareori, soția. În casă nu primea străini și nici colegi (cu excepția zilei de joi, cînd soseau numai prieteni verificați), în general nu prea frecventa restaurantele și, de regulă, se ferea să facă cheltuieli ce ar fi putut să pară nesăbuite. Era socotit un avar, fără să se știe că, de fapt, de la avarie pînă la rapacitate nu există decît un singur pas. Trăia momente cînd devenea conștient de poziția-i primejdioasă, între închisoare și setea de îmbogățire, dar probabil că astfel de momente îi mențineau atenția trează, îl păzeau de gafe grosolane și acest fapt era esențial din punctul lui de vedere, fiindcă (gîn-

dea el) de cele mai deseori infractorii sînt arestați tocmai datorită încrederii nemărginite în metoda lor, în acel *modus operandi*, „propriu și infailibil“, superior față de al altora.

Gina intră zîmbitoare, cu nările fremătînd — întotdeauna vroia să dea impresia că apare la locul și timpul potrivit —, își desfăcu din mers șorțul de mușama și rosti, căutînd să imprime glasului aspru o intonație mieroasă :

— Grăbește-te, Emile, acuș vin musafirii ăia și noi nu sîntem gata...

— Sîntem gata, mamă dragă, sîntem gata ! declamă el afectuos împreunîndu-și degetele păroase peste începutul de burtă.

Se așeză pe pat, alături de nevastă, își aranjă gri-juliu dunga pantalonilor și rămase nemișcat avînd întipărită pe frunte o vagă expresie de contrarie-tate, pe care Gina o întui brusc, chiar înainte de a întoarce capul. Îi surise, mimă neliniștea și se inter-esă :

— Ce-i Milule ? Nu te simți bine ? Poate carnea tocată de la prînz...

Nu-și termină fraza, se lipi de el, apoi, enervată de indiferența bărbatului întinse mîna spre nopti-eră și apucă cu gesturi febrile un pachet de țigări ; îl duse la nas și-l mirosi încîntată, ținîndu-și pleoa-pele plecate. Pandelescu se uită pe furis, dintr-o parte, la marginea fustei de sub care apăreau pulpele lungi, elastice. Înainte de căsnicie, într-o seară, în prima seară cînd ea acceptase s-o conducă pînă la poarta casei după ce văzuseră un film a cărui acțiune se petrecea la Acapulco, fusese extaziat de pielea arămie a Ginei ; pășise lîngă ea, voios, cu gîndul la amurguri sîngerii, latente, și la valuri

înpumate ce lunecau pe nisipurile aurii ale unei plaje nesfîrşite. Zîmbi ironic în sinea sa şi-şi aranjă din nou dunga pantalonilor.

— Miroşi a alcool, spuse el cu un ton fals de care îşi dădu seama imediat şi care îl făcu să se simtă stînjedit.

Fusese cît pe-aici să zică „duhneşti a alcool“ dar se abţinuse pentru că nu voia să întunece acum, înainte de sosirea prietenilor, buna dispoziţie lipită ca un fard gros pe obrazul prelung al nevastei. În ultima vreme observase tot mai des strălucirea haotică a ochilor Ginei, o anume buimăceală, chiar unele gesturi bruşte, dezordonate, altădată inexistente. Aceste amănunte, numai de el sesizate, îi dădeau senzaţia supărătoare că a scăpat friul din mină, că a pierdut controlul asupra nevastei. Se sculă de pe pat, se postă în faţa ferestrei, dădu perdelele la o parte şi aşteptă să i se răspundă.

— Am gustat puţin din lichiorul de mentă, vorbi ea surprinsă de atitudinea lui rigidă, neobişnuit de distantă în clipele de intimitate, ca cele de acum, cînd se aflau în dormitorul cu mobilier opulent peste care se revărsa lumina roz a lămpii din plafon, ca o ploaie caldă, stimulatoare.

— Înţelegi ? Numai cîteva picături, Milule, doar nu crezi că sînt beată ? ! Ce zici ?...

Vocea i se stinse treptat, părea că Gina se depărtase în virful picioarelor încă vorbind, că părăsise încăperea înainte ca el să prindă de veste, de teama unei explicaţii.

Pandulescu nu ripostă, ci continuă să contemple strada pustie ; sta cu fruntea lipită de geam şi se gîndea că probabil nevastă-sa îşi schimbase poziţia

corpului ; desigur, se întinsese de-a latul patului, cu mâinile împreunate sub ceafă, cu picioarele încrucișate, confecționind o poză pe care o credea grozav de ademenitoare, așa cum poate văzuse ea într-un film, de curind ; de cîțiva ani n-o mai însoțea la cinematograful, se ducea singură sau cu cîte o colegă. Hotărî să rămînă indiferent, să nu se urnească de lîngă fereastră, însă imaginea trupului cabrat, cu sînii scoși în evidență și coapsele dezvelite îl ațîță subit. Se așeză de cealaltă parte a patului, tulburat, fără să o privească, și-i cuprinse mijlocul. Gina îi îndepărtă mina cu o mișcare dibace, rapidă, emițînd un chicotit strident.

— Emile, îți mototolești cămașa, lasă-mă. Nu acum, Milule, trebuie să vină oamenii ăia și noi ne ținem de fleacuri. Te rog !

Îl prinse autoritară de braț, îl ajută să se salte de pe pat și-i întinse pachetul de țigări, pe care îl păstrase tot timpul în palma stîngă.

— Închipuiește-ți, dragă, începu ea, ce mi s-a întîmplat azi. La așa ceva nu m-aș fi așteptat în rупtul capului ! Îți dau cuvîntul meu...

Își netezi gulerul, ezitînd să continue ; bărbatul răbufni nerăbdător, cu glas spart :

— Ce naiba ți s-a mai întîmplat ?

— E nostim, zău că nu m-aș fi așteptat...

Pandulescu aprinse o țigară și înălță din umeri, brusc dezinteresat ; redevenise iarăși stăpîn pe sine, pe chip i se așternuse acea indiferență nedisimulată, în perfectă concordanță cu ochii reci.

— Bine, Milule, se lamentă Gina, dacă tu nu te sinchisești de mine atunci n-avem ce mai discuta. Credeam că ești curios...

— Spune, spune, o îndemnă el, plictisit, aducându-și aminte pe neașteptate de brațele vînjoase ale nevastei veterinarului, de mișcările lor sacadate cînd snopeau covoarele. De ce ești de părere că nu m-ar interesa ?

— Știi, făceam baie, eram sub duș, îmi săpuneam spinarea... Cînd ridic privirile, să mor de rîs, nu altceva. Pun prinsoare pe o sută că n-ai să ghi-cești ce-am văzut.

— Ce-ai văzut ?

— Pe moșulică al nostru, pe Sălceanu... Sta în pragul ușii și se holba la mine cu ochii cît cepele.

— Asta nu-mi convine, mormăi Pandelescu trăgînd cu voluptate din țigară. Nu-mi place deloc ! Tîmpitul o să birfească la „Aluniș“, o să povestească la toți bețivanii că te-a surprins despuiată. De ce mama dracului n-ai încuiat ușa ?

— Păi, cum să bănuie că nenorocitul o să dea buzna peste mine ? Ești gelos, Milule ?

— Pe cine să fiu ? Pe amărîtul ăla ?

Trase un fum, adînc, vru să mai întrebe ceva, să ceară detalii, dar țîrîitul soneriei îi opri cuvintele pe buze.

— Încep să vină, strigă Gina ușor alarmată. Trebuie să fie familia Irinciuc, ei sosesc întîi. Am plecat...

Îi mîngie obrazul, se răsuci pe călcîie și dispăru în hol, iar Pandelescu rămase în mijlocul dormitorului, cu brațele lipite de coaste, cu țigara în colțul gurii și ochii pe jumătate închiși, copleșit din nou de acea îndărătnică moleșală. Se strădui să-și imagineze cum procedase Gina față de Sălceanu, cum îl gonise din sala de baie... Oare bătrînul ieșise imediat, sau continuase să privească trupul gol

biciuit de jetul de apă ? Poate că ea nici nu se grăbise să-l alunge, poate șezuse dreaptă dinaintea boșorogului, chicotind mereu, cum are obiceiul... Sălceanu era în stare să înflorească totul ; numai de n-ar afla vecinii de povestea asta stupidă...

Stinse țigara, furios, își controlă încă o dată ținuta, apoi ieși să întâmpine musafirii, pășind cu aerul lui grav, afectat și în același timp demn.

2

Soții Irinciuc formau o pereche bizară ; cu excepția zilei de joi, cind veneau în vizită la familia Pandelescu, rareori erau văzuți împreună ; puține persoane puteau afirma că i-au întâlnit pe amindoi în același loc și la aceeași oră. Această ciudățenie dădea naștere la birfeli copioase, alimentate din belșug și de fizicul lor atât de diferit : ea — scundă, obeză, piloasă, îmbrăcată neglijent, iar el — înalt, solid, cu părul argintat la temple și cu o veșnică atitudine calmă, nu lipsită cîteodată de un mic zimbet ironic ce-i lumina fața frumoasă, de june prim ; ea vorbea mult și repezit, el se exprima în fraze scurte, aprobative, își sublinia cuvintele cu mișcări energice ale brațului stîng și păstra în privirile arzătoare o oarecare rezervă ce cucerea femeile, îndeosebi femeile singure, trecute de patruzeci de ani, ele presupunînd că acel obraz agreeabil, imobil, trebuie să ascundă tocmai sensibilitatea după care tinjiseră ani de-a rîndul. Era responsabilul depozitului de cherestea din localitate și

această funcție îl obliga deseori să aibă de-a face cu contabilul principal al cooperativei „Prestarea“, mai ales cînd se încheiau actele de predare-primire a materialului lemnos. *Potriveau* actele în așa fel încît să se aleagă amîndoi cu avantaje bănești de pe urma colaborării de serviciu ; poate datorită acestui cîștig, „peste salariu“, Irinciuc, care în sinea sa îl detesta pe bărbatul Ginei, se ferea să-și manifeste sila fățîș. Împins de pasiunea sa pentru jocurile de noroc, frecventa săptămînal casa Pandeleștilor, aici fiind singurul loc din oraș unde se putea juca pocher în siguranță, pînă noaptea tîrziu. Cînd Pandeleșcu intra pe poarta depozitului, Irinciuc se ridica iute de la birou, hotărît să pîlmuiască obrazul împodobit cu mustața sîrmoasă, apoi se lăsa moale pe scaun, blestemîndu-și lășitatea, gîndindu-se la teancul de sute ce trecea dintr-o mină într-alta.

Acum ședea în picioare, lîngă o măsuță, asculta cu surîsul pe buze frazele întortocheate ale Ginei și înclina mereu capul ; un observator cu experiență și-ar fi dat seama îndată că doar mima plăcerii de a asculta, că în realitate se gîndea la cu totul altceva.

Nevasta lui Irinciuc (Nona, de la Junona) se smulse gîfîind de pe canapea și întinse mîna încărcată de inele spre Pandeleșcu.

— Dragă domnule Emil, ce zici de Pandrea ? întrebă ea după ce stăpînul casei îi sărută distrat vîrfurile degetelor. Cine ar fi putut bănuia una ca asta ?!

Se lăsă apoi pe canapea cu un suspin de ușurare și, timp de o clipă, efortul îi încreți obrazii lucioși, umflați, îi formă o mască de gravitate ilară.

— Ce să mai zic ? șovăi Pandelescu. Am auzit că a murit la București, călcat de tramvai, undeva pe la Obor. Nu l-am cunoscut prea bine... Nu știu dacă am discutat cu el mai mult de două, sau de trei ori.

— Va să zică, n-ai aflat ? explodă Nona. Ha, ha, ha ! Asta-i bună, asta-i bună !

Și continuă să hohotească ; un ris pițigăiat și derutant îi zgudui pieptul opulent strâns într-o jachetă galbenă, cu guler demodat, peste care cădea neglijent părul rărit de prea multe căneli.

— Ce părere ai, Ricule ? Gazda noastră habar n-are ce-i cu Pandrea de la O.C.L.

Irinciuc se întoarce intrigat, încruntă sprâncenele și-și trosni degetele părînd că se căznește să descopere un sens ascuns al întrebării ; deschise gura, apoi o închise la loc și suspină zgomotos.

Nona îl apucă de un nasture al hainei pe Pandelescu și-i șopti cu voce șuierătoare, excitată :

— Pandrea n-a murit. E sănătos tun...

— Cum vine asta ? se miră Emil așezîndu-se pe canapeaua strîmtă, înfiorat brusc de atingerea trupului diform al nevastei lui Irinciuc.

— Păi vezi ! Tocmai asta-i surpriza ! L-am înțilnit azi dimineață în fața Alimentarei și am intrat în vorbă cu el. Nu i s-a întîmplat nimic... a fost un zvon nenorocit... Lumea îl credea mort și el își făcea un rest de concediu la Sovata. Da... Și cînd s-a întors se uitau la el ca la un strigoi și el nici

măcar nu știa de ce îl întreabă toți cum o duce cu sănătatea.

— Așaaa, bombăni Pandelscu. Așa...

Sta încordat, apăsător dintr-o parte de șoldul masiv și fierbinte al Junonei ; schiță un gest voluntar, exact calculat, se lipi și cu umărul de brațul drept al Nonei ; de vreo cîteva săptămîni era obsedat de cumplite dorințe sexuale, visa mai în fiecare noapte că face dragoste cu femeile grase întîlnite în cursul zilei ; dimineața se trezea prost dispus, cu dureri de cap, abia către prînz revenea la starea normală ; seara, cînd Gina se dezbrăca leneșă lîngă pat, îi contempla ațîțat trupul brun, elastic, dar cînd ea se strecura în așternut îl învăluia o oboseală imensă și adormea îndată, cădea într-un somn agitat, bîntuit de coșmaruri erotice ; uneori se întreba inciu-dat dacă nu cumva Gina îl înșală, apoi alunga repede acest gînd, de teamă că îndoiala ar putea să devină certitudine.

Nevasta lui Irinciuc simți mișcarea de apropiere, dar nu se retrase ; îl pîndi cu coada ochiului și pe obrazu-i gelatinos se întipări un surîs enigmatic. Biziiitul pătrunzător al soneriei îl dezmetici pe Pandelscu. Mormăi ceva și se ridică, nu însă înainte de a-și apăsa palma, ca din întîmplare, pe genunchii uriași ai Junonei.

Sosise Vîrzarul, jurisconsultul fabricii de postav, un ins cu umeri înguști și nas coroiat. La cîteva minute după el, apărură ultimii trei musafiri : Petrina Dumitrache, însoțită de nepoată-sa, și Eremia Mocanu, un bătrîn cu voce de bas și ochi vioi, iscoditori. Înainte de a ieși la pensie fusese profesor de muzică la liceul din oraș. Se zvonea că ar mai fi putut să rămînă la catedră încă un an dacă

nu s-ar fi descoperit o legătură scandaloasă între el și o foarte tânără secretară, proaspăt căsătorită cu directorul școlii. Mocanu își scoase pălăria cu un gest larg dînd la iveală un păr bogat, de culoarea zăpezii. Se strecură printre Petrina și nepoată-sa, se opri înaintea Ginei și-i oferî trei garoafe roșii, după care veni în grabă lângă Pandelescu, stringîndu-i mina cu o vigoare exagerată.

— Nea Emile, am auzit că Anton al dumitale se pensionează.

— Care Anton ?

— Ei, care ? Anton Vasiliu, contabilul șef. Am discutat ieri cu președintele cooperativei, la frizer. Mă gîndeam că n-ar strica să te promoveze în locul lui Vasiliu. După atîția ani de slujbă ți se cuvine postul ăsta.

Stăpînul casei roși de plăcere, își netezi mustățile și murmură cu falsă îngrijorare :

— Cine știe... cine știe... Mai poți să fii sigur de ceva ? Se pare că în locul lui Vasiliu va fi repartizat un puștan, un absolvent al ISE-ului. Eu n-am terminat facultatea și-mi închipui că n-o să...

— Ce-ți închipui, Emile ? interveni Vărzaru, care se apropiase tiptil de ei, după ce o făcuse să chicotească pe Petrina șoptindu-i precipitat o glumă doochiată. Păi, de ! Tineretul din ziua de azi dispune de toate avantajele... Ai o țigară, nene Eremia ?

Fostul profesor înălță din sprîncene de parcă n-ar fi priceput întrebarea ; se ferea cît putea să stea în preajma lui Vărzaru, fiindcă acesta îl tapă în mod regulat de țigări sub pretextul că le-a uitat acasă.

— Am eu niște Papastratos, spuse Pandelescu.

Îi întinse pachetul, cuprins pe neașteptate de un acces de generozitate care îl surprinse pe jurisconsult. De fapt, în acea seară Emil avea nevoie mai mult ca oricând să fie ajutat, astfel că se decise să lase deoparte avariția.

— Te rog, ia-le pe toate dacă îți plac.

— Le iau, mormăi Vărzaru, distrat.

La celălalt capăt al încăperii, lângă fereastră, Petrina își ținea nepoata de braț și privea cu ochii mijiți mileurile pe care Gina le scotea din scrin etalindu-le în ordinea dimensiunilor.

— Modelul ăsta nu-l știam.

— Nu-i complicat. Îți trebuie o igliță subțire.

— Tocmai ! Dar nu găsesc, am căutat pe la toate magazinele...

Restul frazei fu înăbușit de muzica revărsată din aparatul de radio. O orchestră de alămuri intona un marș vivace. Irinciuc, aplecat asupra aparatului, fluiera în surdină și bătea tactul cu virful picio-rului.

— Mai slăbește-mă, neică ! se indispușe Eremia. Ai chef de fanfară la ora asta ? Ce naiba ? Doar nu sintem la regiment.

Irinciuc se holbă la fostul profesor, țuguie buzele, nedumerit și începu să manevreze butoanele încet, pînă găsi o cîntăreață de muzică ușoară; satisfăcut, mări sonorul și se alătură celorlalți trei bărbați.

— Ce zici, maestre ? Dacă nici asta nu te dispune...

Eremia se pregăti să-l apostrofaze, dar interveni Nuți, nepoata Petrinei :

— Vă rog din suflet să nu-l închideți, cîntă Te-reza Kesovia, cîntă sublim, e pasiunea mea.

— S-o lăsăm să ne delecteze, decise Mocanu cu un aer seniorial. N-am auzit-o niciodată.

Nuți își trase un scaun aproape de radio și se așeză ghemuită, cu obrazii sprijiniți în palme. Cîntecul se sfîrși repede și, după citeva fraze pronunțate într-o limbă necunoscută, guturală, urmă o melodie orientală executată la niște instrumente percutante. Nuți exclamă necăjită :

— Vai, ce păcat ! S-a terminat...

Închise aparatul și se lăsă pe speteaza scaunului, netezind poala rochiei ; roși brusc observînd că Mocanu o privește insistent, imperturbabil, fără ca ea să-i poată descifra gîndurile. Bărbații o examinau uneori în felul acesta, stăruior, poate chiar cu cinism, dar în ochii lor nu licărea dorința de posesiune, sau înduioșare, privirile lor alunecau reci peste corpul ei, lipsite de intimitate. Intimidată, încercă să schițeze un suris, dar chipul i se schimonosi involuntar ; pentru a-și masca emoția trase iarăși de marginea rochiei ; o rochie lungă, croită prost din mătase maron, încheiată cu nasturi sîdefii ce-i accentuau paloarea gîtului subțire, cu mărul lui Adam proeminent, peste care atîrna parcă prea greu capul ținut, cu buze încrețite și nas lătareț acoperit de puncte negre. Nuți avea 36 de ani, era fecioară și probabil renunțase de multă vreme să mai spere că va putea cuceri vreun bărbat, deși mătușă-sa o tira pe la toate reuniunile unde avea acces și o prezenta cu un soi de disperare acerbă celibatarilor de orice vîrstă. Mocanu își îndreptă nodul cravatei și vru să se depărteze, dar fu reținut de Petrina. Statura ei mărunță, energică, îi

bară trecerea și ei se resemnă cu o înălțare din umeri.

— Am auzit, șopti Petrina, că-ți vine un nepot din Brăila. E căsătorit, Eremio ?

— Nu e, Petrino, nu e... Să nu-ți închipui că vine chiar la mine. Și să știi că mi-e rudă prin alianță, nu l-am mai văzut de cînd umbla în pantaloni scurți. Ca să fiu sincer, habar n-am cum mai arată după atîția ani.

— Să i-l prezentăm lui Nuți, se repezi ea cu o însuflețire ce-i luminează obrazul invadat de riduri dispuse radial în jurul gurii cărnoase, perfect conturate, ultimul semn al unei frumuseți demult apuse.

— E foarte tînăr, se eschivă Eremia. Abia a terminat facultatea. Mi-a scris că-i repartizat aici, la fabrica de postav. Poate nici nu are intenția să locuiască la mine. Știi cum sînt tinerii neînsurați, vor să fie cît mai liberi și să...

— Oricum, insistă Petrina cu același ton ademenitor, în care se deslușeau și nuanțe de umilință, ton ce-i făcea pe majoritatea bărbaților să bată în retragere încă înainte de a o cunoaște prea bine pe Nuți.

Mocanu se uită disperat în jur, în căutarea unei porțițe de salvare, presimțind că toată seara Petrina îl va bate la cap, că va lăuda mereu talentele de gospodină ale nepoatei, cuminența excesivă și buna educație.

— Să trăim pînă atunci, mormăi el iritat, nu pot să-ți promit nimic.

— Fata e curată ca un crin. Mă cunoști de-atîta vreme, Eremio, sînt o femeie cu principii austere, n-am permis nimănui să...

— Mie îmi spui ?!

— Lasă, tanti, protestă Nuți cu voce ștearsă lipindu-și palmele cu degete străvezii de genunchii osoși, ca și cînd ar fi dorit să se apere de atacul brutal al vreunui bărbat ispitit de pasivitatea ei neîntreruptă, obstinată.

— Ce se pune la cale aici ? întrebă Gina sosind la momentul oportun.

Sesizase de departe enervarea lui Mocanu ; îl știa impulsiv, se temea să nu declanșeze o ceartă în atmosfera de agreabilă destindere (era convinsă că există această atmosferă), ce plutea în încăperea lungă, supraincălzită, cu pereții zugrăviți în motive florale. Fără a da timp să i se răspundă, mîngîie cu un gest voit matern părul cînepiu al lui Nuți, apoi se adresează Petrinei :

— Ajută-mă puțin, draga mea, hai să aducem gustările.

Ochii Petrinei străluciră de lăcomie ; intenția de a-l convinge pe fostul profesor de muzică să-și prezinte nepotul se spulberă îndată ce auzi rugămintea nevestei lui Pandelescu. Se grăbi să o urmeze ; o grabă ce stîrni un zîmbet disprețuitor pe figura rumenă a lui Mocanu. În urmă cu mai bine de patruzeci de ani, între el și Petrina se înfiripase o legătură amoroasă, de care acum își aminti deodată, privind picioarele îngroșate de varice ale fostei amante, gîtul cu pielea pergamentoasă și mersul obosit. Ea sosea cu mare întîrziere la întîlnirile din camera lui de burlac situată în spatele hotelului „Modern”, niciodată nu-și cerea scuze și uneori îl făcea să se creadă aproape impotent ; se cocoța în virful patului, cu picioarele încrucișate sub ea, îmbrăcată sumar și ronțăia placidă, neîncetat, bomboane fondante.

După ce Gina aduse platourile cu gustări — felii subțiri de pâine acoperite cu brinză de calitate inferioară, cu pateu și cu minuscule bucăți de pește conservat — ajutată de Petrina, pe al cărui obraz fanat plutea acum bucuria unui triumf tainic, și după ce servitoarea destupă vreo șase sticle de bere, se formară trei grupuri distincte.

Nona conversa cu Nuți și cu Vărzaru, lângă canapea ședeau în picioare Pandelescu, Mocanu și Irinciuc, iar Gina o îmbia pe Petrina să se servească („te rog, Tino, ia și din astea cu pateu“) trăgând cu coada ochiului la Irinciuc, pe care îl vedea din profil cum stă drept ca lumânarea, impozant, cu miinile împreunate la spate, atent la ceea ce povestea Emil.

Cele trei grupuri păreau atât de înstrăinate încât evocau ideea unei rupturi violente și deliberate. Un timp domni tăcerea generală (există cîteodată asemenea intervale, parcă neverosimile, în special în locurile aglomerate și închise, dar ele dispar pe neobservate, se topesc brusc în rumoarea crescîndă ce acaparează din nou spațiul), apoi treptele vechii scări interioare emisera un scîrțîit scurt, deosebit de acut. Fiecare ins își reluă gesturile sau continuă frazele dinaintea acelei liniști fantomatice și toate privirile se îndreptară subit într-acolo, în sus.

Bătrînul Sălceanu se ținea cu ambele miini de balustradă, pe la jumătatea scării, uitîndu-se cu gura căscată la musafirii lui Pandelescu. Cămașa de noapte îi flutura peste gleznele debile și pe cap avea indesată o scufie al cărei moț se balansa de cîte ori gîtul descărnat tremura, agitat de sughițuri mărunte. Nona dădu drumul rîsului ei percutant, o lovi cu cotul pe Nuți și-i șopti ceva la ureche, iar

Pandeleescu aruncă priviri furioase spre Gina. O considera vinovată de apariția stinjenitoare a lui Sălceanu. Îi făcu un semn disperat, discret, să-l ducă pe bătrîn de-acolo.

Vărzaru își luă o atitudine belicoasă, țopăi pînă la prima treaptă, își infundă mîinile în buzunare și vorbi gros :

— Ce e, mă, Sălcene, n-ai somn în tine ?

Gina și Irinciuc îl apucară de brațe pe bătrîn și începură să-l împingă către etaj, apoi nimeni nu mai acordă importanță incidentului, în afară de Vărzaru, care îl chemă de-o parte pe stăpinul casei.

— Să-ți spun una bună, Emile. Azi dimineată sînt anunțat de portar că mă caută cineva la poarta fabricii. Cînd ies, de cine crezi că mă izbesc ?

— ?!?

— De omul vostru, de ramolitul de Sălceanu...

Pentru a-și ascunde tulburarea, Pandeleescu își aplecă pleoapele și sorbi cu nesăț din paharul cu bere ; pe chipul său măsliniu, rece, nu se putea descifra nici cel mai mic indiciu de îngrijorare. Jurisconsultul fu de-a dreptul dezamăgit ; se așteptase ca gazda să-l asalteze cu întrebări, să-și manifeste cel puțin curiozitatea, dacă nu emoția. Pandeleescu se gîndi că poate tactica sa nu-i cea mai nimerită, că ar trebui totuși să se arate cît de cît interesat, pentru ca celălalt să-și continue relatarea.

— Asta-i, rosti derutat Vărzaru, mi-a trimis vorbă să vin la poarta fabricii.

— Da ?...

Vărzaru îl scrută cu atenție. Ochii de pește mort ai contabilului nu reflectau decît obișnuita lor indiferență.

— Am discutat cu el cîteva minute. Zicea că ar vrea să-și modifice testamentul. Nu mi-a dat amănunte, îmi închipui că are să mă mai caute el într-una din zilele următoare.

— Uite ce-i Tavi, — de multă vreme Pandelescu nu mai folosisese numele mic al avocatului — te-aș ruga să-mi dai concursul într-o problemă serioasă. În privința onorariului, ne înțelegem noi.

— Ne înțelegem, cum să nu ne înțelegem. N-am grija asta.

— Îl cunoști bine pe președintele cooperativei, sunteți și un fel de rude...

— Dar...

— Lasă, nu nega, am aflat eu secretul ăsta mai demult. Poate pui o vorbă bună pentru mine... Iese la pensie Vasiliu, contabilul șef... De ce să mai angajeze pe altcineva cînd eu mă pricep, slavă Domnului. Sint la curent cu toate chichițele.... Ce zici ?

Trecerea fără nici o pregătire, brutală chiar, de la un subiect la altul, îl uimi și totodată îl încîntă pe Vărzaru. Se și vedea în posesia unei sume frumoase ; se strădui să nu pară prea entuziasmat, dar nu reuși să-și ascundă sentimentele la fel de bine ca Pandelescu. Se uită împrejur cu un aer circumspect și șopti :

— Îl cunosc pe nea Trăienică ; l-am ajutat anul trecut la procesul de divorț, dacă nu-i făceam eu rost de niște martori și azi ar mai fi fost agățat de gîtul nevestei. Am să pun o vorbă pentru dumneata.

— Perfect, rămîne să discutăm amănuntele. Te invit duminică la noi, la masa de prînz. Mi-aduce

cineva șalău proaspăt, știu că îți place. Am și un Traminer, îl păstrez de cîțiva ani.

— Oho ! Am să vin negreșit...

Și vru să mai adauge ceva, dar renunță deodată se ivi lingă ei Petrina Dumitrache, bănuitoare, mijindu-și ochii cu viclenie. Le umplu paharele, se uită la ei cum le golesc, apoi întrebă cu voce tărăgănată :

— Facem unu mic ?

— Sigur, zise Pandelescu. Să trecem dincolo.

Îl luă de braț pe Vărzaru și-l conduse către „cabinetul de lucru“, unde în fiecare joi seara aveau loc partidele de pocher. Dorea să mai discute încă o chestiune cu avocatul, să rămînă singuri cîteva minute, dar constată nemulțumit că li se alăturase în grabă și Mocanu (pînă atunci stătuse de vorbă cu Nuți și cu Nona), astfel că fu nevoit să se resemneze și să strige Anastasiei, cînd trecură prin dreptul bucătăriei :

— Sio, adu masa de joc !

Se referea la masa pliantă, tapisată cu postav verde, cu scrumiere rabatabile la colțuri, masă cum-părată de curînd de la consignație, încă neîntrebuintată pînă în acea seară. După ce Anastasia instală masa, Pandelescu scoase dintr-un sertar al biroului două pachete cu cărți de joc, le cîntări în palmă și, înainte de a se decide pe care să le folosească, se uită cu o expresie de uluială la avocat și la fostul profesor de muzică ; avu impresia bizară că abia în acea clipă îi vede pentru prima dată în casa lui. Vărzaru ședea la fereastră, cu spatele la masa de joc ; lumina crudă din plafon îi cădea aproape perpendicular pe chelia acoperită cu mici pete cafenii ce păreau gîndaci morți, striviți în și-

ruri simetrice pe o uriașă bilă de biliard. Eremia se tolănise în fotoliu, în același fotoliu în care el, stăpinul casei, șezuse amorțit toată după-amiaza ; fuma dus pe gânduri, fără să ia în seamă scrumul căzut pe covor și aprindea și stingea mereu lămpadarul de lângă birou. Schipirea tăioasă a becului puternic îi anima obrazul sangvin și mina osoasă, neobișnuit de agilă pentru un ins de vîrsta sa. Expresia de sinceră uimire a gazdei se preschimbă subit în ură ; trebui să facă un efort serios pentru a-și înfrîna nervii ; simțea cum urcă în el un imbold de furie, de dorință acerbă de a-i lua de guler pe amindoi musafirii (acum îi considera intruși) și de a-i da pe ușă afară, în stradă, fără nici o explicație. Se întrebă cum s-ar purta Vărzaru și Mocanu dacă el, Pandelescu, ar avea vreun necaz. „Niște idioti !” conchise cu dispreț trîntind cărțile de joc pe masă, cu putere. Cei doi tresăriră și-l priviră nedumeriți. Pandelescu le zîmbi amabil și o întrebă pe Petrina, care tocmai intra :

— Ce-i cu Irinciuc ? Nu mai vine odată ? Doar n-o să-l așteptăm pînă la miezul nopții !

Se gîndi că n-ar fi trebuit să-i permită lui Irinciuc să urce în camera bătrînului ; se încruntă amintindu-și starea mizeră a mobilelor, podeaua acoperită cu ziare, dezordinea patului ce mirosea veșnic a rufe nespălate... Încercă să se calmeze, își spuse că Gina nu-l va lăsa pe bărbatul Nonei să intre acolo. „Ce naiba ! Știe ea să se descurce”, admise el. I se păru că Petrina intenționează să-l caute pe Irinciuc (presupunea că de mult timp vrea ea să vadă cum locuiește Sălceanu) și o rugă punînd în glas o politețe exoesivă :

— Coană Petrino, nu te supăra, te rog din inimă spune-i Siei să ne aducă și nouă cîteva sticle de bere. Și poate vîi și dumneata cu niște gustări.

După ce Petrino ieși, rosti înviorat :

— Să tragem la sorți locurile.

— Mai e nevoie ? întrebă Mocanu neîndurîndu-se să se scoale din fotoliul larg, în care se simțea minunat.

— Comod mai ești, dom'le ! îl mustră Vărzaru. Să tragem la sorți, pe urmă ai să zici că ai pierdut din cauza locului...

Irinciuc se opri o clipă în prag cînd văzu dezordinea și sărăcia din odaia bătrînului, apoi dădu să se retragă pentru ca Gina să nu se simtă stîmjenită; dar ea, parcă ghicindu-i intenția, îi șopti rugătoare:

— Ajută-mă să-l întind pe pat, mi-e frică să nu facă o criză... Te rog, nu mă lăsa singură cu el.

Și-l trase de cot pe Sălceanu, îl antrenă către canapeaua joasă, făcîndu-i semn lui Irinciuc să închidă ușa.

Sub pledul cenușiu, jerpelit, se zărea colțul de o albeață indoielnică al cearșafului. Pentru a atenua gesturile brutale ale Ginei și pentru a-l liniști pe bătrîn care tremura surescitat, Irinciuc îl bătui încetișor pe umăr, apoi privi pe furiș împrejur, ferindu-se să-și arate dezamăgirea. Din cauza tavanului mansardat (de la jumătate cădea oblic spre partea stîngă a patului), spațiul devenea sufocant, creînd iluzia de claustrare. Fereastra circulară — unica — asemănătoare cu hubloul unei modeste cabine de vapor era acoperită de o perdea nouă de catifea ce atîrna în falduri grele, opulente, contrastînd uimitor cu restul obiectelor : un scrin

scorojit, mâncat de carii, un scaun de baie, o litografie în alb-negru ce înfățișa strada din Anvers a lui Van Gogh, și un afiș în care apăreau secționate abdomenul și toracele uman. Cîteva reviste zăceau direct pe podea, alături de șoșonii informi și de bastonul noduros al bătrînului, iar deasupra chiuvei era agățată o etajeră încărcată cu nenumărate mărunțișuri : instrumente de bărbierit, murdare, cutiute și flacoane cu medicamente, un pahar verde din plastic, o sticlută plină cu un lichid mov ; sub chiuvetă, pe perete, se întindea o pată dezgustătoare de igrasie, iar lîngă scrin se afla o saltea veche indoită pe jumătate, proptită de un cufăr solid. Toate aceste amănunte Irinciuc le observă în cincisase secunde, adică în intervalul de timp cînd nevasta lui Pandulescu ridică pledul și netezi cearșaful încercînd să dea așternutului o înfățișare mai decentă.

O ajută să-l urce în pat pe bătrîn, apoi se retrase cu un pas și se împiedică de salteaua îngrămădită între cufăr și scrin ; se redresă în ultima clipă, dar nu complet, rămase într-o poziție incomodă, cu spinarea girbovită, cu genunchii tremurîndi, fără să-și poată desprinde privirile de pe pulpele aurii ale Ginei, care sta aplecată deasupra canapelei și-l învelea pe Sălceanu îndesînd marginile pledului de-o parte și de alta a trupului costeliv.

— Așa pășim uneori cu el — vorbea ea în timp ce aranja nervoasă, cînd cearșaful, cînd perna — ar trebui să nu iasă deloc seara... a dat în mintea copiilor, mai ales în ultimele săptămîni îi tot vine să plece, s-o ia razna... Dă-mi un pahar cu apă și cutia cu Dormital de pe raft !

Parcurse nesigur distanța mică dintre scrin și chiuveță ; spălă bine paharul, îl clăti meticolos, îl umplu și i-l întinse odată cu medicamentul. Ea desșertă în palmă o pastilă, o introduse printre dinții bătrînului, îi lipi paharul de buze, apoi se grăbi să șteargă cu colțul cearșafului cele cîteva picături de apă prelinse pe bărbia vineție.

— Doamne ajută, văd că adoarme mai repede decît altădată. Cred că din cauza ostenelii, nu știu ce dracu l-o fi apucat, azi s-a fițit de colo-colo, s-a dus în oraș de două ori...

Irinciuc se împiedică din nou de saltea ; nu-și putu menține echilibrul, căzu într-o parte, se lovi cu cotul de perete. Murmură o înjurătură, roșu la față, fixîndu-și privirea asupra trupului lung și greoi de pe canapea. Bătrînul semăna cu un trunchi de arbore doborît de furtună, arăta ca o bucată de lemn ce păstrează încă o minimă aparență de soliditate, dar în care e de-ajuns să izbești o singură dată sau, poate, numai să te sprijini întîmplător de ea pentru a o preschimba într-un nor de praf iritant, grețos. Prezența celor două trupuri apropiate — al bătrînului, inactiv, cu mîini gălbejite, firave, depuse pe pieptul scobit, și al femeii, proporționat, suplu, palpitînd, cu sinii bine întreținuți, cu tenul bronzat și ochi provocatori — îl făcu să scrișnească din dinți. Avu certitudinea că distinge un zîmbet batjocoritor pe chipul prelung al nevestei lui Pandulescu.

— Să nu-ți fie teamă, rosti ea cu voce cîntată, e într-o stare de somnolență, nu vede, nu aude.

Surise ademenitor, își umflă pieptul și adăugă :

— Poți să tragi și cu tunul că pînă mîine dimineață nu se mai trezește.

Și se depărtă de pat. În treacăt, parcă întâmplător, îl atinse pe Irinciuc, îi mângâie părul, în grabă, cu un gest aproape distrat. El tresări violent, ridică brațul și își încheștă degetele pe umărul femeii.

— Ce faci ? se miră ea fără a încerca să se elibereze. Mă doare... Nu fi brutal.

— Stai puțin, să răsucesc întâi cheia... Dacă intră Emil...

— Dă-l dracului ! Nu vine el chiar acum, are alte treburi.

Și emise o suită de sunete stridente, un chicotit ce răsună ca un sacrilegiu în odăița sărăcăcioasă, rece, apoi se lăsă moale în brațele lui Irinciuc. Abia în acest moment percepu el mirosul iute, de alcool, ce o însoțea pretutindeni în ultima vreme. Totul se petrecu uluitor de rapid, bărbatul temându-se în permanență să nu fie surprins, pîndind îngrijorat clanța ușii, iar femeia uitîndu-se extaziată, peste umerii lui, la planșa de pe peretele opus, la cărnurile secționate, piotate în culori orbitoare. Nu auziră zgomotul venit dinspre canapea.

Sălceanu întorsese capul și-i urmărea printre gene.

Doar cînd se ridicară de pe saltea își aduseră aminte de el, amîndoi deodată, dar bătrînul își reluase vechea poziție, zăcea cu mîinile diforme întinse pe pled, cu capul prăbușit pe perna dezumflată, numai transpirația abundentă de pe temple îi trăda surescitarea de mai înainte.

— Du-te acum, șopti Gina conspirativ și inutil în timp ce-și aranja fusta. Eu am să cobor mai tîrziu.

Irinciuc aprinse o țigară și vru să spună ceva, dar Gina îl opri punându-i arătătorul pe buze, apoi, cînd el trecu pragul, vorbi pe neașteptate :

— Să-mi dai un telefon ! Mîine dimineată...

La capătul culoarului Irinciuc o întîlni pe Petrina. Remarcă nemulțumit mersul ei furișat și uimirea manifestată printr-o subită înălțare a sprincenelor, cînd îl zări.

— Ce faceți, frate dragă, acolo ? Ce-i cu bietul Sălceanu ? Să chemăm un doctor dacă nu i-a trecut criza, să...

— Nu-i nevoie, replică el bătos, l-am convins să se bage în pat ; doamna Pandulescu a rămas să-i dea un medicament.

— Așaa, mormăi Petrina vădit dezamăgită. Își imagina că în spatele calmului lui Irinciuc trebuie neapărat să se ascundă o taină pe care ea, din păcate, nu izbutea s-o dezlege.

Coborîră scara împreună, pîndindu-și reacțiile, el degajat, ea încordată, fără să-și mai vorbească. În hol, Irinciuc constată că lipsa lui trecuse, din fericire, cu totul neabăgată în seamă ; nevastă-sa, deși foarte geloasă, nu-i făcu nici o observație ; ședea alături de Nuți, umăr lîngă umăr, amîndouă tăcute și atente la ecranul televizorului. Crainicul tocmai prezenta trei bărbați foarte gravi cu înfățișări atît de comune încît păreau frați gemeni.

3

Orele se scurgeau lent, parcă dilatate, parcă încadrate într-un timp ireal.

Petrina, Irinciuc, Pandelescu și Vărzaru continuau să joace pocher. Eremia îi chibița, sta smerit în spatele avocatului și-și umezea buzele în paharul cu bere caldă de câte ori se disputa un pot mai serios. Stăpînul casei juca surprinzător de prost, comitea mereu greșeli copilărești ; și era ciudat faptul că nu dădea semne de nervozitate, dimpotrivă, afișa un aer de crasă indiferență plătind somnolent aproape orice carte. Vărzaru transpira încontinuu, ținea cărțile lipite de burtă, contempla afectat grămada de bancnote dinaintea sa și profita din plin de pe urma gafelor gazdei.

Puțin după orele zece, Irinciuc anunță că i s-au terminat banii și se ridică de la masă. Locul său fu ocupat numaidécît de fostul profesor de muzică. Vărzaru se uită disprețuitor la cele două modeste fișicuri de cîte un leu, pe care Mocanu le scosese din buzunar, și murmură ceva despre „calicia unor indivizi care stau cu fundul pe bani”.

Fumul de țigară se încolăcea compact sub abajurul lămpii, atmosfera devenise aproape irespirabilă. Petrina vru să deschidă fereastra, se plinse că nu mai poate suporta mirosul de nicotină ; Pandelescu o trase de mîneacă și mormăi :

— N-o deschide acum. Mai tîrziu... Să nu ne vadă careva din stradă...

Irinciuc trecu alături, în hol, pășind pe bîjbuite din pricina întunericului, oprindu-se în spatele canapelei înguste pe care ședeau cele trei femei. Se uitau la televizor, nici una din ele nu se clinti cînd Irinciuc își drese vocea cu putere, iritat de faptul că nu-i luau în seamă prezența.

— Ceva interesant ? întrebă el.

— Apă de ploaie, zise Nona. Ia-ți un scaun și stai lângă noi.

— M-am săturat de scaun, mormăi el rămînînd în picioare, cu palmele lipite de umerii planturoși ai nevestei.

— Mi-e sete, spuse Gina. Întotdeauna mi se usucă gura cînd mă uit la televizor. Mai dorește cineva bere ?

— Eu aș bea ceva mai tare, zise Irinciuc. Și, parcă mirat de îndrăzneala sa, continuă în chip de scuză : Am băut niște Pepsi mai devreme și nu se potrivește cu berea.

— Am un lichior de mentă.

— Grozav !

— Ricule scump, interveni Junona cu glas alintat, amesteci băuturile, mîine ai să te vaiți că te doare capul.

— Știi că nu-s bețiv. Am chef de o băutură serioasă.

— În regulă, dragă, dacă vrei tu...

Gina aprinse lumina și se deplasă cu mers indolent, ațîțător, către bufetul de stejar de la capătul încăperii, de unde scoase o sticlă pîntecoasă și două pahare de cristal ; le umplu la repezeală și le ciocni discret înainte de a oferi unul din ele lui Irinciuc.

„Va să zică, ăsta-i faimosul ei lichior, gîndi el gustînd cîteva picături. Curios, are o aromă plăcută, dar probabil că după ce bei prea mult începe să pută...”

— Pot să sting lumina ? întrebă Nuți cu vocea-i fadă, lipsită de accente personale.

Nu-i răspunseră și ea se foi pe canapea, bîntuită de o criză inexplicabilă, cînd apăsîndu-și podul pal-

melor pe sini, cînd trăgîndu-și rochia peste genunchii albi, osoși, asemănători cu două vîrfuri de lance. După un minut repetă întrebarea, iar Junona o repezi, acră :

— Stinge-o, ce naiba mai aștepți !

Holul fu iarăși cufundat în întuneric, iar Nuți reîncepu să se agite, să-și miște neîncetat mîinile de-a lungul corpului, pînă cînd, în fine, o scutură o tuse anemică, scurtă, care păru că o epuizase fizicește, fiindcă în clipele următoare rămase moleșită, cu degetele împreunate în poală, privind cu un aer timp imaginile succedate pe ecran ; i se auzea clar respirația șuierătoare între micile pauze dintre cuvintele crainicei.

Irinciuc se aplecă puțin și examinează profilul prelung al Ginei, pe care se reflecta lumina albăstrie a televizorului. Avu impresia că obrazul ei își pierduse expresia de armonie, că devenise banal, poate chiar grosolan. Întinse mîna și-i mîngîie părul, apoi ceafa, încetîșor ; o simți cum tremură, cum se încordează pe măsură ce degetele avansau lent spre urechi.

— Programul ăsta mă plictisește la culme, șopti Nuți lăsîndu-și capul pe speteaza canapelei.

Timp de o secundă părul ei cînepiu flutură peste mîna pe care Irinciuc o sprijinea de umărul Ginei. Se produse o scurtă descărcare electrică, un șoc ce-i întrerupse siguranța de sine, senzația de forță, de dominație. Își retrase brațul, îl lăsă să cadă moale de-a lungul soldului.

— Nici pe mine nu mă prea amuză, recunosc Junona.

— Atunci să-l închidem, hotări Gina. De ce nu mi-ai spus mai devreme ? Doamne ferește, vă chinuți fără nici un rost...

Răsuci un buton al aparatului, aprinse lumina, apoi reveni la canapea și se înghesui iarăși între celelalte două femei : una grasă, diformă, cu ochi inexpressivi și gît indesarat, cealaltă uscată ca o scîndură, din nou în permanentă agitație, cu respirația sacadată prelinsă printre buzele incolore, lipsite de farmec.

Irinciuc se deplasă îngindurat către masa pe care se afla tava cu gustări ; mîncă distrat cîteva bucățele de brînză, pe urmă rămase minute în șir cu privirea pierdută în gol, aproape nemișcat ; la intervale rare trăgea din țigară, apatic, în silă. Cînd vocea Ginei crescua în intensitate (pînă atunci la urechile lui nu ajunseseră decît niște sușoteli precipitate), trebui să facă o efortare pentru a pricepe sensul cuvintelor.

— ...nu crezi că-i cazul să ne ocupăm de Nuți, domnule Ricu ?

Mormăi ceva ce putea să treacă drept aprobare, încă nu pe deplin lămurit la ce anume se referea întrebarea.

— Să-i căutăm și ei un bărbat, completă Junona bătîndu-se cu palmele peste coapse.

— Sigur că da, se grăbi Irinciuc să confirme. De ce nu ? Trebuie să se mărite, ar cam fi timpul.

— Altceva n-aveți ce discuta ? protestă Nuți.

Junona clătină capul cu energie și o sfătui :

— Lasă, fetiță, fii și tu mai înfiptă că altfel mori fată bătrînă.

— Doar n-au intrat zilele în sac. Mai am vreme să...

— Să ce ? Hai, fetiță, nu te mai sclifosi, aici
sîntem între noi, putem să spunem lucrurilor pe
nume. Hi, hi, hi ! Pariez pe cît vrei că zi și noapte
te gîndești numai la bărbați, nu ? Hi, hi, hi ! Ce
zici ? Hai, fii sinceră !

Și din pieptu-i masiv se rostogoli iarăși cascada
de sunete scormonitoare, excitante, împrăștiindu-se
în atmosfera înăbușitoare a încăperii. Irinciuc își
privi mohorît nevasta, cu un dispreț care de mulți
ani amenința să se transforme în dușmănie ; vru
să-i spună o grosolănie, dar chiar atunci începu să
ridă și Nuți, ca o cretină, apoi se molipsi și Gina —
toate trei izbucniră în hohote puternice întretăiate
de gesturi inutile, bruște, toate trei pîrind că for-
mează laolaltă un singur trup, un animal fantastic
și monstruos tolănit pe canapea — astfel că renunță
să mai vorbească ; își umplu paharul cu lichidul
acela dulce, uleios, pișcător, și-l goli iute, cu scîrbă.

— Sînt convinsă că ai insomnii, continuă Nona.
Te trezești în fiecare noapte și te frămîinți minute
în șir, faci planuri peste planuri, te gîndești cum
să ademenești un bărbat, orice fel de bărbat în
patul tău. Stai incremenită pînă te apucă zorile,
poate chiar plînge, poate...

— Exagerezi ! răbufni Nuți.

— Pe dracu, exagerez ! Poate chiar aprinzi lu-
mina și te uiți în oglindă, îți pipăi trupul, te privești
din creștet pînă în călcîie, stai despuiată și te miri
de ce fug bărbații de tine... Așa-i ? Păi cum să nu
fugă dacă tu nu știi să te porți cu ei, îi respingi
prîn felul tău de...

— Las-o, tu, zise Gina fără prea multă convin-
gere. Lasă fata în pace.

— De ce s-o las ? Pînă la urmă o să-i găsim noi un bărbăţel, numai că n-o să fie unul din ăia la care visează ea. De, cunoaştem noi gusturile ei, adică ni le imaginăm... Îţi plac tipii vînjoşi, nu ? Spune drept ? Am auzit că vara te duci în spatele fostei cărămidării, lîngă rîu, unde se scaldă elevii de la profesională. Te holbezi la ei, sînt convinsă că ţi se tulbură vederea şi te apucă tremuriciul...

— E o minciună ! strigă Nuţi cu glas ce răsună ca un behăit. Eu nu mă duc niciodată acolo !

— Lasă că ştim noi mai bine, draga mea, doar asta nu-i o crimă. Nu te mai fandosi atîta. Mi se pare că nu eşti singura din oraş care se uită la tinerii ăia... Hi, hi, hi ! Uite, pe cuvîntul nostru, o să-ţi facem noi rost de un soţ pe care să-l ţii lîngă tine zi şi noapte, să te distrezi cu el la orice oră...

Irinciuc nu le mai ascultă replicile, trase un scaun, se propti cu coatele de masă şi începu să răsfoiască un almanah vechi, ce zăcea acolo de cine ştie cînd, se uită indiferent la fotografiile ireal colorate ale reclamelor, toropit de căldura revărsată în valuri succesive de soba de alături. Vocile femeilor ajungeau acum subţiate pînă la el, sinuoase, difuze. Îşi simţea pleoapele grele, căscă de cîteva ori şi, pentru a nu aţipi, trecu la fereastră, dădu perdeaua la o parte şi privi strada în pantă, apoi luminile răzleţe ale micului oraş ; departe, în vale, se zăreau clădirile impunătoare de la marginea colinei albastre ; „Cine o fi botezat-o albastră şi de ce ?“ se miră. „Poate din cauza fabricii, care dis-de-diminează, în străfulgerarea zorilor, pare chiar albastră. În zilele foarte senine reflexele culorii se răsfrîng şi se resfiră de jur împrejur, pînă la poalele colinei, ca un halo feeric ce se îngustează

treptat și dispare cînd soarele se instaurează definitiv." Își închipui mișcările febrile și totuși ordonate, apoi trepidația dinlăuntrul marilor ateliere ; uneori trăgea din țigară atît cît să nu se stingă și atunci vedea reflectat pe geam un punct roșu, ochi vorace, și trebuia să închidă ochii o secundă, pînă ce fumul se prelingea peste umăr, de unde sosea murmurul placid al celor trei femei. Simțea din ce în ce mai imperios nevoia de eliberare din crusta murdară ce-i acoperea gîndurile, nevoia de destindere, începea să se infiripe în el un sentiment de răzvrătire împotriva felului în care își consumase viața în ultimii ani, anost, lipsit de energie ; urca în el o încrincenare latentă cînd se gîndea că ani de zile se lăsase copleșit de apatie, că își risipise timpul ca un smintit.

„Trebuie neapărat să plec, își zise, să plec imediat de-aici, dacă mai întîrzii în casa asta voi innebuni de-a binelea ; poate ar trebui să fug cît mai departe, în alt oraș..." Și-i reaminti pe toți din preajmă, în frunte cu Pandelescu. „Parcă sînt niște gîngăni scirboase, niște gîndaci lacomi, devoratori ; poate că într-o bună zi va veni cineva, le va înfige cîte un ac în spinare și-i va orîndui într-un insectar..." Își mai reaminti camera mansardată, îl revăzu pe bătrînul neputincios prăbușit pe patul mizer, apoi retrăi supunerea definitivă și neașteptată a Ginei. Trăsăturile i se înăspiră. Se întrebă dacă totuși n-ar fi mai nimerit să mai stea puțin, să treacă alături și să asiste atent la joc, deoarece bănuia că „ghinionul" lui Pandelescu maschează ceva, că ar putea fi o manevră abilă îndărătul căreia se pregătește cine știe ce mirșăvie. „Pune el ceva la

cale. Altfel nu i-ar permite mazetei de Vărzaru să câștige atât de lesne."

Deodată, vocea lui Nuți se înalță ca o erupție deasupra celorlalte două, tipăt strident, aproape isteric :

— Acum știu ! exclamă ea.

— Ce știi ? întrebă Irinciuc.

— Mi-am adus aminte, în sfârșit. Toată seara m-am chinuit să-mi amintesc și abia adineauri am izbutit.

— Ai izbutit ce ? se interesă Nona gîfîind de curiozitate, ridicîndu-se de pe canapea cu un salt caraghios.

— Vorbește dracului, o dată, nu ne mai fierbe, pufni Gina supărată.

— Ei na ! Păi eu ce încercam să fac cînd m-ați întrerupt voi ! Azi am trecut pe la Sfat, pe la Financiar. L-am întîlnit acolo pe doctorul Jitaru, știți voi care, ăla cu raclajele. Umbla să-și scoată niște acte, trebuie să-și justifice averea.

— Ce să justifice ? tipă Gina.

— L-au chemat la controlul averii, cică s-a format o comisie și-i somează pe cîțiva să dea socoteală de câștigul ilicit... Am auzit că ar fi pe lista comisiei și directorul I.H.R.-ului, că i-a făcut o anonimă nevastă-sa, aia care s-a încurcat cu Lăzărică de la librărie. Ce părere aveți voi de chestia asta, de citațiile lor tîmpite ?

— Și cine mai e trecut pe listă ? șuieră Gina.

— Habar n-am, tu, îți dai seama că nimeni nu știe nimic precis. Eu atât am auzit, numai de ginecolog și de...

Irinciuc nu mai ascultă continuarea frazei ; îi era de-ajuns ceea ce aflase, știrea îi da un imbold, sim-

tea nevoia s-o transmită numai decît mai departe, dorea să vadă cum va reacţiona Pandelescu la auzul ei.

Trecu pragul încet şi cercetă feţele jucătorilor. Ciştiga neîncetat Vărzaru, grămada de bancnote dinaintea lui crescuse simţitor ; Petrina se învîrtea probabil în jurul sumei cu care intrase în joc ; Eremia juca pedant, sta mult pe gînduri înainte de a cere cărţi sau de a decarta, iar Emil pierdea mereu continuînd însă să-şi păstreze atitudinea jumătate umilă, jumătate timpă, ce putea să pară cumsecădenie, dar şi servilitate.

— Ce-i, mă, Ricule ? îl întîmpină Vărzaru zîmbind îngîmfat. Ți s-a făcut iar poftă ? I-ai mai cerut nişte bani nevستی-ti, nu ? Ştiam eu că n-are să te rabde inima.

— Nu mai joc. Plec... am venit să vă spun noapte bună...

— La ora asta ?! se miră Pandelescu. Mai rămîi, dom'le, ce te-a apucat zorul, e abia 11 şi 5 minute, niciodată n-ai şters-o aşa devreme. Nu te dă nimeni afară din casă, slavă Domnului !

— Mă duc, pic din picioare de oboseală...

Şi, gata să se retragă, debită ca din întîmplare, peste umăr, vestea anunţată de Nuţi.

Închizînd uşa, îi mai examină o dată din prag, fugitiv. Petrina lăsa impresia că nu auzise nimic, sau că puţin îi pasă ; Eremia emise un lung şuiert de surpriză ; Vărzaru îşi acoperi teancul de bani cu coatele şi-şi muşcă buzele ; gazda se pregăti parcă să primească o lovitură perfidă, spinarea i se curbă, umerii i se înţepeniră : icni şi duse mîna la beregată, iar cărţile (avea careu de aşi) îi scăpară întîi pe genunchi, apoi se risipiră pe covor.

În dimineața următoare Pandelescu manifestă unele semne vizibile și *bizare* ale conduitei de mai târziu, adică începu să se comporte într-un mod neobișnuit firii lui.

De fapt, primele indicii s-au ivit încă în cursul nopții.

Se trezise de două ori, pe neașteptate, și de fiecare dată șezuse înlemnit la fereastră, cu brațele încrucișate pe piept, timp de 15—20 de minute, privind năuc curtea scăldată în lumina rece a lunii, gîndindu-se cu înfrigurare la știrea anunțată în ajun de Irinciuc ; la un moment dat avusese intenția să o scoale și pe Gina, să-i împărtășească temerile, dar în cele din urmă renunțase, fiind convins că va rîde de el. Se urcase în pat numai cînd simțise furnicăături în tălpi, iar înainte de a adormi șoptise posomorît : „Va să zică așa... Nu dau nimic ! Ni-mic ! Nici măcar un sfanț n-am să le dau !”

La orele șapte dimineața, cînd sună ca de obicei deșteptătorul, nu se clinti din așternut, doar își dresе vocea și clipi de cîteva ori ; deși se trezise de vreo zece minute, părea că abia în acea clipă se întoarce la realitate, că revenise la viața de toate zilele odată cu zumzetul insistent al soneriei. Deocamdată, nimic din purtarea sa nu dezvăluia tulburarea din timpul nopții.

Gina, încă somnoroasă, îi aruncă o privire indiferentă și intră în baie descheindu-și din mers nasturii pijamalei ; cînd reveni, constată mirată că Emil nici măcar nu se dăduse jos din pat. Zăcea placid, infolosit cu plapuma pînă sub bărbie, cu genunchii ridicați.

— Aseară te-a jumulit serios fanfaronul ăla de Vârzaru. Nu trebuia să-i permiți să umfle chiar toate poturile. Ce zici ?

Pandeleescu scoase un picior afară din plapumă, îl lăsă să atârne moale peste marginea patului, se uită la el de parcă nu i-ar fi aparținut și gemu. În secunda următoare laba piciorului începu să execute niște mișcări oscilatorii, la stînga și la dreapta, producînd un fișit enervant prin frecarea de cearșaf.

— Ce faci, Milule ? întrebă Gina luîndu-și capotul de pe un scaun. N-ai auzit ceasul ? Să nu pierdem autobuzul de șapte și jumătate...

Pandeleescu icni scurt și se crispă sub plapumă, străduindu-se din răputeri să-și înfrîngă starea de inerție intelectuală ; rezultatul fu de-a dreptul lamentabil : pe tîmple i se iviră broboane de sudoare și printre buzele răsfrinte se strecură un sughiț jalnic și hilar totodată ; legănarea gleznei deveni din ce în ce mai rapidă, parcă se accelera împotriva voinței omului întins pe pat. Ochii insondabili și sticloși fixau cu obstință un punct îndepărtat, situat dincolo de fereastră, poate undeva pe cerul mohorit al începutului de toamnă. Brusc, cînd Gina se aștepta mai puțin, se săltă în coate și rosti cu glas răspicat, sfredelitor :

— Ni-mic ! Nici-un-sfanț !

Nevastă-sa se dădu cu doi pași înapoi, îl scrută bănuitoare și spuse ceva, iarăși despre orarul autobuzelor, o frază banală la auzul căreia Emil reacționează și mai violent.

— Rahat ! strigă aruncînd plapuma pe covor. Și reluă apăsător : *Ni-mic ! Nici-un-sfanț !*

— Milule, șopti ea în timp ce se apropia îngrijorată și-i puneă palma pe frunte. Tu ești bolnav, Milule, ai febră...

— Rahat ! țipă el încă o dată.

Apoi își roti ochii injectați și dădu să se repeadă pe ușă, dar se împiedică de niște papuci și căzu în genunchi. Gina își făcu o cruce mică, pripită, îl prinse de subsuori și încercă să-l ridice. Ceasul de pe noptieră scăpă deodată un țîriit anemic, ultimă tresărire a arcului. Pandelescu se smuci cu brutalitate din brațul nevestei, inhăță furios deșteptătorul și-l trînti de perete, urlînd :

— Nimic !... Asta e : ni-mic !

După care, istovit, se prăbuși pe pat și repetă mișcarea aceea iritantă de clătinare a gleznei drept, mișcare devenită acum tic nervos. O vină groasă, verzuie, îi zvîcnea în mijlocul frunții, iar buza superioară îi tremura încetișor.

Gina se uită la el, speriată, fără să înțeleagă ce se întimplă, stătu cu mâinile în șolduri neîndrăznind să se clintească de lângă pat. Se scurseră astfel două sau trei minute de tăcere desăvîrșită, încordată. În fine, își luă inima în dinți, îl acoperi grijulie cu plapuma, apoi aduse un pahar cu apă și un calmant. Mîngîindu-l pe păr, îl îndemnă să înghită medicamentul și să bea toată apa, pe care el o sorbi cu mici plescăituri, neîndeminatic, aidoma unui sugar care învață să bea din pahar prima dată. Se supunea în mod mecanic, pricepea cu greu sensul cuvintelor, părea aproape decrepit sau, în orice caz, incapabil de vreo reacție oricît de slabă.

Îl păzi pînă fu sigură că s-a liniștit, apoi trecu alături, în hol, și dădu două telefoane. Mai întîi

chemă un medic, pe urmă anunță la cooperativă că în acea zi nici ea și nici Emil nu se puteau prezenta la serviciu ; spuse că Pandelescu este grav bolnav, că va trebui să-l vegheze cel puțin pînă la sosirea medicului ; ceru și obținu fără nici o dificultate trei zile din concediul ei de odihnă.

După ce depuse receptorul își sprijini bărbia în palme ; rămase cîteva minute cu spinarea încovoiată, cu ochii închiși, înțepenită pe scaun, părădind chiar că nici nu respiră. Cînd se ridică pentru a părăsi holul, pe fața-i arămie se citea o decizie aspră, nestrămutată ; o schimbare stranie se petrecuse înlăuntrul ființei ei, i se modificase fizionomia, buzele de obicei cămoase, senzuale, de culoarea singelui, deveniseră înguste și palide, ochii îi sticleau dușmănos, parcă și nasul se subțiasse.

Pînă la venirea doctorului, avu o scurtă și semnificativă convorbire cu servitoarea, care tocmai se întorcea de la piață ; o anunță că s-a hotărît s-o lase să plece definitiv în satul ei.

Sia (rudă îndepărtată a familiei Pandelescu) era o bătrînă mărunțică, veșnic posomorită, aproape surdă, în schimb harnică și întrucîtva chiar devotată Ginei ; trebăluia cît era ziua de lungă, primind drept răsplată pentru osteneala sa o sumă derizorie la sfîrșitul fiecărei luni, fără a fi însă nemulțumită. De vreo cîteva săptămîni nu se mai prea înțelegeau cu ea, îi intrase în cap ideea că mai avea de trăit un an, poate doi, voia să se întoarcă în satul natal, să moară acolo și să fie îngropată în cimitirul unde odihneau cei doi bărbați cu care fusese măritată în prima tinerețe. Între timp devenise și bigotă, nu lipsea de la nici o vecernie. Pe deasupra, îi plăcea să asiste la fiecare în-

mormîntare din oraş, ba chiar să privegheze morţii. Cînd auzea că se trăgeau clopotele refuza cu îndărătnicie să mai lucreze, trebuia să fie învoită. Îşi punea broboada neagră, de sărbătoare, înfăşura nişte luminări anemice într-o foiţă de pergament şi alerga la priveghi sau la cimitir. În ultima vreme se împrietenise cu Sălceanu (la început nu putuse să-l sufere), existau seri cînd discuta aproape o oră cu el, în odăiţa de la mansardă. Odată avusese îndrăzneala să-i reproşeze lui Emil că bătrînul nu este tratat omeneşte, că ar fi de dorit să-l mute la parter, într-o cameră luminoasă. Impertinenţa Siei îl amuzase pe Pandelescu, dar mai tirziu reflectase serios şi se gîndise să renunţe la serviciile ei, să caute altă servitoare. Dealtfel, nu doar compasiunea Siei pentru Sălceanu îl îndemna să procedeze astfel, ci alt motiv, considerat de el mult mai grav. De curînd, în timpul unei curăţenii generale, ea găsisese cu totul întîmplător o broşă imensă montată în aur, şi o salbă, ambele obiecte cumpărate de ocazie, în secret, de stăpînul casei şi ascunse de Gina într-un sertar uitat (ca niciodată) descuiat. Din fericire, servitoarea nu cunoştea valoarea reală a acestor „fleacuri”, cum le numise ea. Emil, prudent ca întotdeauna, declarase ritos că Sia va trebui să plece, dar Gina, după prelungite tocmeli, obţinuse un răgaz pînă ce avea să găsească altă slujnică de încredere.

Deci, în acea dimineaţă, pe neprevăzute, Sia primi o sumă de bani ce reprezenta munca sa pe luna în curs, apoi părăsi definitiv casa Pandelescu. Se cuvine să fie precizat faptul că Sia nu aflase absolut nimic în legătură cu ciudata manifestare a bărbatului Ginei ; îşi exprimă dorinţa să treacă pe la

cooperativă pentru a-și lua rămas bun de la „domnu”, însă Gina o anunță că „Milu e dus în delegație la județ, s-a sculat foarte devreme să prindă trenul de 4,28”, astfel că bătrîna nu mai apucă să-l vadă, ceea ce, la drept vorbind, nu-i produse un regret deosebit.

Cîțiva ani mai tîrziu, cînd Sia auzi ce s-a întîmplat după plecarea sa, înălță din umeri, în ochi i se aprinse o lucire de satisfacție și murmură : „Păi, maică... nici nu se putea altfel !”

Doctorul, prieten al familiei, îl consultă temeinic pe bolnav, îl ciocăni pe piept și pe spinare, îl puse să tușească, îi controlă reflexele, se interesă cum s-a declanșat apatia (Gina dădu niște explicații destul de confuze), completă o laborioasă rețetă ce conținea mai ales tranchilizante și decretă că „amicul nostru” suferă de un fel de astenie avansată. „Probabil din pricină că a lucrat fără să-și menajeze puterile. Orice om are o limită”, adăugă el sentențios.

În tot restul zilei Gina depuse o activitate febrilă, dispuse de puține minute de reală odihnă sau, mai degrabă, de liniște interioară. Chiar cînd se repezea în dormitor pentru a mai schimba cîteva cuvinte cu Emil, se afla într-o permanentă stare de agitație ; fiecare gest, fiecare trăsătură a obrazului ei prelung trădau surescitarea și, într-un fel, frica de a nu izbuti să-și ducă intențiile la bun sfîrșit.

Strinse cu grijă aurul ascuns prin cele mai tainice unghere ale casei, mai de ne bănuît, îl topi transformîndu-l în mici lingouri ușor de manevrat — în urmă cu doi ani Emil o învățase cum va trebui să procedeze în atare împrejurări (se referise la un

pericol iminent, cum ar fi, de pildă, citarea în fața procurorului), arătându-i tot atunci și locul unde păstrează uneltele necesare topitului — iar lingourile, împreună cu câteva pietre prețioase desprinse din monturi le ambală meticulos în pungi de plastic și le îngropă într-un colț al pivniței, unde avea depozitate spre conservare zarzavaturile de iarnă. Această operațiune secretă dură aproape cinci ceasuri, deoarece pivnița era pardosită cu ciment. Fu obligată să muncească pînă la istovire.

Întrucit spargerea cimentului cu tîrnăcopul declanșa zgomote infernale ce puteau fi auzite din fiecare încăpere, așteptă să se facă orele unsprezece, adică momentul cînd Sălceanu pleca la bufetul „Aluniș” pentru a-și bea rachiul. Așadar, îngropă aurul și pietrele prețioase (în ultima clipă adăugă și o colecție filatelică încuiată într-o casetă de metal, colecție care mai tirziu se dovedi lipsită de valoare) la o adîncime de un metru, bătători pămîntul peste ele, apoi turnă un strat gros de ciment și, cînd aprecie că a făcut suficientă priză, risipi deasupra nisipul în care infipse țelina, morcovul și păstîrnacul. Locul arăta la fel ca mai înainte, nici un semn suspect nu atrăgea atenția.

Urcă apoi în bucătărie, își aprinse o țigară și-și turnă o porție zdravănă de lichior de mentă. Alcoolul îi arse gîtlejul și-i înțepă stomacul. Pentru scurt timp o copleși o senzație de euforie intensă. Obrajii i se îmbujorară, iar tremurul mîinilor încetă ca prin farmec.

Prin fereastra ce da spre stradă îl zări pe Sălceanu, care după ce deschise poarta și după ce intră în curte se uită mirat la cheia din mînă, ca la un obiect necunoscut, periculos. „Hai, boșorogule, mur-

mură Gina, vino și caută-ți cocoșei tăi nenorociți.“ De astă dată bătrînul nu mai ciocăni pereții, ci urcă îmbufnat la mansardă, iar cîteva minute mai tîrziu i se auziră pașii tîrșiți, dovadă că își făcea de lucru prin odăița sa.

Aruncă în chiuvetă țigara fumată pe jumătate și porni către dormitor. Se grăbea, mai avea de îndeplinit o mulțime de treburi care nu sufereau amîinare ; cînd trecu prin sufragerie trebui să se oprească, fiindcă tocmai suna telefonul.

— Cine-i ? întrebă furioasă, cu vocea-i aspră, metalică.

— Eu, răspunse în șoaptă un glas bărbătesc vag cunoscut, alterat de microfon.

— Care eu ? N-ai nume ?

— Irinciuc... Ai zis să-ți dau azi un telefon. Te-am căutat la birou și mi-au spus că ești învoită. Ce s-a întîmplat ? Te-am mai sunat și acasă de două ori. Ești singură ?

— Da.

— Nu te aude nimeni ?

— Nu... adică da ! se corectă ea repede, încruntată.

— Să încerc mai tîrziu ?

— În nici un caz. Am să te caut eu.

— Bine. Atunci... la revedere...

— La revedere !

Trînti receptorul în furcă și cîteva lungi momente nu se clinti din loc, stătu cu privirile ațintite în gol, visătoare ; își aminti mașinal purtarea îndrăzneață a lui Irinciuc, scena petrecută între ei în camera mansardată, după ce îl culcaseră pe SălcEANU... Își mușcă buzele, se scutură ca pentru a alunga o vedenie neplăcută, lipsită de sens ; o clipă

avu chiar senzația că nu s-a întâmplat nimic între ea și Irinciuc, că totul era doar o plămuire obscură.

Deschise încet ușa dormitorului. Emil nu dormea ; ședea cu ceafa rezemată de trei perne, cu mâinile scoase afară din plapumă, întinse pe lângă trupul încă impunător și bătea toba cu degetele pe atlazul trandafirii. Privirile conțineau aceeași fixitate inexpresivă ivită după spargerea ceasului deșteptător, iar trăsăturile i se mai înăspriseră. La apariția nevestei nici măcar nu clipi, ci continuă să bată toba cu degetele pe plapumă, perseverent, pă-rind foarte preocupat de această indelețnicire.

Gina îl privi neliniștită, încordată, apoi își trase un scaun lângă pat și se interesă :

— Te simți mai bine, Milule ? Pot să-ți vorbesc ?

Nu primi nici un răspuns, dar sesiză o licărire de interes în pupilele reci, sticloase. Îl cunoștea de prea mulți ani pentru a crede că-i vorba de o părere înșelătoare.

— N-avem timp de pierdut. Te rog, fă și tu un efort și ascultă-mă cu atenție. E în joc soarta noastră.

Degetele păroase, cu unghii vineții, ciocăneau în același ritm atlazul roz al plapumei : para-ram, para-ram-pam-pam !

Gina trase scaunul mai aproape de pat și se uită distrată prin fereastra din stînga ; vremea se stricase pe nesimțite, cerul căpătase o nuanță murdară, plumburie, și un vînt tăios smulgea frunzele pătate ale mărilor din curte.

— Milule, strigă Gina hotărîtă să atace punctul nevralgic, Milule, trebuie să vedem ce facem cu banii.

— Nu dau nici un sfanț ! izbucni Pandălescu aruncînd plapuma de pe el cu o mișcare vehementă. Ni-mic ! Nu-dau-ni-mic !

— Nu dăm, se înțelege că nu dăm, dar nici așa nu-i normal să stăm cu brațele încrucișate, să așteptăm o salvare din cer... Spune și tu ceva, nu te mai uita urît la mine... Unde ascundem lucrurile din camera de jos ? În casă nu le putem ține, nu știe nimeni de existența lor, dar nu vreau să riscăm să...

— Sia ? o întrerupse el, brutal.

Parcă începea să priceapă, întrebarea fiind primul indiciu al revenirii la realitate. Sia ar fi putut bănuî că în cămăruța de la demisol sînt ascunse unele obiecte de preț, fiindcă nu i se permisesese niciodată să intre acolo.

— De Sia am scăpat. Am trimis-o acasă, la țară, nu se mai întoarce ea la noi.

— Sălceanu ?

— Ei na ! Habar n-are pe ce lume trăiește. Te temi de el ?

— Mă gîndeam... În sfîrșit, să-l ia dracu de maimuțoi gargarisit ! Să fii cu ochii pe el, să ai grijă să nu cumva să-și bage nasul unde nu-i fierbe oala. Vom duce în altă parte tot ce avem mai de valoare în casă. În caz că va veni comisia să cerceteze... Știi cum lucrează ei... Inventariază tot ce găsesc pe teren, adică în camere, apoi compară costul obiectelor cu cîștigul nostru legal pe o perioadă dată. Așa cred eu că procedează...

— Ai idee unde am putea transporta covoarele și argintăria ?

— Din păcate, rudele tale sînt prea departe de noi. Dar cîțiva oameni de nădejde mai găsăm și prin preajmă.

— Hmm ! Nu știu, zău... Cam cine ar fi oamenii aștia de nădejde ? La cine te referi ?

— La cei care joacă pocher la noi, în fiecare joi seara. Adică Petrina, Vărzaru, Irinciucii... poate chiar și Mocanu, deși, el....

— Ai încredere în ei ?

— De ce nu ? Ne-au tocit destul pragul. Vărzaru e uns cu toate alifiile. Dacă știi cum să tratezi cu el... Pe Petrina sînt sigură că putem conta.

— Mde... Îi cam place să flecărească.

— Îi astupăm noi gura cu cîteva mii de lei. Iar Irinciuc... Ei bine, pe el îl am în buzunar, am învîrtit cîte ceva împreună, doar n-o fi chiar atît de prost să ne refuze categoric. Dacă scapă vreun cuvînt pică și el.

— Eu aș zice să-l lăsăm de o parte pe Irinciuc

— De ce, dragă ?

— Nu știu cum să-ți spun, dar întotdeauna am avut impresia că este invidios pe tine. Iar aseară mi s-a părut și cam nesincer.

— N-am observat. Mă rog, dacă asta-i părerea ta...

— Atunci, conchise Gina, uite cum facem : de-seară, cum se întunecă o chem pe Petrina și ne apucăm să cărăm de-aici ce putem. În privința bijuteriilor să n-ai grijă, le-am ascuns în...

Se întrerupse, intrigată, dîndu-și seama că Emil nu o mai ascultă. Se întinsese din nou pe pat, ca și cum ar fi fost brusc răpus de un efort fizic îndelungat ; pieptul îi tresălta abia vizibil, iar prin gura întredeschisă i se prelingea un strop de salivă

pe bărbia nerasă, țepoasă. Îl privi îngrozită, întrebându-se cu cine seamănă atât de bine, unde mai văzuse acel chip pămîntiu. Căută buimăcită răspunsul și, deodată, avu revelația : da, da... semăna uimitor de bine cu Sălceanu nu numai prin felul aparte în care încremenise pe pat, dar și prin fațeta comun amîndurora. Fiecare mușchi al feței i se alterase rapid, căzuse îngroșat spre gîtul devenit pergamentos ; fălcile, înainte patrate, puternice, acum erau lăbărțate, formau împreună cu bărbia lipsită de vlagă o gușă enormă, nefirească ; virfurile mustăților atîrnau pleoștite, parcă lipite strîmb pe o mască de carton presat.

Suspînă și înălță din umeri cuprinsă de un sentiment de neputință, gîndindu-se că poate ar fi cazul să abandoneze totul. Dar în momentele următoare se cutremură, înspăimîntată de faptul că îi trecuse prin minte să renunțe atât de ușor la bunăstare. Trase plapuma peste Emil și părăsi îngîndurată dormitorul.

Seara, și chiar în cîteva ore din noapte continuă să desfășoare activitatea febrilă începută azi-de-dimineață. Vorbi la telefon cu niște rude de-ale sale (care aveau depuse pe carnetul CEC diverse sume încredințate de Emil spre păstrare) și le transmise să-i aducă banii cît mai urgent posibil. Se apucă apoi să ambaleze și să pună în mai multe valize majoritatea obiectelor depozitate în odaia de la demisol, iar cînd se lăsă întunericul transportă valizele la locuința Petrinei. Covoarele nu le putu ascunde nicăieri. Petrina refuză să le țină la ea, argumentă că sînt prea voluminoase, că în casa ei vine lume multă și că, văzîndu-le acolo, în holul comun, ar putea să iasă cine știe ce dandana. Gina se convinge că ultimele două valize nu mai aveau loc acolo — nu avu curajul să le ducă la Mocanu —

astfel că se decise în ultima clipă, contrar planului inițial, să apeleze la bunăvoința lui Vârzaru. Fi-rește, nu-i spuse Petrinei că are de gînd să-l vizi-teze pe avocat ; „În cazul unei anchete, își zise, voi reuși să salvez măcar o parte din lucruri.“

Fiindcă se simțea frîntă de oboseală și nu mai avea puterea să străbată pe jos jumătate de oraș, cu valizele în mînă, luă un taxi. Coborî din mașină în fața unei clădiri vechi, cu două etaje și acoperiș foarte țuguiat, vopsit într-o culoare ruginie, urîță. Strada fiind complet pustie, nu fu zărită de nimeni cînd se strecură în curtea năpădită de buruieni, mirosind a urină de pisică. Înainte de a intra în casă aruncă o ultimă privire cercetătoare în lungul străzii. Nici țipenie ! Nu mai fusese niciodată la Vârzaru și nici nu avea notată adresa lui, dar își amintea că îl auzise povestindu-i lui Emil cîndva : „În ceea ce privește nunțile, înmormîntările, bote-zurile, cred că sînt cel mai informat om din oraș. Mă uit pe fereastră și văd ușa bisericii.“

Lăsă valizele jos, își frecă încheieturile amorțite ale mîinilor și oftă înfiorată. Alături se înălța turla subțire a bisericii. Un nor lunecă vertiginos pe ce-rul vinețiu, întunecînd timp de o clipă chipurile sfinților zugrăviți în mărime naturală pe turlă. Băr-bile lor păreau că flutură amenințător. Își făcu la repezeală o cruce mare, apăsată, și pătrunse în ho-lul înalt, slab luminat. Pe peretele din stînga era prinsă în pioaneze o listă cu numele locatarilor. Tre-bui să aprindă un chibrit pentru a o putea citi. Vârzaru locuia la etajul întîii. Urcă tiptil scara lar-gă, pretențioasă, aproape somptuoasă, în vădită discordanță cu aspectul sărăcăcios al exteriorului clădirii, temîndu-se să nu fie surprinsă de vreun

cunoscut ivit întâmplător. Își dădu apoi seama că teama nu-i justificată, fiindcă absolut nici un zgomot nu tulbura liniștea lincedă a casei, dar nu se putu desprinde complet de senzația de spaimă adăpostită în adîncul ființei ei, de spaima pe care încercase neîncetat s-o biruie încă de cînd sunase deșteptătorul ultima oară, deșteptătorul pe care Emil îl zdrobise de perete.

Sună la ușa pe care o plăcuță de metal oxidat indica : Oct. *Azamfirei-Vărzaru JURISCONSULT.* Punctul din mijlocul vizorului sclipi, se auzi o răsuflare agitată, apoi vocea uimită și mieroasă a avocatului :

— Îndată, îndată ! Numai cîteva momente, stimată doamnă...

Momentele se prelungiră, avu penibila impresie că așteptarea durează o eternitate ; distinse vag un sîsiit de protest, șoapte precipitate și lipăituri pe podea, ca și cînd cineva ar fi alergat în picioarele goale. În fine, în prag se ivi Vărzaru, îmbrăcat într-o pijama roșie, proaspăt călcată, parcă nepurtată pînă atunci, ceea ce o îndemnă pe Gina să-și închipuie că avocatul tocmai se îmbrăca, sau că se îmbrăcase abia după ce auzise țîriitul soneriei, că pînă la venirea ei șezuse gol, întins pe pat și probabil nu singur judecînd după întîrzierea cu care deschisese.

— Scuzați-mi ținuta, spuse Vărzaru, înclinîndu-se exagerat.

— Mi se pare că eu trebuie să vă cer iertare pentru deranj. Pot să intru ?

— Vă rog, vă rog, insistă el trăgînd cu coada ochiului la cele două valize, încercînd să-și înfri-

neze curiozitatea printr-o mimică de indiferență prost mascată.

Păși descumpănită în minusculul antreu ; se întrebă dacă nu cumva comite o greșală de neiertat sosind acum, la miezul nopții și fără să se fi anunțat, în locuința unui bărbat pe care constată deodată că nu-l cunoaște îndeajuns pentru a putea fi sigură, absolut sigură că el nu va dezvălui cuiva taina vizitei. Acceptă totuși. invitația de a intra în camera din dreapta, observînd în treacăt că în antreu mai exista și o a treia ușă, cu geam mat, în spatele căreia răzbăteau zgomotele unui duș deschis și fornăituri sonore.

„Trebuie să fie cineva la el, o femeie, își zise decepționată. Și eu am venit încoace ca o năvingă, fără să mă fi interesat dinainte dacă îl găsesc singur sau nu. Emil m-a asigurat că se poate trata cu el, iar eu m-am încrezut în cuvîntul lui, acum cînd nu mai e întreg la minte...”

Privi curioasă în jur. Odaia, nu prea spațioasă, era mobilată cu un anume gust, mobila arăta foarte nouă și de bună calitate, o curățenie austeră domnea pretutindeni, nici un obiect nu părea să fi fost clintit vreodată de la locul său bine stabilit, dar toată această ordine da locuinței un aspect de vitrină aranjată dinadins pentru a stimula senzația de belșug, de comoditate accesibilă parcă oricui ; semăna într-un fel cu acele interioare prezentate la expozițiile fără vînzare, unde pot fi văzute ca la teatru (în perimetre flancate de trei pereți) fotolii, paturi, biblioteci, mese, uneori chiar cîteva cărți splendid legate, o vază cu flori artificiale și, neapărat, o litografie după Grigorescu sau Băncilă, obiectele expuse creînd iluzia că se poate

pătrunde oricînd printre ele, că oricine le poate atinge și stăpîni, în realitate ele degajînd totuși ceva ireal, convențional, întocmai ca niște decoruri de carton, pentru că din „camere“ lipsesc acele mărunțisuri și dezordine care pun o amprentă aparte, care fac să iasă în evidență personalitatea locatarului. Aceeași impresie o avu și Gina ; nimic din garsoniera lui Vărzaru nu demonstra că este ocupată de un bărbat, de un bărbat cu o anume profesie, cu anumite obiceiuri, odaia părea să aparțină unei ființe asexuate, sau unui robot.

— La mine-i cam strîmt, se scuză avocatul după ce o invită cu un gest evaziv să ia loc în fotoliu. De mult doresc să mă mut, dar cu criza asta de locuințe nu știu zău dacă...

— Tavi ! se auzi dinspre antreu o voce feminină, guturală. Tavi, adu-mi capotul.

Exista în acel glas, izbucnit pe neașteptate, un timbru parcă misterios, respingător, dar și senzual totodată.

Vărzaru se posomori ; băgă de seamă că Gina își reprimă o tresărire de nemulțumire, că se încordează ca și cînd ar vrea să se repeadă la ușă, să fugă. Fu strigat din nou, de astă dată mai imperios. Făcu o mișcare de om sîcîit, tăie aerul cu palma, apoi se deplasă către dulap, de unde scoase niște vestminte viu colorate, — răspîndind în atmosfera umedă a încăperii un parfum ieftin, vulgar — le ghemui neglijent sub braț și mormăi o înjurătură. În treacăt, o atinse pe vizitatoare, o mîngîie fugitiv pe obraji și șopti familiar :

— Nu te mișca, stai liniștită, îți promit că nu va intra nimeni aici.

După care, dispăru în antreu fără să observe că din vestmintele ținute la subsuoară se desprinde o

bucată de carton. Gina trase cu urechea, întinse gîtul pentru a desluși șoaptele de dincolo de ușă, apoi se aplecă și luă cartonul căzut pe covor. Era o fotografie groaznic de licențioasă, ce-i acapară total atenția. O contemplă cu ochii holbați, uitînd să mai asculte dialogul de alături. Cînd reapăru Vărzaru, o ascunse cu un gest reflex.

— Era o vecină, se justifică el. O vecină care stă la parter, o fată venită de curînd de la țară. Uneori face baie aici, deoarece jos...

— Dar eu nu v-am cerut nici o explicație, îl întrerupse Gina iritată, blestemîndu-și inspirația de a-l căuta pe avocat la o oră atît de tîrzie. Eu n-am nevoie de scuze.

— Ba da, ba da, susținu el încăpățînat.

— Vă rog să credeți, dacă aș fi știut că...

— Trebuie să adaug că ea îmi spală rufe în fiecare vineri și că azi m-a rugat să-i dau voie să facă o baie...

Continuă să se piardă într-o serie de explicații lungi, greoaie, confuze, din ce în ce mai inutile și mai ireale, pe care Gina nici nu le mai auzea, deși făcea impresia că ascultă răbdătoare, că nu scapă nici un cuvînt. Sta dreaptă, cu o mină sprijinită pe genunchi, iar cu cealaltă strîngea la spate fotografia culeasă de pe covor, simțînd cum i se scurge prin porii degetelor o transpirație abundentă ce năclăia poza obscenă, căreia încă nu se îndura să-i dea drumul; își imagina ce trebuie să se fi întîmplat cu puțin timp înainte între avocat și femeia cu voce guturală, respingătoare, dar și senzuală. În cele din urmă Vărzaru păru să priceapă că nevasta lui Pandălescu nu-i atentă; tăcu,

derutat, făcu doi-trei pași într-o parte și privi valizele depuse sub fereastră.

Gina oftă și începu să-i explice mai întâi pe ocolite, apoi, pe măsură ce se apropia de final, din ce în ce mai clar și mai convingător motivul sosirii la o oră atât de nepotrivită, intuind treptat că poate să se bizuie pe discreția avocatului, copleșită de un sentiment de siguranță ce o făcea să se exprime concis și cursiv. Vărzaru o aproba prin mimică, fără să o întrerupă, își clătina capul chel și se deplasa continuu între dulap și fereastră, tiptil, cu mersul lui unduitor ; deplasă apoi dormeaza, ascunse sub ea cele două valize și spuse răspicat :

— Sper că nu ești extrem de grăbită. Vreau să te tratez și eu cu ceva ; am niște vin spumos, aduc imediat sticla. Să nu pleci !

Ea se încruntă, jignită de nuanța de intimitate din glasul lui, o intimitate autoritară, dar nu îndrăzni să protesteze, rămase pe loc. Închise ochii, încercă să se relaxeze, să-și acorde măcar un minut de destindere totală a sistemului nervos. Mai târziu, când auzi pocnetul dopului și susurul vinului turnat în pahare, o năpădi brusc o oboseală de neînchipuit, genunchii i se ciocniră cuprinși de un spasm aproape organic și fu nevoită să-și înfigă unghiile în rezemătoarea fotoliului pentru a înăbuși țipătul din gîtlej. Sări în picioare, stinse lumina din plafon, aprinse veioza și începu să se dezbrace cu gesturi înfrigurate.

Vărzaru o găsi lungită pe pat, respirînd egal și liniștit. Fu convins că doarme și, contrariat, lăsă tava pe gheridonul de lingă ușă, fără a-și dezlipi privirea de pe forma întinsă acolo, la numai cîțiva pași de el. De sub cerga sîngerie ieșea la iveală

un umăr brun, cu pielea mată, peste care cădea lumina difuză a lămpii de noapte. Înghiți în sec, se aplecă încet și adună hainele aruncate pe covor, le împături meticulos și le puse în dulap, apoi goli pe nerăsuflăte ambele pahare și ronțai un fursec. Încă nu știa ce hotărîre să ia. Stătu un timp nemîșcat, pîndind surescităte femeia, pe urmă se întinse alături de ea.

Gina ridică pleoapele, se uită la el parcă nedumescită, se întoarse cu fața la perete și murmură sacadat, ca în transă : „Nu mă atinge... porcule, nu mă atinge...”

Părăsi locuința avocatului puțin înainte de ivirea zorilor.

5

Simbătă, nu se întîmplă nimic deosebit în casa familiei Pandeleșcu. Emil urmă supus prescripțiile medicului, luînd medicamentele indicate. Continuă să stea ore în șir în pat și să răspundă monosilabic printr-un „da” sau „nu”, ori printr-un mormăit ursuz de cîte ori era înterebat dacă se simte ceva mai bine. De cîteva ori se ridică ajutat de Gina și se plimbă prin dormitor, nu mai mult de două-trei minute, pentru că obosea repede, îi tremurau brațele și picioarele. În afară de această sîrșeală fizică, nici un alt simptom îngrijorător nu demonstra înrăutățirea stării generale. Parțial îi revenise și pofta de mîncare — cu o zi mai înainte gustase doar puțin griș cu lapte — își exprimă dorința de a bea

un pahar de vin roșu, dar Gina îl obligă să renunțe, aduse argumentul că atîta vreme cît ia medicamentele n-are voie să pună pe limbă nici un strop de alcool. Un singur amănunt părea să dovedească totuși că bolnavul se îndreaptă cu pași lenți, dar siguri, către o senilitate cronică : în tot cursul zilei nu se interesă nici măcar o singură dată ce s-a întîmplat cu obiectele de preț din odaia de la subsol, și cu banii.

După-amiază sosiră într-o scurtă vizită prietenii casei : Petrina, Irinciuc, Mocanu și Vărzaru. Cea dintîi rămase doar cîteva minute, răstimp în care se retrase cu Gina într-un colț al holului, unde șușotiră la adăpost de urechile celorlalți musafiri. După plecarea Petrinei cei trei bărbați fură serviți cu dulceață de trandafiri și cafele.

Sedeau în jurul măsuței rotunde de lingă fereastră, tăcuți, cu figuri serioase, aproape posomorîți, iar cînd unul rostea cîte o frază banală ceilalți doi răsuflau ușurați și se foiau pe scaune, vădit mulțumiți că scapă de grija întreținerii conversației. Fiecare părea că arde de dorința de a termina cît mai curînd acea vizită protocolară, dar nici unul nu îndrăznea să se ridice și să-și ia rămas bun de la gazdă. Mocanu încercă să anime atmosfera debitînd o anecdotă porcoasă, însă nu rîse nimeni și, lipsită de alte subiecte, discuția lîncezi total.

Pe Emil nu-l văzură. Gina, prevăzătoare, temîndu-se că prezența lor în dormitor ar declanșa bolnavului o nouă criză și astfel Mocanu și Irinciuc ar afla cauza îmbolnăvirii, le spuse că deocamdată nu poate fi deranjat, că trebuie ferit de cele mai mărunte emoții — în parte era adevărat — și, mai ales, de zgomote. De Vărzaru nu se ferea (el știa

exact tot ce se petrecuse cu Pandelescu), chiar se străduia să născocească vreun motiv pentru a-l mai reține după plecarea celorlalți. De fapt, nici unul nu insistă în mod deosebit să dea ochii cu Emil, toți trei se arătară aproape fericiți cînd Gina își exprimă regretul de a nu-i putea invita în camera soțului.

Din cînd în cînd ea căuta cu prudență privirile lui Tavi, silindu-se să nu fie observată de ceilalți doi, însă el nu se uita deloc la ea, ci sorbea din cafea și fuma cu voluptate, absolut opac la încercările Ginei de a-i atrage atenția. Irinciuc, dimpotrivă, făcea ce făcea și se apleca fără rost peste măsuță, ofta zgomotos și se întreba intrigat de ce nevasta lui Pandelescu este atît de indiferentă față de el.

La un moment dat Gina murmură o scuză și se îndreptă spre bucătărie ; simțea nevoia imperioasă de a gusta cîteva picături din lichiorul de mentă.

Nerăbdătoare, nu-și mai turnă în pahar, bău direct din sticlă, și se șterse la gură cu podul palmei, gîfîind de plăcere. Auzi un zgomot în spate, în momentul cînd tocmai se pregătea să mai tragă o dușcă. Se întoarse repede, neliniștită, și-l zări în prag pe Irinciuc. O privea lung, stăruitor, fără jenă. I se păru că distinge chiar o licărire de dispreț tru-faș în ochii de un albastru întunecat, ceea ce o făcu să-și vină în fire și să strige cu glas autoritar :

— Ieși afară !

— Astăptă puțin, vreau să...

— Cum îți permiți să mă urmărești ?

— De ce nu mi-ai telefonat ? Mi-ai promis că mă vei căuta.

Veni lângă ea, îi smulse sticla din mână și o aruncă în chiuveță, peste un maldăr de farfurii murdare ce zăcea acolo de la plecarea Siei.

— Ești nebun ? Unde te trezești ? Ieși afară din bucătărie !

— Nu ies. Trebuie să stăm de vorbă. Ce s-a întâmplat cu tine ?

— Nimic... absolut nimic...

— Atunci de ce mă ocolești ? Vreau să te salvez, înțelegi ? Am venit să-ți propun să părăsești casa asta. Dacă mai rămii aici ai să te prăbușești definitiv. Știu că nu-l iubești pe Emil. Sînt convins că nu l-ai iubit niciodată. Vei veni cu mine, de multă vreme mă gîndesc să plec din oraș...

— Unde să pleci ? îl întrebă, contrariată, dar și cu oarecare interes.

— Oriunde. Poate într-unul din orașele de dincolo de colina albastră. Deși... ar fi prea aproape de casa asta... Mai bine mai departe, cît mai departe, poate pe un șantier din nordul țării...

— Cuum ?

Izbucni într-un ris spontan, neprefăcut, ce-i zgudui ațîțător sinii opulenți, perfect întreținuți.

— De ce rîzi ?

— Cum să nu rîd ? Asta-i bună ! Ce să cauți tu pe un șantier ? Ha, ha ! Liniștitul și modestul Irinciuc dorește tam-nisam să se aventureze pe terenuri necunoscute, în cîmpia muncii neprecupețite. Aș da orioît să trăiesc s-o văd și pe asta, să te văd muncind cot la cot cu zidarii și fierarii. Cum ai să te descurci tu acolo ? Crezi că or să te numească director ?

— Află că am mai lucrat pe șantiere, că am calificarea de maestru betonist. N-ai fi bănuț, nu ? Despre mine s-a vorbit la radio și s-a scris în ziare. Poate că dacă nu m-aș fi însurat cu Nona, n-aș fi ajuns niciodată aici, n-aș fi eșuat în depozitul ăla amărit de la periferia orașului. Vom pleca împreună... La început are să fie ceva mai greu, desigur, dar mai târziu voi câștiga bine și atunci noi doi...

— Te privește ! Nu mă amesteca în planurile tale. Oare mă vezi tu pe mine stînd într-o cameră oarecare și spălîndu-ți salopeta sau cîrpindu-ți ciorapii, așteptînd cu sufletul la gură să te întorci în fiecare seară de pe șantierul tău prăpădit ? Haida-de ! Ești ridicol... Ieși afară numaidecît !

— Ies...

Avansă lent spre ea, parcă șovăitor ; cînd fu atît de aproape încît îi simți respirația duhnînd a alcool, înălță fulgerător brațul și-i arse o palmă îndesată, apoi părăsi bucătăria.

Cîteva minute mai târziu, cînd Gina reveni în hol după ce se spălase cu apă rece pe obraji și după ce se fardase pentru a înlătura urma palmei, constată ușurată că Irinciuc plecase.

Mocanu își schimbase locul, acum ședea pe canapea. Vărzaru nu se clintise de pe scaunul din fața ferestrei. Amîndoi păstrau atitudinea de mai înainte, forțat absentă, păreau copleșiți de cine știe ce gînduri funeste. Gina se strădui iarăși să capteze atenția avocatului, dar el continuă să o ignoreze. Fuma nepăsător, aproape somnolent, totuși prefăcut, pentru că din cînd în cînd se uita pe furiș la ceasul din perete. Peste vreo zece minute Mocanu se ridică, își ceru scuze că nu mai poate rămîne, pomeni

ceva despre un „aviz telefonic“ și promise că va mai trece neapărat săptămîna viitoare să stea de vorbă cu Emil. Odată cu el ieși și Vărzaru.

Îi conduse pînă la poartă, le făcu semn cu mina și rămase un timp nemișcată, posacă, rătăcind cu privirile pe strada în pantă chiar și după ce siluețele celor doi bărbați fură înghițite de amurgul ce învăluia orașul de la poalele colinei albastre.

În dimineța următoare, Gina fu trezită pe neașteptate de un zgomot ce venea dinspre celălalt capăt al dormitorului.

Deschise ochii, buimacă, încă pe jumătate adormită, întinse mina spre noptieră pentru a lua ceasul, dar degetele nesigure răsturnară o sticlă cu medicament, care se sparse pe parchet. Atunci se trezi de-a binelea, își aminti că e duminică și văzu locul de-alături gol. Emil (îmbrăcat cu cel mai bun costum și cu pălăria pe cap) sta dinaintea șifonierului deschis, injura și căuta ceva prin rafturi. Printre perdele se strecura o diră de lumină incertă și se zărea o bucată din cerul de culoarea oțelului.

— Cit e ceasul, Milule ?

— Aproape opt, bombăni el fără să se întoarcă.

— Ce faci acolo ?

— Lasă-mă în pace.

Scotocea furios prin toate rafturile, răscolind rufele frumos stivuite. La un moment dat, nemulțumit de rezultatul investigației, scoase cîteva cearșafuri și le aruncă peste umăr.

— Ce cauți în șifonier ?

— Pe dracu îl caut. Poate n-am voie să fac ce vreau, nu ?

Se bătu cu palmele pe coapse, împinse cu virful pantofului o cămașă albă căzută pe covor, pe urmă reluă cu gesturi iuți căutatul. Nodul cravatei îi atârna strîmb, legat de mintuială, iar pe stofa neagră a hainelor i se lipiseră o mulțime de scame. obrazul răvășit, asimetric, îi era marcat de mici pete purpurii ce-i împrumutau un aer tragi-comic, de clovn machiat numai pe jumătate. Gina se întrebă ce atitudine să adopte; hotărî să-l ia cu binișorul, să încerce să-l dezbrace, să-i dea un somnifer puternic, apoi să cheme medicul. Se așeză pe marginea patului chiar în clipa cînd Pandelescu făcu un salt caraghios spre ea și strigă ascuțit :

— Caut niște bani, dacă ții neapărat să afli, am pus eu niște bani în dulap și acum nu mai dau de ei.

— Caută-i fără să te grăbești, îl sfătui ea cu blîndețe. Poate ai uitat în ce loc i-ai pus. Nu cumva i-ai încuiat în sertarul biroului ?

— Adică m-am ramolit, nu ?

Înceală pumnii ridicați și, cîteva secunde, păru că vrea să se năpustească asupra nevestei, pe urmă reveni la șifonier și cotrobăi precipitat în despărțitura cea mai de sus, pînă cînd, brusc, răcni triumfător :

— I-am găsit ! I-am găsit !

Începu să sară într-un picior și să fluture un teanc de sute prin fața ochilor holbați ai Ginei.

— Ce intenții ai tu cu banii ăștia, Milule ? se interesă ea retrăgîndu-se prudentă către ușă.

— Mă privește. Vrei să pui mîna pe ei, nu-i așa ? Ai avea chef să-i faci pe numele tău, să-i ascunzi...

— Milule, eu n-am ascuns de tine absolut nimic. Adică n-am făcut nimic fără învoirea ta. Doar

știi că întotdeauna am căutat să mă țin de cuvîntul tău. Ce sumă ai acolo ?

— Zece mii.

— Să-i punem într-un loc sigur, pînă trece primejdia. E periculos să-i porți asupra ta. Dacă ți-i fură cineva, nu poți să reclami că...

El mai Țopăi de două-trei ori, răsfiră sutele ca pe niște cărți de joc, în evantai, apoi le înfundă în buzunar, parcă înspăimîntat de ideea că le-ar putea pierde definitiv. Încetul cu încetul trăsăturile i se destinseră, pe chip i se așternu indiferența, acum arăta la fel ca în zilele bune. Gina oftă ușurată, își făcu cruce cu limba în cerul gurii și surîse.

— Hai, Emilică, dă-mi-i. Dezbracă-te și stai în pat. Azi n-avem nici o treabă, e duminică. Mai putem dormi. Mai tîrziu mă apuc și gătesc șalăul. Adu-ți aminte că l-ai invitat la masă pe jurisconsult.

— Dă-l în mă-sa de calic ! Să mănînce la cantină nu la mine în casă.

— Dă-mi banii, Milule, nu-i Ține la tine...

— Nu ! se opuse el cu un ton categoric. Banii ăștia sînt ai mei, numai ai mei. Dispun de ei cum vreau.

Îl privi cu indulgență, cum ar fi privit un copil care a spus o nerozie comică. Ridică brațele pentru a-și strînge părul la ceafă, cu un gest studiat, ademenitor. Sinii îi tresăltară și cămașa străvezie se întinse peste pielea elastică a șoldurilor.

— S-a terminat ! Țipă el, mînios. Nu mă mai îmbrobodești cu farmecele tale. M-am săturat. Știu eu ce zace în tine, să nu crezi că sînt tîmpit.

Pe figură i se întipări o grimasă de șiretenie.

— La o parte din calea mea !

Înainte de a ieși, izbi cu piciorul un scaun, rînjind, satisfăcut ca de o glumă foarte reușită.

Ea vru să-l oprească, să alerge după el, dar în ultima clipă renunță, culese rufele risipite pe jos, le împături cu grijă și le aranjă la locurile lor. Se gîndea că poate revolta lui Emil este un semn de însănătoșire, că ziua de mîine ar putea să fie aidoma cu trecutul, cu zilele cînd absolut nici un nor nu întunecase existența ei...

Ajuns în sufragerie, Pandelescu își umezi virful degetelor și numără repede, cu dexteritate, trei mii de lei; un timp se uită la ei, stupid, de parcă i-ar fi picat chiar atunci din cer și nu știa ce să facă cu ei, pe urmă îi îndesă grăbit în buzunarul interior al hainei. Celălalt teanc, de șapte mii, îl dosi fără să șovăie sub covorul de lîngă sobă. Nu observă că Sălceanu șade în capul scărilor, aplecat peste balustradă, că îi supraveghează avid fiecare gest. După ce Emil ieși în stradă, bătrînul săltă tremurînd de nerăbdare colțul covorului și inhăță sutele cu o mișcare fulgerătoare; fugi apoi în cămăruța mansardată, se prăbuși pe patul mizer și începu să se joace cu banii, să-i aranjeze pe piept în diverse mozaicuri.

În dimineața aceea rece și ploioasă foarte puțini cetățeni ai orașelului ar fi putut spune cu precizie prin ce locuri a hoinărit Pandelescu. Chiar pînă astăzi stăruie un mister de nedezlegat în privința felului cum și-a petrecut Emil timpul în prima jumătate a duminicii.

Abia pe la orele prînzului a fost văzut stînd singur cuc la o masă de pe terasa acoperită a restaurantului „Bucegi“, un local de primă categorie, aflat la vreo cinci kilometri de oraș. Restaurantul

era aproape pustiu. O ploaie mărunță, sîcîitoare se cernea obsedant din cerul murdar, apa lacului de sub terasă căpătase o culoare cenușie întreruptă ici-colo de petele ruginii ale frunzelor ce pluteau ca niște corăbii fără busolă, iar chioșcul de lingă debarcader era înconjurat de o piclă lipicioasă.

Pandulescu sta cu picioarele mult întinse sub masă și cu capul prăvălit pe piept ; ochii străbătuți de vinișoare sîngerii clipeau des și melancolic. Uneori întindea mina, apuca paharul cu șampanie „Cordon Rouge” și sorbea din el zgomotos.

Ospătarul se învîrtea mereu pe lingă el, căutînd să-i ghicească fiecare dorință.

De la o masă alăturată se ridicară doi belgieni, un bărbat și o femeie a căror mașină cu număr de Liège era parcată pe alee. Îl măsurară pe Pandulescu cu priviri ironice și izbucniră în hohote de ris în timp ce coborau scările spre debarcader. Emil apucă scrumiera și o azvîrli în urma lor. Ospătarul le făcu semn belgienilor să-și continue drumul și duse arătătorul la tîmplă, discret, răsucindu-l ca pe un burghiu, dîndu-le de înțeles în limbaj internațional că nu se cade să-și pună mintea cu un țicnit, apoi se întoarse spre client și surise îndatoritor.

— Ce rînjești ca la bilci ? țipă Pandulescu. Mai dă-mi o sticlă de șampanie. Fuga marș ! Ba nu, la loc comanda... adu mai bine niște coniac.

În sală se mai aflau încă doi clienți izolați : un șofer de taxi care intrase de cîteva minute și care tocmai bea o bere la bar, în picioare, și o femeie între două vîrste, înaltă, cam ciolănoasă, îmbrăcată țipător, cunoscută de anumiți bărbați din oraș sub numele de Lili-Gloaba.

Sta abătută și sugea cu zgîrcenie o citronadă printr-un pai verde. Sosise la „Bucegi” pe la orele unsprezece, cu speranța deșartă de a pescui vreun fraier, după ce mai devreme colindase fără succes celelalte *vaduri* știute de ea. Acum înjura de mama focului ploaia scirboasă și proasta inspirație de a se deplasa pînă aici pe o astfel de vreme. Era atît de necăjită încît nici nu mai observa ce se întîmplă în jurul ei.

Cînd ospătarul aduse coniacul, Emil arătă cu capul în direcția femeii și se interesă conspirativ, în șoaptă :

— Cine-i dama ?

— Aăă... O cucoană din București... S-o invit ?

— Crezi că se supără ?

— Să încerc, șuieră ospătarul presimțind o afacere grasă.

De fapt, ca mai toți ospătarii din împrejurimi, o cunoștea destul de bine pe Lili și se mira cum de nu-i trecuse prin gînd s-o recomande acestui client ușor de jumulit, cu buzunarele dolidora de bani.

— Nu cred să vă refuze, adăugă iute.

— Atunci cheam-o. Spune-i că-i ofer un Martell.

Trimisul parlamentă cîteva minute cu Lili, mai mult de formă, răstimp în care Emil așteptă ca pe ghimpi, frecîndu-și sub masă palmele asudate.

Lili aruncă o otheadă spre contabil și strîmbă din nas, decepționată de fizicul nu prea atrăgător.

— Iese un sutar ? îl chestionă ea pe ospătar.

— Ce sutar, fă, toanto, aici e vorba de mii. Știu eu ce știu...

— E cam beat. Dacă face scandal se bagă miliția. Și-asa stă cu ochii pe mine sectoristul.

— Mișcă mai repede și nu fă nazuri. Și, ai grijă... Nu mă uita !

Lili scoase pudriera, își tamponă nasul vulturesc, se mai admiră încă o dată în oglinjoară și se îndreptă cu pași elastici către masa lui Pandelescu. Trase un scaun lângă el și se așeză cu grație studiată, etalînd o pereche de picioare lungi, proaspăt depilate, sugrumate la glezne de niște cizmuluțe roșii. Luă din pachetul de Pall Mall de pe masă o țigară, îi făcu semn lui Emil să o aprindă și trase două fumuri cu sete, pe urmă se aplecă insistent (o buclă din păru-i platinat giōdila obrazul bărbatului făcîndu-l să simtă un fior ce-l zgudui ca o descărcare electrică), îl înghionti ușurel în coaste și spuse cu glas alintat :

— Aș bea niște șampanie, îngerașule. De-aia bună...

În primele minute Pandelescu abia izbuti să rostească rar cîte un cuvînt hîrîit, stătu înțepenit și contemplă cu priviri bovine șoldurile de amazoană ale lui Lili ; dar, pe măsură ce golea paharele, limba i se dezlega, devenea tot mai îndrăzneț ; era cuprins de o ciudată frenezie, avea senzația că prinde aripi și că, dacă s-ar încumeta, ar putea să zboare printre candelabrele de fier forjat înfipite în tavanul căptușit cu grinzi. Bea fără încetare amestecînd băuturile, din cînd în cînd trăgea din buzunar cîte un pumn de bancnote îngrozitor de mototolite și le arunca pe masă cu gesturi de nabab. Ceru mai întîi un pahar de votcă cu lămîie, apoi sorbi lacom două ginuri mari, seci, iar la urmă comandă un whisky scoțian. Mai tirziu bău brudersaft cu șoferul taxiului (care se lipise pe nesimțite de masa lor) și se pupă cu ospătarul. La un moment dat zbieră să se

facă liniște, își trecu unghia degetului mare peste mustățile zburlite și cîntă cu voce behăită un culet fără perdea, foarte la modă prin anii '30. Nu se știe de unde, ca din pămînt, se ivi lingă ei un lăutar șasiu și mărunțel, zgribulit de frig. Își atîrnă țambalul de git și-l acompanie înfocat pe Pandelescu, bătînd tactul cu piciorul și chiuînd. Se dezlănțui un chef monstru la care participă cu intermitențe și responsabilul restaurantului.

Afară continua să cadă aceeași ploaie subțire, monotonă, iar picla se mai îndesise, părea un uriaș caer de vată aruncat peste virfurile fagilor desfrunziți.

După vreo oră și jumătate, Lili, alarmată de nepăsarea cu care „îngerășul” risipea sutele, se îndesă în el și-i șopti autoritară :

— S-o ștergem de-aici !

— Unde să mergem ? biigui Emil, cuprins iarăși de tremurul electrizant.

— Știu eu un loc. E prea mulți aici, puiule, te duc eu undeva, să fim doar noi doi, singuri...

Supravegheat cu strășnicie de Lili, achită prompt nota de plată depunînd în palma ospătarului cinci sute de lei — în afară de alte două date mai înainte — ținu un ultim și patetic toast în onoarea responsabilului, apoi porni către ieșire, încadrat de șofer și de Lili.

De fapt, era transportat mai mult pe sus, pentru că abia se mai ținea pe picioare. Fu împins pe bancheta din spate a taxiului, unde adormi cu ceafa rezemată de pulpele vînjoase ale „cucoanei din București”, legănat de mișcările convulsive ale mașinii, care apucă pe un drum lăturalnic, desfundat, îndreptîndu-se către periferia de vest a orașului.

Se trezi în dimineața următoare, pe la orele nouă. Înainte de a deschide ochii simți o durere atroce în temple și o greutate ca de plumb ce-l apăsa în capul pieptului. În plus, avea impresia că înghițise cițiva metri de sîrmă ghimpată și că o bucată îi rămăsese înțepenită în gît împiedicîndu-l să respire normal. Senzația de vomă fu atît de pregnantă încît duse miinile la beregată și scinci moale, fără vlagă. Un miros de ceapă prăjită îi izbi neplăcut nările. Știa că bucătăria era situată departe de dormitorul conjugal și că Gina obișnuia să aeri-sească temeinic în fiecare seară. „Poate cretina aia de Sia a uitat să închidă ușa dinspre coridor“, își spuse iritat. Mișcă încet mîna stîngă, precaut, de teamă să nu fie asaltat de noi dureri ; degetele înțîlniră în cale un obstacol neprevăzut, o suprafață rece acoperită de asperități mărunte. Fără indoială, în mod inexplicabil, în acea direcție se găsea un perete.

Deschise ochii și privi speriat în jur.

Se afla într-o cameră străină, necunoscută, întunecoasă și murdară, întins pe un pat ce scîrția indecent la cea mai mică presiune. Constată nemulțumit că dormise îmbrăcat cu pantalonii și cu vesta. Se săltă în coate, apoi se așeză pe marginea patului, scărpinîndu-se cu o mînă pe piept și cu cealaltă în creștetul capului.

Pe peretele din față era prins în pioaneze un calendar bisericesc, iar sub el atîrna afișul vechi al unui film de desene animate. Dedesubtul mesei zăceau o mulțime de sticle de vin, goale, cu etichete prăfuite și decolorate, alături de un teanc de ziare peste care se odihnea o pereche de cizmulite roșii. Un garderob cu coloane strunjite, două scaune ba-

nale, un scrin scorjit și o carpetă năpîrlită completau decorul camerei necunoscute.

Prin ușa întredeschisă soseau neîncetat efluvii de ceapă prăjită și uneori zăngănituri de crățiți. Se strădui să-și aducă aminte datorită căror împrejurări nimerise aici, dar memoria refuză să-l ajute; singurul amănunt pe care îl mai reținea (destul de vag), era faptul că ieri țipase la Gina și că plecase de-acasă îmbrăcat în cel mai bun costum de haine. „Cred că încep să mă ramolesc“, își spuse, oftînd. Se ridică greoi și se apropie cu pași nesiguri de scrin pentru a cerceta fotografia rezemată de vaza plină cu cale artificiale. Din poză îi zîmbea o femeie înaltă, ciolănoasă, costumată în rochie cu piete. Surisul ei lasciv parcă îi amintea ceva. În colțul din dreapta al fotografiei era așternută o frază. Se aplecă pentru a distinge literele înflorate, foarte mărunte, scrise cu migală, și silabisi încet: *„Păstrează copia și nu uita originalul! Lilly a ta, care te iubește pînă la moarte și dincolo de ea.“*

O scînteie licări în creierul său vlăguit, cîteva scene disperate începură să prindă contururi, să se asambleze treptat evocînd minut cu minut întîmplările petrecute în ajun, la restaurantul „Bucegi“.

Controlă toate buzunarele costumului, le întoarce pe dos cu gesturi febrile, înjurînd în surdină. Nimic! Cîteva clipe rămase descurajat în mijlocul odăii, incapabil de orice inițiativă, apoi o tresărire puternică îi zgîlți trupul. Ridică scaunul pe care atîrna haina și-l trînti lingă ușa întredeschisă.

Zgomotele de-alături încetară ca prin farmec și în prag apăru Lili. Ținea în mînă o lingură de lemn, pe care strălucea un lichid vișiniu, vîscos.

— Dormiși, ingerașule, constată ea galeș, fără să ia în seamă scaunul răsturnat. Dormiși nu te încurcași...

— Gura, năpircă ! strigă Pandelescu. Unde-s banii ? Nu dau nici un sfanț !

— Mai domol că-mi sar vecinii în cap.

— Banii !

— Ce bani, boșorogule, că mie abia mi-a rămas de-o pereche de ciorapi.

— Așaa, rosti el încetișor, suspect de calm, rotindu-și ochii sticloși. Așaa... M-ai jefuit, nenorocito, crezi că eu sint omul pe care să-l jefuiești tu...

Trase învelitoarea de pe scrin împreună cu tot ce se găsea pe ea, deschise cu o zmucitură ușa garderobului și scoase la întâmplare un braț de rochii pe care le azvîrli pe podea, apoi începu să joace cu picioarele pe ele, bezmetic, strigînd cu glas spart :

— Nu-dau-nici-un-sfanț ! Nu-dau-nici-un-sfanț !

Lili îl privi uluită, fără a înțelege ce se petrece, păru că vrea să se retragă, dar deodată făcu un salt spectaculos și-și plesni „clientul“ cu lingura peste obraz. Pandelescu reacționează fulgerător, înfipse mina în părul femeii, o obligă să ingenuncheze și o lovi sălbatic în spinare. Lili se ghemui, își feri capul cu coatele, suportînd loviturile un timp, mută, pe urmă nu se mai putu stăpîni și urlă după ajutor. Din camera alăturată năvăli un bărbat scund, lat în umeri, cu brațe lungi pe care bicepsii tresăltau amenințători, îmbrăcat numai în maieu și chiloți. Era ciufulit și clipea buimac, dovadă că tocmai se trezise din somn. Șopti veninos, izbindu-l cu pumnul în stomac pe contabil :

— Ascultă, bă, microbule, ce-ai cu soru-mea ?

Pandulescu nu se pierdu cu firea, își luă avînt sforăind ca un taur care pătrunde în arenă și se repezi cu degetele rășchirate către intrus. Îl apucă de git și începu să-l scuture cu o forță de nebănuît, înzecită de tensiunea nervoasă în care se afla. Individul gemu, dădu ochii peste cap și deveni moale ca o cîrpă. Lili se tîrî pînă la ușa, țipînd prelung, sfișietor...

— Săriiți ! Ne omoară nebunu...

Dădură buzna cîțiva vecini. După o luptă inverșunată ce dură vreo cinci minute, din care se aleșeră cu zgîrieturi și mușcături, izbutiră să-l elibereze mai mult mort decît viu pe așa-zisul frate al lui Lili. Pandulescu parcă turbase, cu greu îl putură doborî, în colțul buzelor i se ivise o spumă albicioasă și horcăia strident, ca un porc pe cale de a fi înjunghiat. Trei inși îl ținutură cu chiu cu vai pe dușumea, iar al patrulea îi legă mîinile și picioarele folosind o frînghie de rufe. Dar nici legat nu se dădea bătut, se zbătea cu mișcări convulsive și înjura cumplit, se potoli doar cînd un medic din vecinătate îi făcu o injecție. Mai murmură cîteva fraze lapidare, neinteligibile, apoi căzu într-o stare de prostrație. Medicul dispuse să fie urcat în mașină și dus numaidecît la spital.

În aceeași dimineață, pe la orele zece și jumătate, Gina se prezentă la miliție ; anunță alarmată dispariția bărbatului și ceru să se întreprindă cercetări asidue pentru descoperirea lui.

Abia se întorsese acasă, obosită și oarecum neliniștită de întrebările la care se silise să răspundă calmă, în așa fel încît să nu dea loc la cine știe ce suspiciuni, cînd sună telefonul. Fu înștiințată de

căpitanul căruia îi predase declarația că soțul se găsește la spitalul din localitate.

Cînd îl revăzu pe Emil, se înspăimîntă. Dinaintea ei, pe patul dintr-o rezervă zăcea un moșneag decrepit, cu părul alb ca neaua, cu ochii duși în fundul capului, lipsiți de cea mai slabă licărire de intelect; sta ghemuit, cu genunchii la gură, înfășurat în trei pleduri, zgribulit, mohorît, iar în preajma sa plutea un miros neplăcut din pricină că tocmai urinase în așternut. Își pierduse memoria, nu mai știa cum se numește și nu mai recunoștea pe nimeni. Încercările Ginei de a-l face să vorbească eșuară în chip lamentabil, se izbiră ca de un zid peste care nu se putea trece. Bolnavul privea fix un colț al camerei și izbucnea la intervale regulate într-un rîs subțirel, tremurat.

Fu transportat în aceeași seară la o clinică de psihiatrie din Cluj.

6

Într-o după-amiază geroasă, puțin înainte de sfîrșitul anului, Vărzaru își încarcă avutul într-un camion și se mută în casa Pandelescu, devenind chirieșul Ginei.

Mutarea fusese hotărîtă doar cu două zile în urmă, cînd se despărțise de Gina pe la orele patru dimineața și cînd ea îi făcuse propunerea (înde lung chibzuită) de a ocupa una din camerele de la etaj. Mutare binevenită, deoarece, la drept vorbind avocatul începuse să se cam plictisească de plimbările

nocturne, de furișatul în zori pe străzi dosnice cu teama permanentă de a fi zărit de vreun cunoscut că iese de la nevasta lui Pandelescu.

Ineditul și mai ales romantismul întâlnirilor secrete se pierduseră încă după prima săptămână, astfel că acceptă să-și schimbe domiciliul fără a mai sta pe gânduri, deși, într-un fel, își da seama instinctiv că pe viitor îi va fi oarecum îngrădită independența de becher, că va fi la cheremul Ginei, a cărei fire autoritară nu va reuși s-o înfrângă prea ușor. În ceea ce îl privea, era convins că Emil nu se va mai întoarce niciodată acasă, că va fi internat cu timpul într-un azil de bolnavi mintali irecuperabili. Unul din argumentele ce pledaseră în favoarea mutării fusese și chiria modestă fixată de Gina, mult mai mică în comparație cu cea pe care o plătise pentru garsonieră. Totuși, trebuie remarcat faptul că în perioada când locui în casa Pandelelescu „uită” în mod sistematic să achite chiria, iar Gina lăsă impresia că nu se sinchisește cîtusi de puțin de această neglijență.

Ea începea să se simtă atașată de Tavi, ținea la el atît cît putea să țină la cineva în mod dezinteresat o femeie cu firea ei, păstrînd desigur unele rezerve. Prezența unui bărbat în casă, a unui jurisconsult, o apăra, o scutea de necazuri. După internarea lui Emil, zilnic se înființaseră la ușă diferiți cetățeni în căutare de locuință, unii din ei amenințînd pur și simplu că se vor adresa autorităților dacă nu li se va îngădui să închirieze o cameră. Acum Gina scăpase definitiv de toate aceste tracăsări, de spaima că va fi nevoită în cele din urmă să primească cine știe ce locatari prăpădiți și indiscreți.

Serile și le petreceau stînd pe fotoliile adînci din sufragerie, rareori schimbînd cîte un cuvînt, fiecare cufundat în gînduri, amîndoi mulțumiți de ziua ce se scursese egal, monoton, fără evenimente ieșite din comun. Tavi citea ziarul și uneori comenta cu voce lipsită de orice pasiune vreo știre ce i se părea lui senzatională, aplecat mult deasupra paginii, clipind mereu din cauza miopiei avansate. Gina croșeta niște mileuri complicate stînd cu spatele lipit de spetează, picior peste picior, mișcîndu-și mîinile în ritm lent. Părea că și-a stabilit o anume înfățișare ce va rămîne neschimbată pînă la sfîrșitul vieții, că pînă în ultima clipă va putea fi văzută stînd acolo și croșetînd acele mileuri extravagante. Din cînd în cînd se ridica parcă în silă, se ducea la bufetul aflat la celălalt capăt al încăperii și scotea sticla cu lichior de mentă ; umplea griju-lie două păhărele și le depunea pe măsura dintre fotolii, tăcută. Cînd plecau la culcare, Vărzaru îi atrăgea atenția să încuie bufetul și să ascundă cheia, să nu o găsească Sălceanu. Bătrînul scotocise într-o zi prin bufet și băuse ca un dîscreierat, apoi deplasase covoarele, dăduse jos tablourile și ciocă-nise pereții cu bastonul.

Firește, după instalarea lui Tavi în casă Gina renunțase imediat la obișnuții musafiri de joi seara. Doar Petrina se mai abătea cîteodată pe la ei și le debita în fugă, pe nerăsuflăte, diverse noutăți. De la ea aflară că Irinciucii părăsiseră orașul definitiv și pe neașteptate, fără să-și ia rămas bun de la prieteni și fără ca cineva să știe cu precizie ce anume i-a determinat să se comporte astfel. Circula zvonul că bărbatul Nonei s-ar fi angajat pe șantie-rul de la Lotru. Fostul profesor de muzică plecase

de curind la niște rude din Moldova, cel puțin așa afirmase el în dimineața când un vecin îl întâlnise întâmplător pe peronul gării ; gurile rele susțineau însă că de multă vreme Mocanu purta corespondență amoroasă cu văduva unui artist de circ și că s-ar fi lăudat la un chef că se va întoarce împreună cu ea, după ce se vor căsători. Petrina nu pomenea nici un cuvânt despre Nuți, deși Vărzaru se interesa politicos de ce n-o aduce și pe ea. Între timp, Gina auzise de la o colegă de serviciu că nepoata Petrinei ar fi fost sedusă de un ospătar de la bufetul „Aluniș“, că trebuie să fie gravidă în luna a patra și că stă claustrată în casă pregătind în taină trusoul viitorului copil.

Către sfârșitul primăverii, într-o seară neobișnuit de fierbinte pentru luna iunie, când Gina și Tavi picoteau dezveliți în patul larg, toropiți de cina prea îmbelșugată, două-trei fulgere subțiri sfișiară brusc cerul apăsător, apoi izbucni o ploaie violentă, amestecată cu grindină.

Bobitele de gheață izbeau cadențat geamul. Răpăitul lor obsesiv o smulse pe Gina din toropeală. Se săltă în coate, rămase un timp nemișcată, ciudat de lucidă, cu privirile ațintite pe fereastră, pe urmă ieși din dormitor pe bijbiite. Reveni după câteva minute și, datorită liniștii, înțelese că ploaia a încetat la fel de neașteptat precum începuse.

Aprinse veioza, scrutînd gînditoare chipul avocatului. Ședea încovrigat, cu fața la perete, cu brațele strînse la piept ; pe gît avea o cicatrice lunguiață, adîncă, iar pe sub bluza pijamalei, ridicată mult, se vedeau doi negi ce contrastau izbitor cu pielea foarte albă.

— Dormi, Tavi ?

— Hm, ce să mai dorm... dacă ai aprins lumina... mi-a pierit somnul. Unde ai fost ?

— Am luat plantele de pe terasă, mi-era teamă să nu le pălească grindina.

— Aha... Nu te culci ?

— Nu știu ce-i cu mine, simt că mă sufoc, se plinse ea scoțind o țigară din pachetul de pe noptieră. Căldura asta mă scoate din minți, am să deschid fereastra.

— Atunci stinge lampa. Vrei să ne vadă cineva din stradă ?

— O sting...

Adună câteva bobite de gheață de pe pervaz și se frecă pe frunte cu ele. Cerul se limpezise, acum norii călătoreau cu viteză spre răsărit, se alungeau peste colina albastră, destrămându-se deasupra uriașelor ateliere siderurgice. Ascultă deprimată uruiul îndepărtat al unui tren, apoi spuse :

— Aduc lichiorul. Tu bei ?

— Aș gusta și eu puțin...

După ce goli la repezeală două păhărele, Gina nu se mai întinse pe pat ; începu să măsoare cu pași precipitați încăperea, să fumeze cu lăcomie, să-și muște neîncetat buzele roșii ca sîngele, acaparată de o nemaipomenită agitație. Vărzaru se uită la ea pieziș, cam neliniștit.

— Ești bolnavă ? Te doare ceva ?

— Ah ! Taci acum, lasă-mă să mă gîndesc !

Închise fereastra și se băgă în pat, suspinînd. Nu-și regăsea calmul, se foia neconținut, cînd își aranja perna, cînd se învelea sau se dezvelea. Deodată, se lipi de bărbatul de lîngă ea și rosti răspicat :

— Uite la ce m-am gîndit eu, Tavi...

Și cuvintele porniră șovăitor în primul minut, poticnite, apoi curseră ca o apă ce a spart zăgazarile, năvalnic. Cînd termină, îl privi pe Vărzaru intens, de parcă ar fi dorit să-l hipnotizeze, și întrebă :

— Ce părere ai ?

El își trecu palma încet peste timplele pleșuve, trase plapuma pînă sub bărbie, cuprins brusc de frig, coborînd pleoapele. Gina îl prinse de umăr și insistă cu voce onctuoasă :

— Ce zici ?

— Știu eu ? Hm... Mi se pare cam...

Ezită să se pronunțe, se răsuci în așternutul ce i se părea ca o plită încinsă, evitînd privirea iscoditoare a Ginei.

— Ei ? De ce taci ? Spune repede ce părere ai ?

— Cred că e riscant, al naibii de riscant, mai ales dacă se întîmplă ceva neprevăzut. Și... cum în cazuri din astea... Mă rog, ce să mai zic ? Poți să-ți imaginezi și tu prea bine.

— Avem timp berechet să ne pregătim, sîntem abia în iunie.

— Și Pandelescu ? Cu el cum rămîne ?

— Și-a trăit traiul și și-a mîncat mîlaiul, scrișni ea furioasă. Doar n-o să-l car după mine pretutindeni !?

Sușotiră surescitați întreaga noapte. Vărzaru punea întrebări peste întrebări Ginei, ca un anchetator înverșunat ; zîmbea caustic de cîte ori credea că a descoperit o fisură, dar tot el se grăbea să găsească soluții, să propună altă variantă, să corecteze meticolos unele amănunte ale planului deosebit de ambițios al Ginei.

În luna septembrie a aceluiași an, un grup de salariați ai fabricii de postav porni într-o excursie cu autocarul pe ruta Budapesta-Viena, excursie ce avea să dureze trei zile, fiind organizată de sindicatul întreprinderii în colaborare cu Oficiul Județean de Turism. Printre participanți se afla și juriconsultul Octavian Vărzaru. Potrivit înțelegerii tacite stabilite de Gina în acea noapte de iunie neobișnuit de fierbinte, el trebuia să nu se mai întoarcă în țară, să rămână în Austria, unde avea să aștepte sosirea Ginei. Conform planului, ea intenționa să aducă în străinătate bijuteriile și aurul prin contrabandă.

Imediat după plecarea lui Tavi, începu să vîndă în mod discret obiectele de preț din casă, cu scopul de a achiziționa cît mai mult aur. Nu se știe din ce motiv, se certă cu Petrina. Se pare că aceasta dorea să-și însușească o parte din argintăria încredințată spre păstrare în ziua îmbolnăvirii lui Emil. Cearta se produse în sufrageria casei Pandelescu, degenerînd rapid în bătaie și insulte groaznice. Petrina plecă înfuriată și înfrîntă, jurînd în sinea sa să se răzbune crunt. Ajunsă acasă, întocmi un lung denunț către procuratură. La descinderea ce avu loc în zilele următoare autoritățile descoperiră valorile îngropate în pivniță, iar infractoarea fu arestată pe loc.

Vărzaru a așteptat mai bine de o jumătate de an să sosească nevasta lui Pandelescu, a așteptat întii răbdător, apoi din ce în ce mai furios, pînă cînd, în sfîrșit, a înțeles că n-avea s-o mai întîlnească niciodată. Nu s-a putut hotărî să revină în țară. După scurte și lamentabile peregrinări prin cîteva porturi din Mediterana orientală, s-a stabilit în

Turcia. Poate fi văzut aproape în fiecare seară în fața unui cinematograf de mîna a doua dintr-un cartier deocheat al Ankarei, oferind spre vînzare anumitor trecători seturi cu fotografii pornografice de proveniență suedeză. A slăbit mult și s-a mai cocîrjat, sub ochi i-au apărut pungi mari, parcă gelatinoase. Colțul stîng al gurii i se crispează agitat de un tic nervos de cîte ori fostul avocat se furișează prin gangurile din împrejurimi, de teamă să nu fie înhățat la deseale razii cu care poliția turcă cerne ca prin sită întregul cartier.

Cînd își amintește de Gina, din ce în ce mai rar, în priviri i se instaurează o ură sălbatică, dementă, și înșiră un ropot de înjurături lungi, de neimaginat, alcătuit din cele mai murdare expresii.

7

În prima jumătate a lunii februarie, într-o după amiază cu ninsoare abundentă, îndesată, cinci camioane de mare tonaj ieșeau pe poarta unui șantier din nordul țării. În mașina din fruntea convoiului, alături de șofer, se afla Irinciuc; pleca spre mica gară a orașelului din vecinătate, să ia în primire niște materiale necesare brigăzii pe care o conducea. Dorea să încarce cît mai repede și să se întoarcă înainte de căderea întunericului, își manifesta nerăbdarea față de încetineala cu care înaintau îndemnîndu-l mereu pe șofer să accelereze. Șoferul, un tip pirpiriu, foarte volubil, cu mișcări agile, înălța din umeri la fiecare îndemn și argumenta

invariabil că șeful de garaj recomandase „în mod expres” să se circule cu maximă atenție în această zonă. Drumul era anevoios, se strecura șerpuind printr-o vale îngustă, mărginită de pereți aproape verticali. Camioanele avansau lent pentru a evita pericolul declanșării unei avalanșe.

Se întunecase de-a binelea când imensele mașini se aliniază la rampa dinaintea magaziei, o baracă greoaie, al cărei aspect mohorit era accentuat de lumina împrăștiată cu zgîrcenie de două becuri chioare plasate deasupra ușii glisante. Ninsoarea se domolise, pluteau acum ici-colo fulgi anemici, se așternea un frig năpraznic, scîrțîitul zăpezii răsuna straniu sub tălpi în liniștea ce se instaură odată cu oprirea celor cinci motoare.

— Ger al dracului ! exclamă unul din șoferi, frecîndu-și palmele de pieptul pufoaicei.

— Băieți, rosti Irinciuc cu voce răgușită, diseară aveți cite un chil de vin din partea mea, dacă reușiți să încărcăți totul într-o oră.

Și porni agale printre linii, oprindu-se uneori și bătînd pasul pe loc. În graba plecării uitase să-și ia pîslarii, era încălțat cu niște cizme de cauciuc, simțea cum gerul îi pișcă vîrfurile degetelor. Străbătu peronul pustiu, înconjură gara de cîteva ori, trăgînd cu coada ochiului la camioanele din fața rampei. Lucrul se desfășura normal, șoferii se grăbeau, nu mai era nevoie să-i zorească. La un moment dat vru să intre în „Localul Familiar” situat în piațeta din spatele gării, pe urmă se răzgîndi, rămase lingă vitrină și privi un timp cele cinci-șase sticle expuse acolo, peste care se prelingea pala albăstrie a lunii. Aprinse o țigară și reveni la rampă cînd un șofer

tocmai îl striga. Încărcarea se terminase, trebuia să semneze de primirea materialelor.

Magazinerul, un individ cărunt cu obrajii buhăiți, adus de spinare, sta pe o lădiță ținând actele pe genunchi.

— Aici, vă rog, mormăi el ursuz, cu o notă de umilință în glas.

Se aplecă să semneze și atunci, la razele felinarului depus pe podea, i se păru că mai întâlnise undeva figura acelui ins zgribulit, cocoșat. Îl apucă de umăr și spuse :

— Dumneata aici ?

— Nu vă cunosc, domnule... ăăă... tovarășe...

— Ești Emil Pandelescu.

— Așa mă numesc, dar nu vă cunosc, nu v-am mai văzut niciodată.

— Bine, dar...

Șoferii așteptau roată împrejurul lor, urmărind intrigati scena. Irinciuc rise încet, mînzește și porni către mașina cu care venise.

— Cine era omul ? întrebă șoferul.

— Nu știu... Poate m-am înșelat. Dă-i bătaie !

Își ridică gulerul șubei, se lăsă oftînd pe speteaza banchetei și încercă să așipească.

NINSOAREA

Prin geamul ușor aburit se zărește ninsoarea.

De jur împrejur totul este coplesitor de alb, pădurile, piscurile munților, poiana în pantă dinaintea cabanei, chiar și cerul seamănă cu o uriașă plapumă imaculată, din care curg fulgi mari, alungiți; ninge neconținut de două săptămîni, ninge exasperant de monoton, strat peste strat se așterne cît cuprinzi cu vederea, crengile brazilor atîrnă pleoștite, magia stă gata să se prăbușească sub povara omătului, cotețul nu se mai vede, iar omul de zăpadă înălțat de Iulian la marginea fostei pîrtii s-a transformat într-o mogîldeață informă.

Pe la amiază s-a auzit un vag zumzet, ca de bondar, apoi s-a ivit din spatele creștelor elicopterul acela burtos, zzzî-zzzî, plutind sus, foarte sus, ridicol obiect negru rătăcit într-un ocean de lapte; s-a apropiat nesigur, parcă bijbiind printr-un labirint, a dat tîrcoale de cîteva ori pereților stîncoși din stînga cabanei, pe urmă a dispărut brusc și nici un zgomot n-a mai sfișiat apăsătoarea tăcere. Iulian

a urcat scările în fugă, a deschis ușa cu o izbitură a umărului, s-a oprit în prag cu fața răvășită, gîfîind, și a strigat ceva nedeslușit.

— Vorbește clar, l-a sfătuit el fără să se clin-tească de lingă fereastră, nu te bilbîi, fii calm.

— Åsta ne caută pe noi, omule, a bolborosit Iulian, Åia din vale vor să știe dacÅ mai trÅim. Pilo-tul așteaptÅ un semn din partea noastrÅ.

— AșteaptÅ pe dracu, i-a rÅspuns el, iritat. Ieși în cerdac și fluturÅ-ți batista dacÅ ai Åmpresia cÅ te cautÅ cu tot dinadinsul. Ål mai auzi ?

— S-a dus, ai dreptate...

Profesorul nu se deranjase, poate dormea, poate sta la masa lungÅ de la parter, cu ochii Åtintiți asupra cÅrții cu probleme de șah.

Ningea neînterupt, ningea Ånnebunitor, nici mai domol — nici mai repezit, la fel ca Ån prima zi, cum ningea și acum (cÅnd Åncepe sÅ se Ånsereze), drumurile erau blocate, alimentele pe sfÅrșite, iar ei, toți patru scrutau temÅtor Åzepizile și se Åntrebau Ån sinea lor dacÅ vor mai apuca vreodatÅ sÅ pÅșeascÅ pe strÅzile orÅșelului din vale. Se strÅduiau sÅ gÅseascÅ, ÅmpreunÅ și separat, o cale de salvare, o soluție cÅt de cÅt practicÅ, dupÅ ce zile de-a rÅndul Åși ÅmaginaserÅ o groazÅ de chestii fanteziste, adicÅ Ån zilele cÅnd ÅncÅ nu se contura spectrul foa-metei, cÅnd Åronia rece se mai Åmpletea cu o anume nepÅsare lucidÅ. Profesorul, de pildÅ, desenase Ån-tr-o noapte, cu amÅnunte laborioase, un soi de sanie cu pÅnze, schișase chiar și o anexÅ la plan, o micÅ parașutÅ care, susțineÅ el, ar fi capabilÅ sÅ ajute la trecerea peste prÅpÅstii. Numai cÅ, dupÅ declanșarea ninsorii, lipsea cu desÅvirșire vÅntul, Åstfel cÅ

proiectul profesorului luase drumul sobei, se prefăcuse într-un fragil ghemotoc negru, deasupra jarului.

Își luă țigările de pe pat și ieși pe culoarul întunecos.

În dimineța când se pornise viscolul se aflau toți patru la parter, în restaurant. El sta în spatele teighelei, întocmea fără griji o situație (chestie de rutină, o mai făcuse de sute de ori, putea s-o scrie cu ochii închiși), un tabel cu necesarul de alimente. Iulian cerceta teancul de plăci de lingă picup, lua una câte una, citind în șoaptă titlurile melodiilor. Vasilescu bea cu demnitate apă minerală, Perla Harghitei, vroia să se dreagă după beția din ajun, iar Profesorul mișca alene piesele pe tabla de șah.

— Mă înțeapă bătăturile, mormăise Vasilescu, vă anunț că se strică vremea, vine ploaie torențială, sau ninsoare bezmetică.

— Rahat cu perje, zisese Iulian, te înțeapă din cauza țuicii de Zalău, nu le-ai udat destul aseară, era cazul să-ți fricționezi ciolanele cu ceva mai tare, poate cu spumă de drojdie.

Vasilescu înălțase din umeri și răspunsese fără să se supere :

— Bă, puștiule, am văzut ceva la viața mea, tu erai un puțoi când colindam eu văgăunile astea. Nu mai răscoli plăcile, pune una și scutește-ne de comentarii.

Afară sufla vîntul, abia simțit, spulberînd stratul subțire de mazărice de pe poiană.

— Nene Vasi, spusese Iulian, discurile astea sînt niște vechituri, le știm pe de rost... Uite, o să-ți pun totuși STASERA NO. Ce zici ?

— Pune-o odată și nu mai trîncăni atîta...

Ningea neîntrerupt, ningea înnebunitor, cum ninge și acum.

Cobori scările ținându-se de balustradă, șontic-șontic ; proteza scirția, din pricina umezelii. Iarăși îl fulgeră durerea aceea ciudată, ireală, acută, parcă îl împungea cineva cu un spin în rotula genunchiului drept, în genunchiul pe care nu-l mai avea de mulți ani.

„Poate se transformă ninsoarea în ploaie“, își zise.

Profesorul răsfoia o revistă veche, abia se uită la el pe sub sprincene, mormăind un salut oarecare. Vasilescu sta cu spinarea lipită de sobă, zgribulit, cu căciula în cap, neras.

— Ce-i cu Iulian ? îi întrebă, trecînd după tejghea.

Nu-i răspunseră ; profesorul întorcea rar paginile revistei soioase, iar Vasilescu privea apatic în gol.

Trase din raft o sticlă pe care scria VIN DE REGIUNE — Preț cu amănuntul 9,50 lei, umplu un pahar pe jumătate și o puse la loc, ciocnind-o involuntar de celelalte sticle. La auzul clinchetului, Vasilescu olipi de cîteva ori și rosti tărăgănat :

— Iulian a ieșit să facă o pîrtie. Nu-mi dai și mie un degetar de rom ?

Cabanierul se sprijini în proteză, pregătind un refuz politic, dar i-o luă înainte profesorul, cu glas răspicat :

— Las-o mai moale cu romul, mai sînt numai doi litri de rom și unul de coniac, trei sticle mari și late pe care le păstrăm de leac.

Vasilescu rîse, dogit. Avea nasul ascuțit, părul sur și aspru, iar pe tîmple îi șerpuiau vine albastrii.

— Leac, sau neleac, tot o să crăpăm aici! Murim de foame sau ne îngroapă zăpada de vii. Astă seara ce mîncăm ?

Cabanierul făcu un gest oarecare, de indiferență, și se apropie de fereastră; duse palma streășină la ochi și scrută panta. Întunericul cobora lent peste sclipirea aspră a zăpezii. Și continua să ningă, ningea ca într-un decor hibernal de teatru, fulgii cădeau uniform, parcă presărați printr-o sită perfect reglată. Iulian se afla la vreo zece pași de treptele cerdacului, înfundat în nămeți pînă la umeri. Ridica lopata, mereu, azvirlea zăpada la stînga sau la dreapta, cu mișcări egale, dar și caraghioase. Semăna cu un gîndac care se zbate să scape dintr-un lichid cleios.

— Ăla-i nebun de-a binelea, spuse Vasilescu ciocănind cu degetul în taburetul de-alături, a dat în mintea copiilor, crede că poate birui omătul. O să putrezim aici, de vii.

Profesorul se îndreptă cu pași mărunți, tiptil, către cealaltă fereastră, și-și lipi arătătorul de buze. Pe fruntea largă, boltită, îi aluneca o picătură de sudoare și cicatricea în formă de arc de pe obrazul stîng se contorsiona, animată de tresăriri comice.

— Ssst, făcu el, auziți ?

Ascultară încordați, cu capetele ușor aplecate. Domnea o liniște imensă, își auzeau doar respirațiile precipitate.

— Vă asigur că dă tîrcoale pe-aproape, șopti profesorul, pe cuvîntul meu că l-am auzit urlînd. Ce vă uitați la mine așa ? Doar nu sînt nebun... Urlă cînd te aștepți mai puțin.

— Tot ce se poate, încuviință Vasilescu, eu l-am auzit acum două nopți, zgîria cu ghiarele în ușă, am vrut să vă trezesc și pe voi...

Cîteva minute nu vorbi nimeni. Se aşezară toţi trei la masa de lingă tejghea. Umbrele se estom-pau, întinericul acapara stăruitor ultimele licăriri ale zăpezii de-afară. Profesorul duse mîna la ochi şi oftă zgomotos cînd Vasilescu scăpără bricheta pentru a-şi aprinde ţigara.

— Cheamă-l odată pe ticnitul ăla, rosti fără să se adreseze cuiva anume, o să dea lupul peste el. Să-şi păstreze energia pentru mai tîrziu... Pentru cine mama dracului vrea să facă poteca aia pră-pădită?! Eu, unul, n-am chef de plimbări!

Cabanierul ieşi în cerdac, fluieră ascuţit de trei ori şi trase cu urechea, aşteptînd răspunsul. Sosi un vuiet grav, adînc, al cărui ecou părea că se ros-togoleşte ca o avalanşă asupra cabanei.

— Ahooo-ee-ee!!!

Ningea întruna, înnebunitor, ningea la fel ca în prima seară, cînd încetase subit viscolul şi puiul de lup urlase prelung, prevestind nămeţii. Se propti de parapet şi fluieră iarăşi, îngrijorat.

— Ho, că n-am murit, strigă Iulian ivit brusc la numai doi paşi.

Se mişca greoi, înota cu gesturi ostenite prin zăpada afinată, poteca pe care o făcuse abia se mai distinge, părea o diră anemică trasată de gre-bla unui copil. Îl ajută să urce treptele. Era la capătul puterilor, fu cit pe-aici să se prăbuşească, dar cînd intră în sală îşi muşcă buzele şi dădu dru-mul unui chiot.

— Speraţi că am dat ortul popii, nu? Păi, aţi fi scăpat de o gură în plus...

Nu-i răspunseră. Cabanierul aprinse lampa cu gaz, îi potrivi flacăra tremurătoare şi o puse pe

teighea. Acum umbrele li se alungeau fantomatic pe pereți, urcau pînă în tavanul căptușit cu grinzi afumate, dansau pe dușumea, se dilatau și se subțiau la fiecare mișcare a celor trei bărbați, care se foiau la masă, morocănoși.

— Ce mîncăm ? se interesă Vasilescu, scoțîndu-și căciula și netezindu-și părul aspru, atacat de calviție. Hai, cabanierule, scotocește prin cămara ta ferecată și prezintă-ne un meniu de lux.

— V-am spus la prînz care-i situația. Mai avem trei cutii cu sardele, o cutie cu carne de vită în suc propriu, un pachet cu un kilogram de biscuiți, și ceai, berechet.

— Asta înseamnă că sîntem asigurați pe vreo trei zile, conchise profesorul.

— Aș zice chiar cinci. Dacă nu sîntem prea lacomi, bineînțeles.

— De ce nu citeva luni ? se enervă Vasilescu. Rații stricte, cabanierule. Cîte o fărîmă de biscuit în fiecare zi și reușim să ieșim din iarnă... Pune-l pe profesor să calculeze cît putem să mai rezistăm, e al naibii de priceput la matematici, poate descoperă el vreo metodă să nu crăpăm de foame...

„Iar începe cearta“, gîndi Iulian. „Poate nici nu-i o ceartă adevărată, poate se ascund în spatele cuvintelor, pentru a nu lăsa frica să răbufnească. Cabanierul ăsta e o figură, dar nici cu ceilalți doi nu mi-e rușine.“

— Am citit undeva, zise Vasilescu, că niște marinari care și-au terminat provizia de hrană au vînat șobolanii de pe navă și i-au mincat fripți. Ha, ha, șobolani prăjiți !

— Ptiu ! exclamă profesorul. Încetează, domle, cu poveștile astea grețoase. Ești obsedat ! Nu cumva vrei să ne tai pofta de mincare ? Păi și așa...

— Ssst ! făcu Vasilescu aplecându-se mult peste masă. Liniște ! Îl auziți ?

Nu era nimic, nici un zgomot nu tulbura tăcerea neverosimilă a încăperii scunde. Cabanierul vru să spună ceva, dar se răzgîndi, își umezi buzele și rămase și el încremenit, cu brațele încrucișate pe piept și privirea pironită pe ușă. Iulian se ridică încet, luă o sticlă de bere din raft, o destupă și porni cu ea în mînă pe scări, călcînd apăsător, atingînd balustrada cu șoldul drept. Lumina de jos se pierdea, pe măsură ce el urca. Împinse ușa primei camere, a dormitorului comun unde dormea împreună cu profesorul și cu Vasilescu. Zăpada de-afară arunca pete alburii pe paturile răvășite. Goli sticla pe jumătate, apoi începu să-și dezbrace hainele ude. Prin ușa lăsată întredeschisă răzbătea murmurul discuțiilor de la parter, „Dacă n-ar persista ninsoarea asta nenorocită, aș putea crede că totul este în ordine, că cei de jos conversează numai de dragul de a nu se plictisi“, își zise, în timp ce-și trăgea alți pantaloni.

În ziua cînd depășise trecătoarea, cățărîndu-se cu chiu cu vai pînă la marginea platoului, i se arătase într-adevăr o priveliște de vis : departe, foarte departe, creasta sinilie și dantelată a unui munte, la stînga, grandioasa pădure de conifere, la dreapta, prăpastia învăluită în ceață, iar în față, dincolo de poiana în pantă cu iarba pălîită de ger, întrezărise deodată contururile cabanei. Pămîntul era înghețat bocnă, suna straniu sub tălpile bocancilor cînd începuse să coboare, olătîindu-se, amețit din cauza efortului. Pe frontispiciul cabanei se lăfăia o firmă mare, cu litere roșii : „Refugiul Alpin ZĂGANUL“. Din coș se înălța o șuviță de fum, pe parapetul cer-

dacului atîrnau cîteva pături albastre cu dungi albe și dinspre cotețul proptit de fag se auzea grohăitul unui porc. L-a întîmpinat un bărbat foarte înalt și cărunt, laciturn, l-a întîmpinat fără să se arate prea surprins, de parcă ar fi fost absolut normal să apară un turist în acea pustietate ; tira piciorul drept, abia vizibil ; peste o jumătate de oră, după ce l-a înscris în registru și după ce au băut cîte o sticlă de bere, cînd l-a condus în dormitor, și-a dat seama, a observat că poartă proteză, că piciorul drept îi fusese amputat deasupra genunchiului. Și doar după trei-patru zile, cînd a sosit Vasilescu, a aflat că trofeelee sportive din vitrina de la parter fuseseră cîștigate cu mulți ani în urmă chiar de cabanier, la concursuri naționale și internaționale de slalom uriaș.

„Trebuie să aflu neapărat ce legătură există între Vasilescu și cabanier. Nu se înghit unul pe altul, deși sînt cu siguranță cunoștințe vechi. Tîmpenie, îmi arde de mistere, acum, cînd sîntem amenințați să crăpăm din pricina foamei.“

Goli sticla de bere stînd în fața ferestrei, cu fruntea aproape lipită de geam. Nîgea mereu, nici mai rar, nici mai impetuos decît în prima zi, nîgea teribil de monoton, fulgi pufoși cădeau neîncetat prin fața ferestrei întunecate.

— Vino la masă, Iuliane ! strigă profesorul, de jos. Avea o voce spartă, de trompetă stricată.

— Vin imediat, mi-e o foame de lup !

Realiză în clipa următoare că nu era cazul să pronunțe cuvîntul „lup“, și oftă. Scoase din rucsac o oglinjoară, își netezi cărarea cu podul palmei, constată că obrații i se scofilciseră, că ochii albaștri căpătaseră niște luciri bizare. Cineva, un

fost coleg de liceu care se credea priceput în fizio-
nomie, afirmase categoric că nici un geniu din isto-
ria omenirii n-a avut ochii albaștri, indiferent de
domeniul în care s-a remarcat, științific, social sau
artistic. De câte ori se privea în oglindă își amintea
cuvintele fostului coleg și se încrunta, sprincenele
groase și zbîrlite coborau ca un drapel în bernă
peste ochii adînc infundați în găvanele de sub frun-
tea largă. „Nu te neliniști, îi spusese același coleg,
nu întotdeauna ochii albaștri anunță un caracter
moale, efeminat, greu de manevrat, susceptibil. Ochii
trebuie să se potrivească neapărat cu restul feței și
la tine ansamblul este determinat de bărbie, de
forma nasului, de fruntea boltită...”

— Rahat ! exclamă cu voce sonoră, tresărind.
Uite ce mă preocupă pe mine acum...”

Cobori și se așează îmbufnat în stînga cabanie-
rului ; i se păru că distinge un riciit în cerdac, dar
se abținu să spună ceva, nu dorea să se facă de
ris, să creadă profesorul că suferă de halucinații,
se strădui să-și păstreze calmul.

— Lingura și strachinaa, ciorba este gataa !
intonă Vasilescu cu voce de bas.

— Fii sincer, ai mîncă o ciorbă de lobodă cu
miel ? il ațîță profesorul, apăsîndu-și palmele pe
burtă.

Nu exista nici un fel de ciorbă, firește, doar
cîteva sardele, care se pierdeau în imensitatea far-
furiei, și cîte un jalnic biscuit în formă de semi-
lună, aliniat frumos lîngă furculiță.

— Dorește cineva ceai ? se interesă cabanierul,
profesional, după ce mestecară minuscula rație.

Nu poftea nimeni ceai, nici măcar profesorul.
Iulian ceru o bere, ca de obicei, iar ceilalți băură

puțin vin diluat cu multă apă minerală. În pivniță se mai găseau destule lăzi cu bere poloneză și vreo două duzini de sticle din vinul acela de „REGIUNE“, acruț și cam apos. De la un timp, de când începuse ninsoarea, nu mai dorea nimeni bere și vin, se înghesuiau la coniac și la rom. Din păcate, alcoolurile tari se diminuau văzînd cu ochii. Iar cu alimentele stăteau mai prost, chiar foarte prost, dacă nu se potolea ninsoarea aveau să se limiteze în curînd la cite o fărîmă de biscuit, cum cobise Vasilescu mai devreme. Cabanierul strînse farfuriile și furculițele, le depuse pe polița din spatele tejghelei.

— Ascultați, țipă profesorul, ascultați cu cea mai mare atenție, imposibil să nu auziți !

Da, acum izbucni într-adevăr urletul, mai întîi scurt, un soi de icnet răgușit, apoi prelung, insistent, din ce în ce mai apropiat, poate chiar dinaintea cabanei, lingă cerdac.

— Aș putea, cred, să-i fac de petrecanie, zise profesorul, să-l pîndesc la noapte în spatele ușii întredeschise și cînd bagă capul înăuntru să-l pocnesc cu toporul.

Vasilescu rinji.

— Mai bine-i pui sare pe coadă, te sfătuiesc să arunci cu solnița în el.

Urletele se pierdură treptat înspre pădurea de la nord. Cabanierul răsuci cheia în broască, de două ori, îl făcu atent pe profesor să nu uite lampa aprinsă, rosti încet „noapte bună“ și se duse la culcare.

La cîteva minute după el plecă și Vasilescu, fără să spună nimic. Pașii îi răsunară un timp deasupra, rari, parcă nesiguri, de-a lungul priciurilor din dormitorul comun, pe urmă încetară.

— Facem niște partide ? întrebă profesorul.

— Facem, zise Iulian luînd șahul de pe vitrina unde străluceau cupele cîștigate odinioară de cabanier.

Profesorul învingea aproape întotdeauna, deși începea fiecare partidă cu un turn în minus. Le povestise odată că ar fi putut deveni un mare campion dacă n-ar fi intervenit un incident care-i schimbase tot cursul vieții. „Adică ce ?“, se interesase Vasilescu, „Povestește-ne ce minune a putut să intervină ?“ Profesorul se posomorise, pipăindu-și cicatricea vinătă de pe obraz. „Un incident absolut stupid ; pur și simplu m-a dat peste cap, poate că într-o zi am să vi-l relatez.“

Iulian dori să-și retragă mutarea, rămase o clipă cu mîna întinsă deasupra mesei. Degetele rășchirate aruncau o umbră exagerat de mare peste tabla de șah.

— Nu, protestă profesorul, frecîndu-și delicat ploapele înroșite, lasă calul acolo, dacă îl înghesui la marginea tablei pierzi ca o mazetă.

— Cum o să pierd ?

— Așa bine, uite, te fac mat în patru mutări.

Iulian înălță din umeri, resemnat, și răsturnă regele.

— E-n regulă, ăsta-i mat ajutor, mă predau.

După plecarea profesorului mai destupă o sticlă de bere și o bău încet, foarte încet, amintindu-și cum găsisese puiandru de lup într-un luminiș ; ieșise să-și facă plimbarea zilnică, însoțit de Tim, ciinele ciobănesc al cabanierului. Nici în acea zi nu existau semne că va veni zăpada, pe care o aștepta cu nerăbdare. Hoinărea printre brazi, abătut, gîndindu-se că va fi nevoit să se întoarcă în orașul de pe

malul Dunării fără să fi pus schiurile în picioare. Dorea cu ardoare să schieze, venise să-și petreacă concediul aici cu speranța că la întoarcere se va putea lăuda chiar față de sine însuși că a învățat, în fine, să schieze. Cîinele a devenit deodată neli-niștit, sârea, mîrîia, lătra furios, aduîmecînd mereu. În luminișul din apropiere a dat peste puiandrul de lup, era lungit lîngă un copac doborît de viscol, avea două răni în coaste, o labă zdrobită, abia mai respira, se uita la ei cu ochi sticloși, neputincios. A potolit cîinele cu greu și s-a întors în grabă la cabană. „Ia pușca de vînătoare și trage-i un glonț în scăfîrlie“, l-a sfătuit cabanierul. „De ce să-l omor ? Nu vreau să stric echilibrul ecologic al natu-rîi.“ „Păi, echilibrul ăla tot s-a stricat în momentul cînd lupul a fost rănit. Poate însăși natura a ordonat uciderea lui, deci nu s-a dezechilibrat nimic.“ „Ar putea fi tratat, îl vindec eu“, a stăruit el, cu încăpățîinare. „Împușcă-l, e cel mai bun ajutor pe care poți să i-l dai ; fiara aia nu suportă oamenii, orice ai zice ; și nu-mi convine să-l ții aici din cauza lui Tim ; o să fie agitat.“ „Aș încerca totuși să-l salvez.“ „Bine“, acceptase cabanierul cu o înălțare a umerilor lui masivi, „hai să-l aducem, și-așa ducem lipsă de distracții...“ L-au transportat cu căruciorul de lemne, l-au legat de grumaz cu un lanț, lîngă soba de la parter, apoi i-au fixat în atele laba zdrobită și i-au presărat praf de sulfamide pe rănila infectate. S-a înzdrăvenit neașteptat de repede, în numai patru zile, adică se putea ridica și se putea urni în trei labe, o jumătate de metru la stînga și altă jumătate la dreapta, cît îi permitea lungimea lanțului. Tim scheuna jalnic în cerdac, nu îndrăznea să intre, îl înfiora mirosul jivinei, iar cabanierul

repetă tot mai des : „Fiara-i fiară, domle, oricît te-ai strădui, nu reușești s-o îmblinzești definitiv. Nu se atașează de oameni !” Se referea la faptul că el, Iulian, izbutea să dea de mîncare lupului fără să fie atacat. E drept, nu avea curajul să-l scoată la plimbare, să-l tragă de zgardă ca pe un cățeluș docil, cum ar fi dorit, dar putea să se apropie de ei, să-i vorbească minute în șir urmărind cum îl privește aproape cu interes și, uneori, chiar să-l atingă, ceea ce însemna o performanță, oricum. Toate acestea se întîmplaseră în urmă cu trei săptămîni, la începutul lui decembrie, cînd căzuse cu intermitențe un ridicol strat de mazăriche. Apoi sosise profesorul, însoțit de Vasilescu în chip de ghid, și în seara următoare lupul urlase îndelung, prevestind nămeții de mai tîrziu. Desigur, nimeni nu fusese capabil să-și imagineze ce presimțea jivina. Vasilescu scăpase o înjurătură și scuiase în direcția lupului. Poate nu-l deranja lupul, poate era iritat din pricina discuției cu cabanierul, discuție pe care Iulian o surprinsese involuntar și parțial, cu cîteva ore mai înainte.

„Văd că te-ai făcut ghid, Vasilescule, văd că te trage ața la „ZĂGANUL“, te reîntorci din cînd în cînd aici, cum se întoarce criminalul la locul faptei.”

„Și ce-ți pasă ție că vin eu aici ? ! E moșia ta ? Scrie undeva că n-am voie să calc pe aici ? Uite, îți permit să mă pocnești dacă ții neapărat să faci dreptate. Bate-mă, ai să-ți astîmperi furia, îți dau cuvîntul meu că n-am să ridic mîna asupra ta.”

„Dacă aș fi vrut să mă răzbun, puteam să te caut acum șaisprezece ani, să te iau de gît și să te calc în picioare. Te-a bătut soarta cu vîrf și îndesat, nu mai e nevoie să te bat eu...”

Spre seară, Vasilescu izbise lupul cu bombeul. Se certaseră serios, adică el, Iulian, îl înjurase pe Vasilescu, îi strigase din capul scărilor să lase animalul în pace ; ba îl făcuse și laș, îi spusese că s-ar schimba situația dacă lupul n-ar fi legat, n-ar mai cuteza să-l lovească. Vasilescu pusese mina pe un cuțit. „Hai, dezleagă-l dacă ești atât de curios încît vrei să vezi ce se va întîmpla...” Cît pe-aici să se încaiere, se imbrinciseră, îi despărțise cabanierul, adică îi dăduse dreptate lui Vasilescu, deși era evident că nu prea îl avea la suflet.

„Astîmpără-te, Vasi, ce dracu vrei să demonstrezi ? Știu că nu te temi, lasă cuțitul, doar n-o să vă bateți pentru un pui de lup. Hai, gata !”

„Va să zică, recunoști că sînt curajos ? Hai, spune, să audă și puștiul ăsta că nu mi-e frică de o jigăritură.”

„Da, recunosc, potolește-te odată...”

Cu siguranță (gîndise Iulian, încă în acea seară) că dăinuia între cabanier și Vasilescu o veche și latentă animozitate. Oare se cunoșteau de șaisprezece ani, cum afirmase cabanierul mai devreme, sau încurca el datele, din cauza foamei ? „Știi, i-a zis cabanierul înainte de culcare, mîine trebuie să te hotărâști, există două posibilități, ori îi tragi un glonț în cap, ori îl duci în pădure și-i redai libertatea. Eu l-aș mai suporta, în schimb ei, Vasilescu și Profesorul se uită chiorș la el.” A fost obligat să se despartă de lup, dar mai tîrziu, după ce viscolul a întrerupt curentul electric și a blocat căile de acces către cabană. Telefonul nu mai funcționa iar alimentele se împuținau al dracului de repede. Profesorul l-a anunțat ritos că n-are de gînd să-și împartă mîncarea cu lupul. Așadar, l-a dus pină la

marginea pădurii, a desfăcut lanțul și a strigat : „Fugi!” În primele momente parcă nu și-a dat seama că-i liber cu adevărat, sau poate nu se îndura să se despartă de omul care-l hrănise zilnic, sta nemișcat, jigărit, cu coama zburlită și urechile ciulite. L-a împins ușurel cu vârful bocancului. „Hai, du-te de aici! Abia atunci a început să salte caraghios în trei picioare printre troiene, s-a depărtat puțin, a dat un ocol, apoi s-a apropiat și i-a sărit brusc în piept, clămpănindu-și dinții. S-a ferit în ultima clipă, l-a pleznit peste bot cu lanțul, îndesat, sec, apoi a alergat la cabană privind mereu peste umăr. „Aha, a zis Vasilescu, văzându-i mîneca sfîșiată, ce chestie, tinere, uite că s-a isprăvit frumoasa poveste sentimentală.” „Da, s-a isprăvit...”

Împinse sticla la o parte și oftă. Berea se încălzise, căpătase un gust de cocleală ce-l făcea să simtă și mai intens golul din stomac.

„Cit timp vom mai rezista fără alimente?”

La noapte va visa probabil purcelul pe care-l mîncaseră în primele zile de ninsoare, cînd încă mai sperau că va sosi transportul de alimente. Da, la noapte va visa fripturi și jumări bine rumenite, iar cînd se va trezi, memoria va fi de o acuitate deosebită, își va aminti fiecare amănunt din diminețile cînd pleca la plimbare însoțit de Tim, diminețile cînd dorise din tot sufletul să ningă. Tim nu mai trăia, îl împușcase cabanierul pentru că nu mai avea ce să-i dea de mîncare. Înainte de a adormi, auzi clar urletul lupului, huuu-huuu, cadențat, lugubru, și i se păru că profesorul aiurează, că strigă ceva prin somn, parcă se certa cu o femeie care nu voia să meargă la un banchet...

Ningea neîntrerupt, cumplit de monoton, troienile ajunseseră pînă în dreptul ferestrelor...

Erau prezenti toți patru în sala de la parter. Iulian rezolva un careu de cuvinte încrucișate, dintr-un ziar vechi, unsuros, pe care-l culesese de sub soba din bucătărie. Mușca virful creionului, se încrunta, își frămînta lobul urechii stîngi, inscria două-trei litere, apoi le ștergea cu radiera, îmbufnat. Cabanierul freca niște pahare grosolane, le freca meticulos cu o cîrpă albă și le ridica rînd pe rînd la înălțimea ochilor, uitîndu-se la ele de parcă de strălucirea lor depindea însăși soarta lui. Vasilescu era cocoțat pe taburetul înalt din fața teighelei, cu bărbia proptită în palme, cu ochii închiși ; își bălăbănea picioarele și fredona o melodie languroasă, de prin anii 30. Profesorul le întorcea spatele, ședea pe bancheta din celălalt capăt al sălii, părea că nu face parte din grupul lor, că a nimerit la cabană datorită unei erori.

— Oho ! strigă Iulian. Asta n-am mai întîlnit-o niciodată.

Vasilescu deschise doar un ochi, își umezi buzele și întrebă cu indiferență :

— Ce n-ai mai întîlnit ?

— Un substantiv propriu... E format din treisprezece litere, ăștia sînt nebuni dacă-și închipuie că...

— Spune-ni-l și nouă. Murim de foame, dar să nu murim proști.

— General și șef galic din timpul lui Cezar, întemnițat și executat după șase ani de captivitate.

— Trebuie să-l știe profesorul. E tobă de carte... Hai, domle, arată-i puștiului cît de cult ești !

Profesorul clătină din cap, negativ, și emise niște sunete guturale. Vasilescu coborî înjurînd de pe

scaun, străbătu din trei salturi încăperea și puse mîna pe umărul profesorului.

— Cască gura, să vedem și noi ce te împiedică să vorbești.

— Mmni... mmmi...

— Ți-a pierit graiul, nu ? Îl pîndesc de cîteva minute, fraților, stau cu ochii pe el și-mi trece prin gînd că se îndoapă pe furiș. Am dreptate ?

Îl apucă de guler, îl obligă să se ridice și-l scutură cu furie. Profesorul scapă din gură un dумicat de biscuiți.

— Ce mizerie ! A furat cheia cămării, constată cabanierul cu voce tărăgănată.

Iulian se apropie de profesor, rămase cîteva clipe în fața lui, livid, tremurînd, apoi începu să-l lovească cu pumnii.

Vasilescu rînji.

— Dă-i cu sete, umple-l de bulion ! Auzi, domle, ce ți-e și cu intelectualii ăștia, își dau în potec tocmai cînd nu te aștepți.

Profesorul gemea încetîșor, fără a se feri de lovituri ; din nas i se scurgea un firicel de sînge, iar ochiul sting îi era tumefiat. Intervenî cabanierul, îl prinse de braț pe Iulian și-l îndepărtă.

— L-ai pocnit destul, lasă-l acum !

— Ia-l de aici, cabanierule, țipă Vasilescu, încuie-l în dormitor pînă nu mă înfurii și eu.

— Îl iau, îl iau...

Îl cuprinse pe după umeri și-l împinse spre trepte, ușurel. Pe la jumătatea scării, profesorul se întoarse brusc și strigă cu glas subțire, efeminat :

— Vercingetorix !

— S-a țicnit, comentă Vasilescu ducînd arătătorul la tîmplă. Vorbește păsărește.

— Cred că se referă la generalul ăla galic, zise Iulian.

— Da, poate... auzi, domle, de ce-i arde lui acum...

Cabanierul reveni după cîteva minute și-i înștiință sumbru că profesorul mîncase peste noapte ultima conservă de carne.

Afară ninge, ninge ca într-un decor de teatru, liniștit, feeric, cu fulgi mari, frumoși.

Cabanierul luă cîteva pumni de zăpadă din li-ghean, îi presără pe prosop și schimbă prișnița de pe fruntea profesorului ; îi privi obrazul supt, țepos, buzele arse de febră și zbaterea pleoapelor ; tusea încetase, bolnavul încleșta degetele pe pled și bolborosea cuvinte fără noimă, sacadate, printre care se distingeau uneori nume de apetisante feluri de mîncare.

Afară ninge, cădeau neconținut fulgi mari, perpendiculari, ninge ca în prima zi, nici mai rar, nici mai repezit și de jur împrejur totul era atît de alb încît te usturau ochii dacă te uitai pe fereastră mai mult de un minut. Iulian rătăcea pe undeva pe lingă cabană, ieșise la prînz cu toporul la briu, mormăind : „Îi vin eu de hac, fii fără grijă, te asigur că la noapte n-ai să-l mai auzi urlînd ; și poate ne mai lungim zilele cu friptură de lup ; pariez că Vasilescu n-a ajuns în orășel, pariez că zace în cine știe ce văgăună...” N-a avut timp să-l oprească, profesorul cerea apă, a trebuit să urce în dormitorul comun și să-l țină cu forța în pat, voia să coboare și să meargă la un banchet ; delira, pomenea niște mincăruri la auzul cărora ți se topea

cerul gurii ; miel cu verdețuri, piftie piemonteză de pasăre, ciuperci la cuptor și, mai ales, avea predicție pentru pește, era obsedat de un anume fel de nisetru, de „Médaille d'Esturgeon Monte Carlo“. Aiura minute în șir, pînă începea să-l scuture din nou tusea aceea seacă, chinuitoare, uscată. „Se curăță, spusese ieri Vasilescu, e bolnav de pneumonie, sînt șase zile de cînd are temperatură și noi îl hrănim numai cu ceai și cu biscuiți ; trebuie să facem ceva, nu-l putem lăsa în halul ăsta.“ „Am făcut tot posibilul, șoptise Iulian (ca la căpătîiul unui mort) i-am dat Vitamina C și piramidoane și i-am cedat porțiile noastre de biscuiți, mai mult de-atîta nu vîd ce putem face.“ Vasilescu oftase. „Ar mai fi ceva, totuși...”

Se ridică de pe pat și trecu la fereastră. Cobora lent inserarea, lumina zilei începea să pălească, piscurile păreau mai îndepărtate și deasupra pădurii se forma o dîră cenușie.

Oare cînd plecase Vasilescu ? Avea impresia că trecuseră cîteva săptămîni de cînd ieșiseră în cerdac să-i ureze succes, de cînd el și Iulian îl priviseră cum se depărtează teribil de încet, cu rachetele prinse de tălpi și pușca agățată de umăr. Se întorsese o singură dată, la capătul pantei, le făcuse semn de rămas bun cu ambele brațe, apoi dispăruse pe după stînci. Se certaseră zdravăn seara, Iulian bătuse cu pumnul în masă și ceruse să se tragă la sorti plecarea, voia să se facă niște bilețele, să se scrie pe ele numele fiecăruia. „Adică ce înțelegi prin *numele fiecăruia* ? rînjise Vasilescu. Aud ? Nu cumva vrei să-l treci și pe profesor, sau pe cabanier ?“ „Nu, fii liniștit, nu-i trec, unul boală, celălalt are proteză, nu poate ajunge prea departe

numai într-un picior.“ „Ehe, cînd era de vîrsta ta putea coborî pe orice fel de vreme în orăşel, putea coborî toate pantele din lume ; avea muşchi de oţel, nu altceva, dansa pe schiuri, a fost un mare campion de slalom uriaş.“ „A fost, sigur că a fost, să lăsăm vorbăria ; mai rămîn doi, dumneata şi cu mine ; la urma urmei, eu am cel mai multe şanse să ajung nevătămat la orăşelul din vale.“ „Ce vorbeşti, copile ? ȕipase Vasilescu, ce fel de şanse ?“ „Păi sînt cel mai tînăr, rezist mai bine decît dumneata.“ „Dar drumul îl cunoşti ?“ „Nu, nu-l cunosc.“ „Habar n-ai să schiezi. De fapt, va trebui să foloseşti rachetele, chestiile alea care se fixează de tălpi şi care nu permit să te afunzi în zăpadă pînă peste cap. Cum ai să te descurci dacă se va porni o avalanşă ? Sînt gata să jur că înainte de a veni aici ai văzut munţii doar în filme.“ „Ei, nu mă lua chiar aşa, n-am picat din lună, am ajuns singur la cabană, fără ghid.“ „Ai venit pe vreme frumoasă, cînd puteai să vezi marcajele ; acum e altceva, uită-te pe fereastră. Eu cunosc pe de rost toate cotloanele, le ştiu ca pe propriile-mi buzunare, aş fi în stare să plec legat la ochi dacă n-ar fi nămeţii ăştia afurisiţi.“ „Am putea, stăruise Iulian, să ne încercăm norocul împreună. Ce zici ?“ „Nu zic nimic, în primul rînd, nu-i vorba de noroc, nu jucăm loz în plic ; şi, în al doilea rînd, te anunţ că n-am chef să te car în spinare.“

— Apă, mor de sete ! gemu profesorul.

Îi strecură o linguriţă de ceai printre buzele vi-nete, crăpate, şi-i schimbă iarăşi prişniţa de pe frunte.

Oare Vasilescu plecase cu adevărat de-dimineată ? Nu cumva a visat scena asta ? Poate plecase de-

mult, încă de-acum şaisprezece ani, în vara aceea ploioasă, când odată cu el dispăruse şi Marina şi când muntele începuse pe alocuri să capete altă înfăţişare... Mai întâi venise o singură maşină ; o auzise în depărtare, o auzise cum icneşte prin Valea Oierilor imprăştiind în aerul umed şi virgin duduitul enervant al motorului. În anii aceia refugiul „ZĂGANUL“ era tot atît de puţin frecventat ca şi acum, rareori se abătea pe la cabană cîte o echipă de alpinism, sau vreun lot de schiori. Maşina se aventurase pe drumul îngust, aproape impracticabil, pe lingă prăpăstii şi toance, trecuse încet pe partea cealaltă a muntelui, ocolise pasul peste care încă nu se construise viaductul şi se ivise deodată din pădure, coborînd în viteză spre cabană. N-avea să uite niciodată apariţia acelei avangărzi a constructorilor, a celor trei ingineri fericiţi şi a unui şofer temerar ; rămăseseră cîteva nopţi la cabană, peste zi umblaseră încoace şi încolo pe traseul viitoarei linii de înaltă tensiune, iar serile cîntaseră şi băuseră ceai de flori roşii şi studiaseră planurile aduse cu ei ; le desfăşuraseră pe masa lungă de la parter, în timp ce şoferul sta în cerdac şi sufla într-o muzicuţă cu schimbător. *Ce putuse să-i spună Vasilescu, adică şoferul acela smintit, Marinei ? Cu ce o încîntase ? Cum o vrăjise într-atît încît să-l urmeze în oraşelul din vale ?* A ştiut că n-are s-o mai vadă niciodată abia după ce a găsit bileţelul ei pe pernă, bileţelul conţinînd două fraze laconice prin care îl anunţa că pleacă pentru totdeauna şi că se va mărita cu Vasilescu. Maşina cu cei trei ingineri mai urcă de două ori în acea vară ploioasă (de fiecare dată se afla alt şofer la volan), pe urmă nu mai veni nimeni luni de zile, rămase singur cuc pînă în primăvară, cînd începu construc-

ția liniei de înaltă tensiune. Sîmbătă seara se adunau la cabană muncitorii de pe traseul șantierului, beau vermut roșu, dansau cu cele două fete angajate în locul Marinei și uneori cereau să li se spună povestea trofeelor sportive din vitrină. Încetul cu încetul, se obișnuiră să facă excursii la refugiu și locuitorii orașelului din vale. Dar după înălțarea viaductului, vizitatorii deveniră din ce în ce mai rari. Se înființaseră alte drumuri turistice, mai comode și mai atractive, pe celălalt versant, cu autobuzele și cu tele-cabina. Despre Vasilescu și despre Marina îi parveneau știri vagi, cu mari intervale între ele, pentru că nu se interesa în mod special de ei, nu voia să știe nimeni ce rană dănuie în sufletul său. Se mai mîngîia cu convingerea, poate nu cu convingerea, ci cu speranța că într-o bună zi Marina se va întoarce și-l va ruga s-o ierte. Iar pe Vasilescu și-l imagina supus la cele mai cumplite cazne. Peste vreo patru ani, i-a spus cineva că i-a întilnit la un restaurant din Călimănești și că a stat de vorbă cu ei; locuiau la Brașov, ea era casierică la o Alimentară, el lucra pe o basculantă. Rana din suflet s-a cicatrizat, amintirea lor i s-a șters definitiv din minte. Poate tocmai din cauza asta nu s-a arătat prea surprins, adică nu a reacționat violent cînd l-a reîntilnit pe Vasilescu, pe neașteptate, în orașelul din vale. Se stabilise acolo, după moartea Marinei, căzuse în patima beției, parcă se și înrăise, nu mai era șofer, schimbase cîteva meserii, în cele din urmă devenise ghid ocazional, însoțea din cînd în cînd turiștii care doreau să urce pe vechile trasee din preajma refugiului. Probabil era atras ca de un magnet de locul unde o cunoscuse pe Marina.

Dar toate astea se petrecuseră demult, înainte de a suferi el accidentul de pe urma căruia trebuiseră să-i amputeze piciorul...

Profesorul aiura, pomenea iarăși meniul acela grozav din care nu lipsea nisetrul. Umezi în paharul cu ceai ultima fărîmă de biscuit și i-o băgă în gură, apoi se postă lingă fereastră. Ninge neconținut, strat peste strat se așternea lent de jur împrejur și întunericul acapara treptat sclipirea tăioasă a zăpezii.

Oare Vasilescu plecase azi-dimineață, sau acum șaisprezece ani, în după-amiaza aceea jilavă, cînd dispăruse și Marina ?

Ușa fu trîntită de perete cu zgomot și Iulian se rezemă gîfîind de canat.

— A reușit, omule, înțelegi ? Vasilescu a ajuns cu bine în orașelul din vale și autoritățile au trimis un elicopter. Am auzit oclar zumzetul motorului, pe cuvîntul meu...

— Prostii, ai halucinații, n-ai mîncat aproape nimic de trei zile, păstrează-ți forțele, treci la culcare.

— Nu-mi arde de somn, să-l pregătim pe profesor, să-l băgăm în sacul de dormit, să-l ducem pe platou și să facem la iușeală un foc de semnalizare. Trebuie să știe și pilotul în ce punct ne aflăm, nu ?

Nu-i răspunse, îi întoarse spatele și scoase o țigară din pachetul de pe masă. Scăpară chibritul și rămase cu el în mînă, fără să simtă că flacăra îi arde degetele. Prin fereastra din stînga zări semnalul luminos lansat din elicopter, un trasor argintiu coborînd deasupra pădurii, tot mai jos, mai jos, apoi desfăcîndu-se brusc în trei linii roșii, orbitoare, ce luminară timp de cîteva lungi secunde ninsoarea neîntreruptă...

ALBUMUL

Pia se frecă la ochi, încă somnoroasă. Se întinse cit putu, ca în fiecare dimineață, dar tălpile nu-i ajunseră pînă la capătul patului. Degeaba susținea mătușa Cornelia că a crescut „cît o girafă” în ultimul an. Trase picioarele înapoi, sub pled, pironindu-și privirile pe bibliotecă, pe cotoarele masive ale Enciclopediei britanice și pe teancul de reviste așezat în al doilea raft.

Un surîs pașnic îi destinase fruntea. Nimeni și nimic nu schimbaseră ordinea firească a lucrurilor, avea să se desfășoare încă o zi de vacanță, o zi plină de speranțe dar și de întrebări cărora nu le va găsi răspunsuri liniștitoare și corecte. În mod normal, ar fi trebuit să fie trezită de soneria deșteptătorului din camera de dedesubt, a mătușii Lavinia, dar astăzi era duminică, ceasul nu suna și în întreaga casă domnea o liniște stranie, nici măcar glasul gutural al Katiei nu se auzea pe scări sau în grădină, iar strada părea îndepărtată și amortită, ca o mare după reflux.

Singura răzbunare pentru faptul că mama petrecea unele nopți în oraș, — poate nu răzbunare, ci mai degrabă consolare și compensație — rămânea refugiul în fosta cameră a unchiului Veniamin ; o ruga pe Kati să-i dea cheia, își lua pijamaua, periuța de dinți și urca tiptil scările în formă de spirală, pătrunzând într-un univers pe care încă nu izbutise să-l exploreze în întregime, lume mirifică, uimitoare, populată cu obiecte ce lipseau cu desăvârșire din celelalte camere, chiar din cele locuite de unchiul Anton sau de vărul Gil ; de pildă, colecția de pipe din vitrină ; deschidea ușa încetisor și dinăuntru răbufnea un miros amărui, aspru, o aromă persistentă și exotică, inexistentă în celelalte încăperi ; pipăia apoi pumnalul arab cu mîner încrustat și lamă curbată, mingea de fotbal de sub masă, pantalonii de schi puși pe umerășul din dulap și o mulțime de alte obiecte, la atingerea cărora simțea o strângere de inimă ; parcă sperau să se ivească dintr-o clipă într-alta stăpinul lor, așteptau încremenite și disciplinate, dar, în afară de ea — și de Kati, care deretica o dată pe săptămână — nimeni nu le tulbura statornicia ; mama, mătușile, unchiul Anton și vărul Gil se purtau de parcă ar fi ignorat complet camera de la mansardă. Bunica avea o scuză : nu venea aici pentru că nu mai putea urca singură, pentru că se deplasa doar cu ajutorul fotoliului-rulant ; totuși, dacă se gîndea bine, bunica nu urcase aici nici măcar în urmă cu cinci ani, cînd încă nu-i paralizaseră picioarele.

Sigur, ceea ce se petrecuse în urmă cu cinci ani, ea, Pia, reușea cîteodată să-și amintească, cu mari eforturi, fiindcă atunci avusese doar șapte ani și nu-i trecuse prin minte că mai tîrziu va trebui să-și scor-

monească amintirile, să scoată la iveală de sub vâlul gros al timpului imagini disperate, palide, tocite, să încerce din răspuțeri să le curețe ca pe niște monede vechi dar prețioase, să reconstituie cronica propriei familii. Din păcate, nu izbutea niciodată să afle cu de-amănuntul ce s-a petrecut în urmă cu zece ani, adică în cele citeva zile dinaintea plecării misterioase a lui Veniamin, cînd ea avea numai doi ani. În privința asta, ceea ce știa, ridicol de puțin și fără succesiune cronologică, știa de la prietena și colega sa Jeni, care trăsesse cu urechea la discuțiile părinților ei, deci absolut totul era obligatoriu să fie verificat și cîntărit, apoi analizat, fiindcă nici un membru al familiei nu voia să-i povestească ce se întîmplase cu adevărat în acele citeva zile atît de importante.

„De ce stă camera asta goală ? De ce nu se mută nimeni în ea ? Nu cumva speră toți, în secret, că într-o bună zi se va întoarce posesorul ei ?”

Dimineța, mai cu seamă în diminețile de vară, fosta odaie a unchiului Veniamin este scăldată într-o culoare portocalie, caldă și înviorătoare totodată ; zeci de nuanțe de portocaliu izbucnesc din fiecare ungher, ca niște mici flăcări, anemice împrejurul ușii, mai accentuate lingă picioarele patului și extrem de însuflețite și de consistente în zona ferestrei. O cascadă a culorilor... Pînă și planșa anatomică scrisă cu litere cenușii, cu organele interne ale corpului omenesc imprimate cu un roșu ruginiu, aproape murdar, este inundată de portocaliu în diminețile de vară. Veniamin dorise să se facă medic, și unicele mărturii ale năzuinței lui (planșa anatomică și craniul de pe dulap) conviețuiau temporar, în ciuda oricăror voințe din afară, înfășurate în amorteala lor stranie. Kati se temea de craniu, cîr-

pele ei de praf îl ocoleau cu înverșunare, ea îi spune bunicii de câte ori coboară din camera lui Veniamin : „Am să arunc dracului căpățina aia hi-doasă. Nu-i bine să păstrăm așa ceva, ne aduce ghi-nion. Nu observi că ne merg toate pe dos ?“ Iar bunica îi răspunde invariabil : „Dacă ești superstițioasă, nu te atinge de ea. Las-o acolo. Nu-ți cere de mîncare.“

Mama s-a încruntat cînd a aflat că doarme în camera asta, fața i s-a albit ca varul, a vrut să-i spună ceva, probabil s-o mustre, dar s-a stăpînit cu un imens efort de voință, și-a mușcat buzele și a mîngîiat-o pe păr, suspinînd.

„La drept vorbind nu mi-a spus nimeni, nici-odată, ce fel de unchi mi-a fost Veniamin. Unchi adevărat, sau unchi prin alianță ? Poate a fost bărbatul mătușii Lavinia, poate bărbatul mătușii Cornelia... Nu, nu, imposibil ! Datorită cărui incident neplăcut a părăsit el casa noastră ? De ce nu vrea nimeni să discute despre el ?“

Casa e veche, de multă vreme nu s-a mai chemat un zidar sau un tinichigiu, după fiecare ploaie apar alte pete urite în tavanul sufrageriei, se lă-țesc, tencuiala se macină, iar dacă toamna nu se face focul, o zi sau două, stăruie un miros dezgustător de igrasie, dar nimeni nu pare să se sinchisească, poate doar unchiul Anton, pentru că uneori strîmbă din nas și murmură înainte de a pleca la serviciu : „Mă mut neapărat din casa asta.“ Însă nu se mută și nici nu ia măsuri pentru repararea stricăciunilor...

Ei îi place cînd plouă, se urcă în pod și ascultă ră-păiala picăturilor pe acoperișul de tablă, se uită în stradă, pe fereastra lucarnei, sau stă lungită pe recamierul dărăpănat și răsfoiește alene colecția revistei

„L'ILLUSTRATION“ din 1890 ; îi place, mai ales, să contemple pozele care arată „Traversarea Polului Nord în balon“, „Revolta indienilor Sioux“, „Expediția din Dahomey“...

Ciudată a fost comportarea tuturor, în urmă cu trei ani, în duminica aceea când a sosit la masă cu întârziere, după ce răscolise o dimineată întreagă vechiturile din pod. I-a găsit așezați în jurul mesei — unul din rarele prinzuri la care erau prezenți toți membrii familiei — și s-a strecurat cu un sentiment de vinovăție pe scaunul din dreapta bunicii ; nu i-a făcut nimeni vreo observație, nici măcar mama n-a băgat de seamă că nu se spălase pe mâini, deci prinzul ar fi trebuit să decurgă firesc dacă Gil n-ar fi întrebat-o ce ține în poală, ce a adus din podul ăla plin de praf și de purici. „Un album, a răspuns ea. Am dat peste el din întâmplare, l-am găsit într-un cufăr pe jumătate putrezit. Un album cu peisaje din munți, numai peisaje, zău așa, nicăieri nu apare vreo persoană.“ Și, poate n-ar fi urmat nimic neobișnuit, fiindcă nici un semn nu părea să prevestească scena din minutele următoare. Totul se desfășura calm și banal : bunica tocmai cerea Laviniei solnița, unchiul Anton povestea pentru a nu știu câta oară cum a mincat rață cu portocale la Marsilia, Gil dădea pe git un păhărel de țuică, mama mesteca dusă pe gânduri, Cornelia se prefăcea interesată de povestea unchiului Anton, Kati se pregătea să schimbe coșulețul cu pâine, și peste clinchetul discret al tacîmurilor răzbătea muzica radioului din încăperea alăturată. A tras cu o mișcare lină șervetul de pe inel și a repetat nedumerită ultima parte a frazei : „Numai peisaje, zău așa, nicăieri nu apare vreo persoană.“ Mama a tresărit puternic, parcă abia în

acea clipă a fost trezită la realitate, a întins brațul peste supieră și a poruncit : „Vreau să-l văd !” I l-a înmînat, firește, imediat ; a văzut-o cum dă farfuria la o parte, cum pune în locul ei albumul cu coperti purpurii, cum la început îl răsfoiește avidă și tristă, apoi cum îl închide cu un pocnet sec și îl acoperă cu coatele, clătînd din cap, negativ. Discuțiile au încetat subit, fețele tuturor au încremenit — parcă și muzica de-alături se estompase — imobilitatea lor putea fi asemuită cu o fotografie de bilci, făcută de un fotograf care îi obligase să stea în poziții caraghios de nefirești. Într-un tirziu, bunica a lăsat capul în piept, umerii i s-au cutremurat, zvicneau continuu animați de o tuse mărunță și surdă. Chipurile celorlalți s-au tulburat încetul cu încetul. Mătușile Lavinia și Cornelia au sărit de pe locurile lor, răsturnînd scaunele, au înconjurat masa și s-au grăbit să o ajungă pe bunica, dar ea și începuse să manevreze roțile căruciorului către ușă, continuînd să plîngă, plîns fără lacrimi, cutremurător și latent ; s-a oprit în prag, a întors capul și a strigat : „*Albumul lui ! Albumul lui !*” Și unchiul Anton, fratele bunicii : „Magda, te rog, n-are rost să te superi, acum nu mai putem schimba nimic. Magda, te rog...” Și bunica, furioasă : „Mă mai poate ruga cineva ceva ?” Și către mătușile Lavinia și Cornelia, care ședeau lingă cărucior, amărîte : „Lăsați-mă în pace, mi-a pierit pofta de mîncare. Duceți albumul *lui* înapoi, puneți-l în locul în care l-ați găsit, nimeni din casa asta nu are dreptul să se atingă de el. Nimeni...” Au stăruit și ceilalți să nu plece, Gil, Kati, din nou Anton și mătușile, au implorat-o să se întoarcă la masă, doar mama n-a rostit nici un cuvînt, ședea absentă și palidă, cu coatele apăsate pe album ; și,

cînd au intervenit cîteva momente de tăcere, mama a sosit : „Am să-l duc eu în pod." Pe urmă au ieșit pe rînd, unchiul Anton roșu la față ca un rac opărit, Gil înjurînd, mătușile infuriate, mama posomorită.

Multă vreme n-a fost în stare să-și explice reacția bunicii față de vechiul album, chiar și acum își amintește clar sufrageria pustie, parcă funebră, cele două scaune răsturnate, farfuriile împrăștiate și stinghere, văicăreala Katiei. „Vai de mine, să ne faci tu figura asta... Să nu te mai prind că te înfunzi în podul ăla nenorocit ! Auzi ?" „Ce vină am eu, Kati ? Cu ce am greșit ?" Kati a înălțat din umeri, oftînd, a mîngîiat-o pe obraz și a îndemnat-o să mănînce.

A fost convinsă că mama dusesese albumul la locul lui, că respectase dorința bunicii, dar cînd s-a furișat iarăși în pod nu l-a mai găsit, deși a scotocit prin toate ungherele ; l-a revăzut totuși mai tîrziu, într-o noapte friguroasă, cînd s-a trezit pe neașteptate ; a deschis ochii și a surprins-o pe mama răsfoind albumul la lumina gălbuie a veiozei din dormitor ; mama suferă de insomnii, se scoală uneori în toiul nopții și-și petrece timpul citind și bînd cîte un pahar de vin roșu și fumînd enorm ; lasă întotdeauna fereastra întredeschisă, pentru a nu se îmbîcsi camera cu acra duhoare de nicotină. S-a obișnuit cu insomniile mamei, nu se mai miră cînd o vede stînd cu picioarele strînse sub ea, cu spatele la perete, cu țigara fumegînd între degetele mîinii stîngi ; stă aproape imobilă, indiferentă, doar privirile i se plimbă peste rîndurile cărții și la intervale perfect reglate ridică mîna dreaptă pentru a întoarce pagina, sau pentru a lua

paharul cu vin roșu de pe noptieră. Soarbe o dată, puțin, depunea paharul la loc și îți vine să crezi că nici n-a băut, ai impresia că nivelul lichidului e mereu constant.

În noaptea cînd a revăzut albumul, a mimat un timp somnul, a rămas nemișcată, atentă, s-a străduit să nu se dea de gol că s-a trezit, nu s-a clintit nici cînd a cuprins-o răceala nopții de toamnă tirzie, a continuat să scruteze chipul mamei, care nu mai arăta la fel ca în celelalte ceasuri de insomnie; obrazul îi era transfigurat, nările îi palpitau, pieptul îi tresălta, și trăgea din țigară mai des decît altădată. N-a rezistat să stea nemișcată mai mult de două-trei minute, a trebuit să scoată o mină de sub pled, s-a răsucit pe jumătate și a tușit. Mama a băgat repede albumul sub pernă și a sărit din pat, neliniștită.

„Ți-e frig?”

„Nu“, a mormăit, abia stăpîninindu-și tremurul umerilor.

„Te supără fumul de țigară?”

„Puțin.“

„N-am să mai fumez. Hai, culcă-te, draga mea.“

A învelit-o cu grijă, a mîngîiat-o pe frunte, a mai întîrziat cîteva clipe lîngă pat, pe urmă a stins lampa și a ieșit în vîrfurile picioarelor, dar nu înainte de a lua albumul cu ea. A dedus că se duce la bucătărie, singura încăpere unde nu putea să deranjeze pe nimeni la acea oră.

Așadar, toate astea s-au întîmplat în urmă cu trei ani, mai bine zis au început în urmă cu trei ani, în ziua cînd a găsit în pod albumul cu pagini scorjite și coperti purpurii; un obiect la vederea căruia s-a stricat armonia unui prînz duminical.

care a făcut-o pe bunica să plîngă și să strige disperată : „*Albumul lui ! Albumul lui !* Puneți-l în locul în care l-ați găsit, nimeni din casa asta nu are dreptul să se atingă de el.“ Și, ceea ce-i absolut neobișnuit și de neînțeles, mama n-a ascultat porunca bunicii, a păstrat albumul, l-a încuiat în dulapul din dormitor și noaptea se uită uneori la peisajele montane, iar în ziua următoare este tristă, arțăgoasă, nemulțumită de orice, nimeni din familie nu o poate împăca. Ciudată întîmplare ! Tare ciudată...

În acești trei ani n-a reușit să priceapă de ce mama n-a dus albumul în pod și, mai ales, de ce îl privește atît de stăruitor, deși a reușit totuși să afle că fotografiile au fost făcute cu șase luni înainte de a se naște ea, Pia, într-o iarnă formidabilă — probabil cu aparatul care acum ține companie craniului din fosta cameră a lui Veniamin — în timpul unei excursii în Bucegi ; a încercat nenumărate ipoteze ispititoare, rînd pe rînd le-a eliminat și multă vreme s-a consolât cu ideea că-i prea tînără pentru a înțelege ce s-a petrecut în anul cînd ea încă nu exista ; această firavă iluzie a împăcat-o cîteva luni, apoi a reînceput să se simtă din ce în ce mai umilită, nu atît din pricina misterului ce plana sumbru asupra anului respectiv, ci pentru că toți o îndepărtau cu bună-știință și cu severitate de miezul unor fapte ce ar fi putut (probabil) explica plecarea lui Veniamin. Albumul stă mereu încuiat, n-a mai apucat niciodată să-l cerceteze, mama a pus stăpînire definitiv pe el, îl privește pe ascuns, doar noaptea.

S-a străduit să reconstituie cu ajutorul memoriei imaginile din fotografiile buclucașe, s-a gîndit

aproape în fiecare seară la ele, dar, pe măsură ce și le amintea mai precis, constata necăjită că nu avansează măcar un pas, nici un amănunt nu-i dovedea că se apropie de tilcul faptelor petrecute în anul excursiei din Bucegi. Peisaje... Unele foarte înșorite, altele solipind șters sub pîlpîirea amurgului, nămeți uriași de zăpadă pufoasă, o cabană fotografiată din diverse unghiuri, o pantă brăzdată de schiuri, un gard pe care neaua atîrna în falduri bogate, piscuri și prăpăstii, brazi semeți... Atît ! Nicăieri vreo ființă omenească, nici măcar o siluetă îndepărtată, văzută din spate, sau o umbră care să sugereze în mod discret prezența unui om, care să destrame senzația de singurătate, fiindcă din toate acele fotografii se degaja un jalnic și uniform aer de singurătate. Mai tîrziu, și-a adus aminte că din album lipsea o poză, că exista un spațiu gol, ceva mai curat decît restul paginii și, străfulgerată de o bruscă revelație, a făcut legătura între acea filă și fotografia cu ramă de argint, din dormitor ; a tras concluzia că locul gol fusese cîndva ocupat de fotografia sub care mama scrisese două fraze ; îi recunoștea cu ușurință scrisul, literele înalte, ascuțite, subțiri, aplecate spre dreapta. Prima frază : „Iarna anului 1958, în Bucegi, lângă cabana Padina.“ Dedesubtul ei altă însemnare, același scris, dar mai tremurat, mai obosit : „Vulnerant omnes, ultima necat.“ Un timp n-a acordat importanță ultimei însemnări, fiindcă se obișnuise demult cu fotografia de pe scrin, făcea parte din neschimbatul decor al dormitorului, o știa acolo dintotdeauna, nu bănuia că într-o bună zi va trebui să-i atașeze citeva din neliniștitoarele întrebări ce o asaltau din ce în ce mai crunt. *Ce s-a întîmplat în acea iarnă, înainte*

*de a mă naște eu ? De ce se feresc toți de mine
cînd se discută despre Veniamin ? Și, mai cu seamă,
principala întrebare : DE CE NU-MI CUNOSC
TATĂL ?*

Poate că rezolvarea acestor cumplite semne de întrebare depinde într-o oarecare măsură și de cea de a doua însemnare ; cuvinte stranii, care în anii cînd încă nu descoperise albumul în pod îi răsunau în urechi (chiar cînd le repeta în gînd) ca niște clinchete răscolitoare și cumva ostile. Da, dar poate că un pas tot a avansat, pentru că a ajuns la concluzia certă că fotografia înrămată de pe scrin trebuie să fie *totuna* cu cea care lipsește din pagina pustie a vechiului album. Cu excepția Katiei, toată familia este eternizată în dreptunghiul de carton de mărimea aproximativă a unei cărți poștale ; aproximativă, deoarece se observă clar că cineva a retezat cu foarfecele o bucată de un centimetru și jumătate din marginea dreaptă a pozei, cu scopul de a îndepărta o persoană aflată lîngă mama.

Va să zică : unchiul Anton și Gîl, în picioare, braț la braț, semănînd în acea iarnă atît de perfect unul cu altul încît nu păreau tată și fiu, ci frați gemeni ; în fața lor, culcate în zăpada strălucitoare : bunica, îmbrăcată în costum de schi, surizătoare lîngă umărul drept al Corneliei, care rîdea cu gura pînă la urechi strîngînd în palmele înmănușate un țurțur de gheață, o stalactită lungă și ascuțită ca un pumnal ; Lavinia, cu zulufii scăpați de sub căciulita cu ciucure, cu fularul înnodat ca o lavalieră, și mama, în sfîrșit, mama stînd cu picioarele încrucișate sub ea, senină și fericită, ușor înclinată într-o parte, rezemîndu-se încrezătoare de persoana îndepărtată din fotografie. Cît de neobișnuiți apă-

reau ei atunci, în anul cînd ea, Pia, încă nu venise pe lume ! De fapt, acum ştia de la Jeni cum se nasc copiii şi dacă făcea o simplă socoteală afla că mama trebuie să fi fost gravidă în luna a treia. Toţi din fotografie arătau altfel decît în prezent... Gil, semeţ şi dîrz, deloc gîrbovit şi încruntat, unchiul Anton cu faţa calmă, lipsită de cutele amare din colţurile gurii şi ale ochilor, Lavinia şi Cornelia parcă două fetişcane scăpate de sub supravegherea severă a părinţilor sau a profesorilor, absolut libere ; şi bunica, neînchipuit de diferită, încă frumoasă şi viguroasă, cu părul negru ca smoala, arborînd cu distincţie costumul de sport, hanorak, pantaloni pană şi chiar bocanci enormi, ceea ce te obliga să te gîndeşti la o pereche de schiuri roşii şi înguste (ca cele din pivniţă), pe care putuse aluneca vijelios, apoi la fotoliul-cărucior cu care acum se deplasa numai prin încăperile de la parter. Ultima din fotografie, mama, fiinţă stingheră, absurdă în ciuda zîmbetului ce-i lumina ochii mari şi gura cărnăasă, întredeschisă ; mama, cu braţul proptit de cineva care lipsea din fotografie, sprijinită de neant, dînd impresia că trupul ei uşor înclinat spre stînga se va prăbuşi în clipa imediat următoare, că-i susţinut doar printr-un abil trucaj, sau poate de dorinţa ei de a părea veselă şi fericită celor care peste mulţi ani vor contempla fotografia.

Din răzleţele frînturi de fraze, întrerupte subit de cîte ori se iveau ea, reieşea că la excursia din Bucegi mai participase un bărbat, cel care nu apărea în poză pentru că la un moment dat fusese eliminat de nişte foarfeci minuite de o mînă necruţătoare. În privinţa acestui ins, era tentată să emită două ipoteze ; putea să-şi imagineze că era

una și aceeași persoană cu unchiul Veniamin, însă la fel de bine și de simplu putea să creadă că bărbatul acela era cel care o lăsase pe mama gravidă. Dar asta nu însemna, totuși, că găsisse răspunsuri corecte la întrebările care o nelinișteau tot mai des. Din păcate, ambele presupuneri nu se bizuiau pe nici o dovadă concretă, ambele apăreau la fel de ipotetice. Un timp, s-a mîngîiat cu speranța că enigmatica propoziție scrisă cu litere tremurate în colțul stîng al fotografiei, îi va lămuri măcar o parte din întîmplările petrecute înaintea plecării lui Veniamin, întîmplări preschimbate de-a lungul anilor în taine, pe care toți membrii familiei le cunoșteau și le închideau în sufletele lor, fără a le descătușa în prezența ei. La un an după descoperirea misteriosului album în pod, a văzut expus un orologiu în vitrina unei consignații; pe cadranul lui era gravată cu litere migălos înflorate aceeași propoziție: *Vulnerant omnes, ultima nequit*. Bunica Jeniei, fostă profesoară de latină, i-a explicat cu răbdare înțelesul inscripției; se traduce prin: *Toate rănesc, ultima ucide*, și se referă la scurgerea orelor, care ne scurtează viața treptat, dar se poate referi și la înfruntarea anumitor fapte, evenimente dificile, a căror trăire ne slăbesc voința și în cele din urmă ne distrug. Așadar, acum cunoaște cît de cît înțelesul inscripției, dar lucrul acesta nu-i folosește, fiindcă tot nu-și dă seama dacă există vreo relație între cuvintele latine, adagiul, locuțiunea, maxima scrisă de mama cu litere deformate și plecarea unchiului Veniamin, sau între cuvintele latine și disperarea bunicii și tristețea mamei și muțenia (reală conspirație a tăcerii) celorlalți membri ai familiei. Dar toate astea — adică excursia, dispa-

riția lui Veniamin, disperarea bunicii, tristețea mamei, înverșunarea, supărarea celorlalți — n-aveau absolut nici o importanță, deveneau aproape nule dacă le compara cu ceva mai complicat, mai incomod, foarte penibil : cu faptul că nu știa nimic despre tatăl ei. Până nu s-a dus la școală, nu s-a prea sinchisit de absența acestui ins din viața ei, n-o deranja inexistența unui bărbat căruia să-i spună *tată*, iar când se gîdea la această noțiune, nu prea des, se gîdea mai degrabă ca la o noțiune utopică sau chiar abstractă, era satisfăcută și mîndră că-i are neconținut alături pe ceilalți : mama, Kati, bunica, unchiul Anton, mătușile, vărul Gil ; Anton este fratele bunicii, deci nu-i deloc corect să-l numească unchi, iar Gil nu-i văr, ci unchi, dar toate aceste precizări contează foarte puțin, nimeni nu se indignează dacă în loc de văr îi spune unchi, sau viceversa ; de cînd se știe (în afară de bunica și de mama) tuturora le spune pe nume, simplu, fără fa-soane, Gil, Anton, Cornelia, Lavinia, Kati, și nimeni n-a făcut vreodată caz de acest amănunt. Începuse să o tulbure și să o preocupe absența tatălui abia după ce scotocise în sertarul din mijloc al biroului mamei (Cornelia afirmă că-i revoltător să-ți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala, Gil, dimpotrivă, susține că obiceiul de a cerceta oriunde și orice înseamnă curiozitate și, în ultimă instanță, inteligență) în anul cînd sertarul nu sta mereu încuiat ; a tras de el nu din pricina curiozității, ci din pură neștiință de copil plictisit, care nu se putea duce la joacă în acea după amiază cu lapoviță ; și-a găsit propriul certificat de naștere, și nu faptul că era bine ascuns într-un plic introdus în caseta cu cifru avea s-o uimească, ci reacția violentă a ma-

mei, care a intrat în cameră tocmai cînd îl citea ; a plesnit-o la repezeală și i l-a smuls din mînă, nu însă înainte de a apuca să vadă ceea ce avea s-o frămînte apoi în permanență. A fugit la bucătărie, s-a adăpostit în brațele primitoare ale Katiei, plîngînd, frecîndu-și obrazul înroșit de palma neașteptată. Toți au fost atunci supărați pe mama, Kati a făcut-o „smintită“, bunica a chemat-o în camera ei și a certat-o vreo oră, Gil și mătușile nu i-au vorbit în timpul cinei, dar mama a uitat repede incidentul, sau s-a prefăcut că puțin îi pasă de ceea ce cred ceilalți despre ea, și a doua zi a luat-o la circ și la cofetărie, fiind sigură că ea, Pia, încă nu apucase să citească în întregime certificatul de naștere. I-a spus :

„Ești prea mică, ai doar opt ani și jumătate, încă nu poți să înțelegi. Mai ești supărată pe mine ?“

„Nu sînt“, i-a răspuns, ocolindu-i privirile.

„Ai avut neplăceri la școală ? Te-a necăjit cineva din pricina actului de naștere ?“

„Nimeni.“

„Îmi promiți că dacă te va jigni cineva ai să mă anunți imediat ?“

„Promit.“

„Sîntem la fel de prietene ca mai înainte ?“

„Sîntem.“

Dar nu mai putea fi vorba de aceeași prietenie, le despărțea parcă o barieră de netrecut, stăruia între ele o crispare, o jenă și, în ceea ce o privea, chiar un început de înstrăinare amestecată cu ciudă. De atunci, s-a gîndit mai în fiecare seară la certificatul de naștere, la acel nenorocit petec de

hîrtie, ştampilat şi timbrat şi parafat pe care n-ar fi trebuit să-l citească atît de devreme. Sub rubrica intitulată PĂRINȚII, în dreptul rîndurilor rezervate tatălui : nimic. De fapt nu chiar nimic, ci trei linii apăsate şi îndoliate ca însăşi nenorocirea, trei linii ce atîneau mai greu decît nimic şi care totodată însemnau mai puţin decît zero, deoarece conţineau un sens aparte batjocoritor, ruşinos. Dar poate cineva să explice, să demonstreze ce-i aia ruşine ? De ce se simte derutată şi mîhnită de cite ori îşi aminteşte de cele trei linii apăsate, scrise cu cerneală neagră ?

Numele tatălui : linioară ; pronumele tatălui : linioară ; vîrsta tatălui : linioară.

A făcut o elementară scădere — pînă atunci nu o făcuse nu pentru că îi lipsea curiozitatea, ci pentru că încă nu se ivise dorinţa acerbă, stringentă de a face o astfel de socoteală, adică nu-i trecuse prin gînd că într-o zi va fi nevoită să-şi scadă vîrsta din cea a mamei — din care a rezultat fără putinţă de tăgadă că mama a fost uimitor de tînără cînd a născut-o. Avusese mai puţin de 17 ani, încă nu terminase liceul şi o purta în pîntece. Oare insul exclus din fotografie este unul şi acelaşi cu cel reprezentat prin trei linii în actul de naştere ? Din nefericire, misterul continuă să rămînă impenetrabil, de nedoborît, la fel de compact ca în prima zi. De cite ori încearcă să-l doboare o apucă ameţeala şi durerea de cap, din cauza neputinţei. Acum e destul de mare, a împlinit doisprezece ani, ar fi cazul să discute serios cu mama, să-i ceară amănunte, s-o roage să-i povestească ce s-a întîmplat în iarna excursiei din Bucegi. Totuşi... Se pare că mama încă nu e pregătită să abordeze acest subiect.

Da, sigur, chiar ieri a oftat și a întors capul cînd s-a uitat stăruitor la ea, apoi s-a ridicat brusc de la masă și s-a retras în dormitor, anunțînd că are o migrenă și ține să nu fie deranjată. Nu cumva ar fi mai nimerit să stea de vorbă cu bunica, sau cu Kati ? Ceilalți, adică Anton, Gil, Lavinia și Cornelia, nici n-ar asculta-o, s-ar strecura cu dibăcie pe lingă adevăr... De fapt, de mai multe ori a avut impresia că se tem de mama, de parcă ar fi făcut legămînt în fața ei să nu destăinuie cine știe ce lucruri înspăimîntătoare.

E plăcut și intim în fosta cameră a unchiului Veniamin, mai ales în diminețile de vară ; aici n-o deranjează nimeni, poate să lase friu liber imaginației, poate să se gîndească nestingherită la oricine și la orice.

Azvirli cearșaful calduț de pe ea, îl împinse la perete cu cotul, se săltă de pe pat și deschise fereastra. Lumina fierbinte a soarelui năvăli în cameră și culoarea portocalie deveni deodată mai strălucitoare, mai pură, acum covorașul de lingă pat părea acoperit cu o pojghiță de aur cu nuanțe stacojii, iar tigva de pe dulap căpătă o înfățișare caricaturală, parcă semăna cu fața turtită și osoasă a lui Gil. Se întinse din nou pe pat, împreună palmele sub ceafă și încercă să nu se mai gîndească la cele trei linii îndoliate ; închise ochii, strînse pleoapele cu putere, își imaginează ștrandul la care va sta împreună cu Jeni o dimineată întreagă, poate și cu mama, neapărat și cu ea, doar îi promisese că astăzi o va însoți la ștrand. În definitiv, n-ar fi prima dată cînd mama ar uita o promisiune. Poate vor veni mătușile, ar fi tare minunat, s-ar tolăni lingă ele pe nisipul arzător, ar sări de pe trambulina

mare, ar bea Pepsi, ar înota pînă s-ar simți epuizată, apoi s-ar întoarce acasă cu tramvaiul încins și lent, mîncînd înghețata cumpărată de mama...

Bătrîna înălță fruntea și încordă auzul. Crezuse că aude zgomot de pași pe culoar ; se înșelase, doar ticăitul pendulei sublinia monotona tăcere dumnică.

Sedea lingă fereastră, în fotoliul-cărucior, cu mîinile încrucișate peste pledul de pe genunchi, privind fascinată agonia domoală a sfîrșitului de zi. Împinse roțile căruciorului și lumina subțiată căzu exact pe pled, pată fulgurantă cu marginile crestate, învăluindu-i mîinile într-o aureolă cu iradierii argintii.

Mîinile ei albe și agile, cu degete lungi, neastimpărate... La cee-i mai foloseau acum mîinile ? Pentru a ridica lingura sau furculița la gură și pentru a manevra roțile căruciorului înainte, înapoi, la dreapta, la stînga... roțile cauciucate se frecau lin de covor, fotoliul se deplasa docil, traversa un univers redus la încăperile parterului, dormitorul, mica sufragerie, terasa acoperită ; uneori culoarul și bucătăria unde trona Kati, neînduplecata Kati, care cînd o vedea apărînd în prag lăsa totul de-o parte și se grăbea s-o întîmpine, mereu la fel de îndatoritoare.

Oare cîți ani s-au scurs de cînd Kati s-a ivit pentru prima dată în curtea casei ? Destui ani, foarte mulți ani... 34 ? Nu, în toamna trecută se împliniseră chiar 35. Aproape o viață de om. Nimeni nu mai poate afirma că nu-i de-a lor, că nu face parte din familia lor...

„Nu, Magda, știi bine că aici n-ai voie să stai. Să le chem pe fete, poate te plictisești și vrei să faci o partidă de domino cu ele. Cum? Nu e nici una acasă? Nici măcar Mariana? Cred și eu, nici nu mă așteptam să stea acasă, mai ales duminică, umblă hai-hui, o lasă de capul ei pe Pia, tocmai acum, cînd biata fetiță are nevoie de sprijin... Nu, aici nu poți rămîne, miroase a prăjit, aerul e prea încins, doctorul ți-a recomandat să stai cît mai mult pe terasă. Și dacă domnu Anton o să audă că îți petreci timpul în bucătărie, o să se supere pe mine... toate se sparg în capul meu, pe mine mă iau toți în furcă... Cum? Puțin îți pasă ce spune fratele dumitale? Nici chiar așa, doar știi că ar fi în stare să facă orice sacri... Bine, n-am să mai trîncănesc, tac... Să împing fotoliul pînă la terasă? Da, îmi dau seama că poți să te deplasezi și fără ajutorul meu! Bine, bine...”

Dar cel mai adesea îi plăcea să rămînă aici, în sufragerie, lingă fereastra de unde putea contempla grădina, curtea casei și îndeosebi scuarul, pe băncile căruia moțăiau cît era ziua de lungă niște pensionari. Seara se adunau acolo două-trei perechi de tineri și atunci se distingeau licărul țigărilor, iar dacă deschidea fereastra auzea murmurul vioi al vocilor și îndată își amintea că pe una din acele bănci, a doua din dreapta, găsise într-o noapte, în urmă cu treizeci de ani, — alarma aeriană tocmai încetase, lumea ieșea năucită din adăposturi — trupul acela mic și cald și gălăgios, pe care îl adusese în casă. Veniamin, dragul meu Veniamin, încă mai nădăjduiesc că într-o bună zi te vei întoarce, trebuie să rezist și să te aștept, nimeni din familie nu bănuie că trăiesc doar pentru a te mai vedea aici

măcar cinci minute... Iartă-mă, dragul meu, nu știu încotro să te caut și nu mai am puterea să te caut, afurisitele astea de picioare mă ținutiesc într-un univers redus la încăperile parterului ; înainte, înapoi, la dreapta și la stînga, dar foarte puțini metri... și cînd vreau să ies în grădină, sau pe stradă, cineva din familie e nevoit, sau nevoită, să mă poarte pe brațe pînă la cărucior, să stea în preajma mea, să-mi supravegheze cele mai mărunte gesturi. Nu cumva se tem că mă voi sinucide ? O, ce timpenie, n-aș face așa ceva niciodată... Încă sint stăpînă pe gîndurile mele, nimeni nu mi le poate alunga, mă gîndesc din ce în ce mai des la tine, dragul meu băiat, cobor pleoapele și te văd cu ochii minții, te văd cum te întorceai de la școală balansînd servieta, te văd apoi bătînd mingea lingă poartă, te văd neconținut pe tine, dragul meu băiat, la care am ținut cel mai mult, dar pe care n-am reușit să te înțeleg pe deplin...

Tresări, auzind o ușă de la etaj trîntindu-se, ușa camerei unde lucra Gil, încăpere spațioasă, în care domnea o veșnică și regizată dezordine, cu nenumărate pinze rezemate de pereți, cu masa enormă, cioplită grosolan, pătată de vopsele, cu canapeaua din care curgeau cîlții, încăpere denumită de Gil *studio*. Pleca, ba nu, venea cineva la Gil folosind intrarea din spatele casei, urcînd scara abruptă, improvizată, ca de șopron, construită în urmă cu cinci ani și fixată pe perete în perioada cînd Gil luase hotărîrea să picteze nuduri și cînd, la stăruințele lui Anton, acceptase ideea construirii scării pentru ca Pia să nu cumva să le întîlnească pe fetele care pozau. Ușa cealaltă, ce dădea pe culoa-

rul etajului, fusese zidită, bineînțeles. Când sosea cite un model — în ultima vreme asta se întâmpla numai seara — Virgil aștepta la capătul de sus al scării, cu mâinile în șolduri, cu trabucul neaprinș în colțul buzelor, cu un zîmbet pe care îl dorea neapărat triumfător; făcea semn fetei să suie, apoi geamurile sufrageriei zăgăneau din pricina trîntitului ușii. Atelierul lui Gil era dereticat tot mai rar de către Kati și cînd ea revenea în bucătărie putea fi auzită cum bombăne, sau putea fi văzută făcîndu-și cruci mici, repezite. „Să-și măture singur, n-am să mai intru în cloaca aia!” Kati exagera, firește, acolo nu se petreceau fapte îngrozitoare, acolo Gil își alunga singurătatea, sau credea că poate să o alunge, o oră sau două. Veneau la el fete foarte tinere, deși acum știa întreaga familie că a renunțat să mai picteze nuduri; unele din ele chiar drăguțe, dar majoritatea cu înfățișări de flămînde, cu obraji palizi, cu licăriri stranii în priviri, părăind aproape drogate. „În ochii lor stă înfipt păcatul”, bolborosea Kati, trăgînd apoi printre dinți o înjurătură ungurească. Firește, ea exagera.

„Oare de ce nu se însoară mai repede Gil? Ar trebui să-și facă și el un rost, odată pentru totdeauna.”

Gil renunțase demult la nuduri, sau poate că nici nu se gîndise la așa ceva în mod foarte serios; unicul nud pictat de el era reproducerea lui Shirley Temple, după Salvador Dali. O copie într-adevăr izbutită, mai mare decît originalul, lucrată în al doilea an de facultate; muncise la ea cu patimă, pe urmă niciodată nu mai pictase nuduri. Reproducerea ocupa tot peretele din stînga și cine intra

pentru prima oară în *studio* se înfiora de liliacul de pe creștetul lui Shirley Temple, de craniul plasat între ghiarele ei, de oasele sinistre presărate sub pîntecele și în stînga trupului agresiv.

Se însera, discul soarelui cobora lent peste coroa-nele teilor din scuar, culorile vii păleau încetișor, umbrele căpătau consistență, începea să adie un vînt subțire. Trase de capătul pledului, își infășură picioarele reci, inerte, și împinse căruciorul pînă lingă pervazul ferestrei. La colțul străzii, în cofetăria „Rozmarin“, tocmai se aprindeau luminile și putu să distingă silueta bondoacă a unei femei, așezată la masa de lingă vitrină.

Nu mai intrase de trei ani în atelierul lui Gil, dar putea să-și închipuie — fiind perfect încredințată că nu greșea — atitudinea țeapănă a fetei, care ședea cu păhărelul de coniac în mînă, cu privirea ațintită în gol, și pe Gil, alături, expirind rotocoale de fum printre buzele caraghios rotunjite. Ședeau amîndoi în semi-obscuritate, fără să-și vorbească, două păpuși mecanice, neclintite, pînă cînd fata avea să coboare încet brațul, să depună paharul pe podea, să-l umple din nou și cîteva picături de alcool aveau să se prelingă peste marginea paharului pătată de ruj violet. Peste o oră sau două, după plecarea fetei, bocăneau pașii lui Gil împrejurul mesei pătată de vopsele — oare la ce se gîndea el în acele minute ? — apoi nimic, și Magda știa atunci (nu numai ea, ci și ceilalți din casă) că a adormit, în fine ; se trezea în mod invariabil pe la miezul nopții, cobora mahmur în bucătăria pustie, strălucind de curățenie, și căuta de mîncare în cămară sau în frigider. Sta în picioare, la fereastră, înghițea cu lăcomie și bea pe nerăsuflăte două pahare

cu apă. Cîteodată, se întimpla să dea peste vreuna din verişoare (cel mai des o întâlnea pe Mariana, care în ultima vreme venea tirziu din oraş) şi atunci se încrunta şi spunea că „nu mai există un loc în casa asta unde poţi să stai liniştit, fără să ți se bage cineva în suflet“. Fetele realizau că e în toane rele, se retrăgeau imediat. Numai cu Kati nu-i mergea, ea nu se lăsa intimidată de aerul lui morocănos, îi puneă un sandviş în mină şi-l gonia din bucătărie cît ai bate din palme. Anton se încuia în camera lui înainte de orele zece, Lavinia se culca îndată ce se întorcea de la serviciu, puţin după zece, doar Cornelia şi Mariana soseau tirziu. Mai ales Mariana, ea petrecea tot mai multe nopţi la un „prieten“. În ceea ce îl privea pe Gil, luni de-a rindul se scurgeau fără a se produce vreo schimbare de program, pînă cînd, pe neprevăzute, se smulgea din amorţea şi se pregătea să joace scena artistului elevat şi preocupat de soarta lucrărilor lui. O trimitea pe Kati să cumpere vin de la un depozit, vin din cel mai ieftin. Ea bombănea cărînd damigeana pe scara abruptă. „Iar l-au apucat pandaliile!“ Gil lua damigeana în braţe şi schiţa cîţiva paşi de vals, spunînd : „Organizez o mică retrospectivă, e cazul să arăt ce am creat, nu?“ Îl vizitau o mulţime de inşi, bărbaţi şi femei (te şi mirau cum de încăpeau atîţia în încăpera denumită pompos *studio*), se tolănea care pe unde nimerea, cu paharul la îndemînă, iar Gil perora în mijlocul lor pînă apăreau zorile : silueta lui deşirată, cocîrjată, terminată cu ţeasta lucitoare, văduvită de păr, putea fi văzută în grădină, în cadrul ferestrelor, într-o permanentă mişcare, ca o imagine sacadată dintr-un film mut.

Ridică palmele pentru a-și feri ochii de strălucirea bruscă a becului din plafon. Intrase Pia, călcind ușor, răsucise comutatorul înainte de a observa prezența ei în sufragerie. Trăsăturile fetei se alungiră, obrajii i se îmbujorară.

— Nu trebuia să aprind lumina...

— N-are importanță. Cum a fost la strand ?

— Mmm! Formidabil ! Și atîta lume... puhoi, abia te puteai mișca pe plajă... Noroc cu Jeni, a găsit ea un loc bun. Ce face mama ?

— Nu s-a întors din oraș. Cred că vine tîrziu. Ți-e foame ?

— Puțin.

să-mi aducă și mie un ceai și cîtiva biscuiți.

Pia șovăi un moment, apoi se apropie de fotoliu și-și lipi obrazul de părul bătrînei, suspinînd.

— Bunico...

— Da, scumpa mea.

— Bunico, eu... știi... aș dori...

— Ce te frămîntă ? Te-a supărat cineva ?

Fetița ingenunche lîngă cărucior, își încrucișă brațele slabe și bronzate pe pled și o privi drept în ochi.

— De ce întîrzie mama aproape în fiecare seară ?

— Asta voiai să mă întrebi ?

Nu-i răspunse, îi ocoli privirea, se ridică și rămase nemișcată, cu capul înclinat pe umărul stîng.

— Hai du-te și înfulecă ceva, sînt convinsă că ești moartă de foame.

— Să las lampa aprinsă ?

— Stinge-o.

O urmări cum se îndreaptă către ușă, cum trage cu coada ochiului la ceasul din perete, înainte de a stinge lumina. Crescuse mult fetița în ultimul an, coapsele i se alungiseră, sinii începeau să capete îndrăznețe rotunjimi, doar umerii îi rămăseseră neschimbați, ascuțiți și cam firavi, cu clavicula pronunțată, băiețească.

„Vai ce spaimă am tras! Am avut impresia că vrea să se intereseze de tatăl ei. Întrebarea de care mă tem n-am s-o pot amina multă vreme, într-o zi voi fi obligată să mă învinovățesc, să-i explic de ce l-am alungat pe Veniamin și atunci Pia nu mă va mai iubi și poate nu va mai iubi pe nimeni din casa asta...”

Orele opt și jumătate... Prea devreme pentru a manevra căruciorul spre dormitorul pustiu, către somniferul ce avea să-i asigure un somn înșelător și recomandabil, dar insuficient pentru frângerea timpului. Prin dreptunghiul ferestrei se distinge grădina cufundată în semi-obscuritate, strada din ce în ce mai animată, lumina tăioasă a felinarului cu neon, apoi scuarul, în dreapta lui cofetăria și, vizavi de cofetărie, nevăzut dar știut, cinematograful unde rula un film istoric.

Cumplită a fost seara din iarna anului 41, când, sleită de puteri, a intrat în cofetărie și s-a tîrît pînă la măsuța de lingă sobă. Goală era cofetăria, vinzătoarea a anunțat-o că tocmai se pregătea să tragă obloanele, pe urmă s-a răzgîndit — poate i-a fost milă de ea — i-a dat voie să se odihnească și un timp au rămas amîndouă față în față, încremenite, cu auzul încordat, ascultînd rafalele de armă automată; făcuse un ecol imens, tramvaiele nu mai

circulau, alunecase ca într-un vis halucinant de-a lungul clădirilor ; se ferise din calea camioanelor încărcate pînă la refuz cu mărfuri sustrase din prăvăliile celor schingiuiți ; și nici pînă în ziua de azi nu-și putea da seama ce curaj a mînat-o de la spate, ce forță a împins-o pînă la cofetăria din apropierea casei. Ar fi putut, desigur, să doarmă la serviciu sau la niște prieteni, să dea un telefon acasă, să-i spună Katiei să aibă grijă de cele două fetițe, de Lavinia și de Cornelia, să nu cumva să iasă în oraș, să aștepte pînă va fi înfrîntă rebeliunea. Vînzătoarea — femeie scundă, cu sîni aproape inexistenți și cu mîini de păpușă — a stins becul de deasupra firmei, apoi pe cele din sală și doar focul din sobă arunca luciri fremătînd pe linoleumul care imita parchetul. A cerut șase prăjituri, la pachet, și a continuat să stea țeapănă pe taburet, cu spinarea lipită de teracotă, simțînd cum căldura îi impregnează întii umerii și șoldurile, apoi pîntecele în care deja se zbătea trupul celei care avea să se numească Mariana. Vînzătoarea a pus cartonul cu prăjituri pe masă și a rugat-o să plece, pentru că voia să încuie și să se ducă și ea acasă. S-a ridicat clătînîndu-se, a trecut strada și a intrat în casă, unde o aștepta Kati cu cele două fetițe, cu Lavinia și cu Cornelia. Ștefan era consemnat în cazarmă, lipsea de o săptămînă.

Ani de zile a continuat s-o îngreșeze aroma prăjiturilor, de cîte ori trecea prin dreptul cofetăriilor întorcea capul pentru a nu vedea dulciurile stivuite în galantare, iar în cofetăria de la colțul străzii n-a cutezat să mai pășească niciodată, nici măcar mult mai tîrziu, cînd Veniamin a purtat prima lui cra-

vată și cînd a stăruit să participe și ea, mama-Magda, la sărbătorirea trecerii examenului de capacitate.

Realiză că ațipise numai cînd auzi de la etaj aparatul de radio deschis la maximum — din el se revărsa o melodie lentă, ațîțătoare — și încă înainte de a ridica pleoapele știu cu precizie că Lavinia se întorsese de la cinema ; probabil acum se învîrtea prin odaie, își legăna trupul molatec în ritmul muzicii, trăgînd mereu din țigara ei puturoasă, pînă cînd în peretele ce o despărțea de vărul Gil răsunau cîteva bătăi furioase, care aveau să curme cîntecul, apoi iarăși casa se cufunda în liniște, ca o epavă ce zace neclintită și anonimă, învîluită în apele întunecoase ale oceanului. Un timp, Lavinia rămînea lingă radio, nemișcată, cu mîinile în șolduri, și doar susurul robinetului care umplea baia de alături o scotea din starea de prostrăție. Dinspre bucătărie, izbucni risul strident al Corneliei. Așadar, se întorsese și ea, și acum, ca de obicei, debita o anecdotă deochiată și tot ea rîdea în hohote, fără a ține seama de protestele Katiei, care cu siguranță că îi făcea semne disperate pe deasupra umerilor Piei. Numai Mariana lipsea ; Pia se întreba, desigur, cîe ce întirzie atîta. De o săptămînă Mariana era în concediu, hoinărea cît era ziua de lungă („Umbli de parcă a dat strechea în tine”, îi spunea Gil) uneori lipsea chiar și noaptea, se întorcea cînd se lumina de ziuă, urcînd treptele tiptil, cu pantofii în mînă, nu pentru a nu fi surprinsă de cineva, ci pentru a-și crea iluzia că există în casă un stăpîn, un bărbat atotputernic, un șef energetic, care tronează cu asprime împiedicînd decăderea clanului feminin. „Prea multe femei singure în casa asta”, mormăia Kati.

Din nou izbucniră hohotele de ris ale Corneliei, de astă dată mai pătrunzătoare, și Magda știu că cineva deschisese ușa bucătăriei. După cîteva clipe, simți prezența Piei în spate. Întoarse capul și-i întrezări umerii firavi, acoperiți de părul auriu. Fetița trase de șnurul lampadarului și subit atmosfera deveni mai puțin apăsătoare, obiectele dimprejur căpătară înfățișări familiare, obiecte și mobile atinse mai ales cu privirea în ultimii cinci ani. Pia se așază pe covor, cu picioarele strînse sub ea, mușcînd preocupată dintr-o felie de piine unsă cu miere; dinții albi, sănătoși, unelte perfect sincronizate, încă neatînse de morbul bătrîneții, retezau pîinea cu o uimitoare și inconștientă grație.

— Nu te simți bine, bunico ? Te doare ceva ?

— Nu mă doare nimic. Am ațipit, sînt cam obosită.

— Să te scoatem în grădină ?

— E prea tîrziu acum.

— Îmi pare rău, ai stat toată ziua închisă în casă.

Înghiți ultimul duminic de piine, oftă și se trase aproape de cărucior, sub mîna stîngă a bunicii, mîna palidă, cu vine proeminente, atîrnînd fără vlagă.

— Mama mi-a lăsat un bilet. Astă seară nu vine prea curînd, mîنینcă în oraș. Mă roagă să repet lecțiile înainte de culcare. Le-am repetat înainte de a merge la ștrand.

Da, bilețelele ridicole ale Marianei, tot mai dese în ultima vreme, minime rații de dragoste maternă, sfaturi mîzgălite în pripă pe minuscule foi de agendă, depuse pe colțul mesei din bucătărie, stupide și jalnice motivări ale unei absențe poate premeditate.

— Bunico...

— Spune, scumpa mea.

— Aș vrea să mă duc în scuar, să stau pe bancă. Vine și Jeni.

— Bine... du-te. Ai grijă să fii înapoi la nouă și jumătate. Ne-am înțeles ?

O sărutare apăsată și caldă pe obraz (la fel o săruta odinioară și Mariana), apoi fetița plecă sprintenă, aranjându-și din mers rochia și părul auriu. O văzu cum străbate grădina, rapid, pășind nu pe alee, ci direct prin iarba pîrjolită de soare, pe urmă prin mijlocul străzii pînă la marginea scuarului, o pată albă, lin plutitoare, oprindu-se la a doua bancă din dreapta, așezîndu-se pe aceeași bancă pe care ea, Magda, descoperise în urmă cu treizeci de ani, într-o noapte cînd alarma aeriană încetase, trupul acela mic și cald, abandonat poate doar cu cîteva minute mai devreme.

Oare viața ei s-ar fi desfășurat altfel dacă n-ar fi luat copilul în brațe și nu l-ar fi adus în casă ?

„E băiat Kati. Vreau să fie al nostru, trebuie să-l înfiem.”

„Da, doamnă, cum crezi dumneata de cuviință. Il creștem noi, e băiat voinic și frumos. Mîine trebuie să mergem la poliție, să anunțăm în ce loc l-am găsit.”

„Am să stărui să-l înfiez eu. Copilul a fost abandonat, asta-i clar, și de azi înainte va fi al nostru. Am trei fete, Kati, și știi prea bine că niciodată nu voi mai avea alt copil. Ștefan și-a dorit mereu un băiat. Ștefan s-a dus, a murit, iar eu n-am să mai pot avea vreun copil. De ce plînge atîta, Kati, de ce nu se potolește ?”

„L-ai speriat, doamnă, ești în doliu, toți copiii mici se sperie de culoarea neagră. Lasă-l la mine, îl înfășez eu...”

Da, sunase încetarea alarmei, departe erau iarăși — pentru cîtă vreme ? — urletele sirenelor, oamenii buimaci se furișau pe lingă ziduri, pe sub ferestre camuflate, dornici să reîntîlnească liniștea efemeră a căminelor lor ; luna iunie, prima alarmă aeriană, România abia intrase în război ; și ea, Magda, era încă tînără, tînără și de cinci luni văduvă, tînără și cu trei fiice orfane de tată (Cornelia 7 ani, Lavinia 5 ani, Mariana aproape un an), tînără și îndoliată, știind că niciodată n-o să mai poată avea un băiat, tînără și văduvă, credincioasă pînă la sfîrșitul vieții memoriei admirabilului locotenent de infanterie de pe urma căruia îi rămăsese, în afară de cele trei fete, cîteva fotografii, pachetul cu scrisorile primite înainte de căsătorie și o pipă Bruyère, legată în piele... În vecii vecilor n-o să mai poată suporta mirosul prăjiturilor. iar în nopțile cînd nu va mai avea curajul să înghită somnifere, va revedea cofetăria luminată numai de focul din sobă, vînzătoarea ghemuită cu pumnii la gură lingă galantar, strada mai întunecată ca oricînd, zăpada terciuită de cizme, cămășile verzi strînse în diagonale, izbiturile armelor în poarta casei. Ucis admirabilul locotenent de infanterie, ucis peste două zile ; ars de viu în pivnița unui bloc, și alături de trupul lui carbonizat un pistol cu încărcătorul golit. Oare cîți nemernici impușcase el înainte de a fi ucis ? Întotdeauna a fost convinsă că și-a vîndut scump pielea și că în ultimele clipe s-a gîndit la Magda lui. Și fiul ei adoptiv, Veniamin, creștea, învăța să umble, începea să vorbească, alerga prin

grădină izbind mingia cu racheta, se întorcea de la școală balansînd servieta, se hîrjonea cu „surorile”, purta prima lui cravată, afla de la niște vecini dușmănoși și imbecili că Magda nu-i adevărata lui mamă, termina liceul, fuma uneori cu pipa Bruyère (pipa chipeșului locotenent de infanterie), se îndrăgostea de Mariana, o lăsa gravidă, apoi fugea de-acasă...

„De ce te-am gonit, dragul meu Veniamin ? De ce m-ai luat în serios ? Trebuia să lași mîndria de-o parte, să nu părăsești casa noastră !”

Ușa se deschise și în prag se ivi Kati, încruntată, purtînd tava pe care se aflau biscuiții și ceaiul.

— Iar ești îmbufnată, Kati.

— Nu-s. Unde-i Pia ?

— I-am dat voie să stea puțin în scuar. Ai ceva împotriva ?

— N-am. Țin să te anunț că Maria nu doarme nici astă seară acasă. Ieri a căutat-o la telefon un bărbat.

— E femeie în toată firea, poate își caută norocul.

— Dacă ar fi ceva serios ! A început să cam neglijeze fetița. Pia se uită la ea din ce în ce mai ciudat.

— Crezi ?

— Parcă dumneata n-ai observat... Mă duc să fac patul.

Blînda și neînduplecata Kati, care demult făcea parte din familie ; cînd a fugit Veniamin a umblat năucă zile de-a rîndul, cu ochii umflați de plîns, înnebunită de supărare și de furie. Blînda și neînduplecata Kati, amenințînd din ce în ce mai rar că se va reface în satul ei din Ardeal, continuînd să se spetească de dimineata pînă seara, țipînd cînd era prost dispusă la fiecare membru al fami-

liei, dar niciodată supărată pe Pia, orice s-ar fi întâmplat.

Ronțai un biscuit și goli cana de ceai pe jumătate. Strada era și mai animată, ieșeau spectatorii de la cinematograful din colț. Pia ședea pe aceeași bancă, a doua din dreapta, împreună cu Jeni și cu o altă fată, căreia nu-i putea distinge fața.

Vru să manevreze căruciorul către dormitor, apoi se răzgîndi, încrucișă mîinile peste pledul de pe genunchi și îndreptă privirea asupra scuarului, străduindu-se să nu ațipească, întrebîndu-se înfricoșată ce răspuns avea să-i dea fetei în ziua cînd se va interesa unde-i tatăl ei.

O FRUNZĂ USCATĂ ȘI VECHI FĂRÎME DE BUREȚI

— Gata, îmi spuse Vali, am ajuns la capătul liniei, nu mai visa cu ochii deschiși. Trezește-te, dragă...

Am coborît buimac din troleibuzul aglomerat și doar cînd am pus piciorul pe pămînt mi-am dat seama că se întunecase de-a binelea. Cerul fără stele atîrna vinăt deasupra cartierului, iar chipurile oamenilor arătau spălăcite, fade, lipsite de orice expresie în lumina tăioasă a neonului.

Parcă îmi lipsea ceva, aveam senzația neplăcută că uitasem un obiect în troleibuz. O clipă am încetinit pasul, derutat, apoi mi-am amintit că în mașină Vali îmi înconjurase mijlocul cu brațele, că șezuse lipită de spatele meu ; la fiecare curbă îi simțisem crisparea degetelor și apăsarea sinilor ; da, Vali era „obiectul“ pe care crezusem că l-am lăsat în mașină.

Acum pășea în dreapta mea, șoldurile i se mișcau molatic, fusta strîmtă i se mula pe coapsele lungi,

pe care le bănuiam tot atît de bronzate ca și glez-
nele.

Nici o adiere nu clintea aerul greu și înăbușitor, căldura se menținea la fel de sufocantă ca și în cursul zilei. Trecurăm agale pe lingă Complexul Comercial, o clădire cenușie pe care vitrinele slab luminate nu reușeau s-o înveselească. Clienții se agitau ca niște pești vârgați, închiși într-un imens acvariu, iar coada compactă din fața casei părea o balenă ce se zbenguie la suprafața oceanului.

— Ce-i azi ? o întrebai pe Vali.

— Nu înțeleg.

— Adică ce zi a săptămînii ?

— Ce zi ? ! repetă ea cu voce tărăgănată. Doamne ferește, tu pe ce lume trăiești ? E simbătă toată ziua.

— Mă întrebam ce-i cu aglomerația asta în magazin...

Da, firește, era simbătă, dar pentru un moment uitasem, după cum de asemeni uitasem că lui Vali îi plac crinii. Ar fi trebuit să intru la o florărie din centru, să-i cumpăr un buchet.

În ultima vreme mi se cam întîmplase să uit unele amănunte ; din păcate, nu reușeam să uit definitiv altceva, chipul acela care uneori îmi bîntuia visele. După ce mă întorceam de la serviciu, lucram ore de-a rîndul, pînă după miezul nopții, la teza de doctorat. Speram că munca neînteruptă, istovitoare, în care mă refugiasem de bunăvoie, mă va ajuta să scap de o anume obsesie. La drept vorbind, cred că aproape izbutisem să-mi alung din suflet și din minte durerea, sau să o îngrop zi de zi tot mai adînc, să clădesc în jurul ei sentimente noi. Nu mai tresăream cînd vreun prieten pomenea numele

Danielei față de mine. Și, poate, dovada faptului că reușisem să mă desprind de amintirea Danielei, era tocmai prezența altei femei alături de mine, acum.

De dimineață, după ce m-am bărbierit, am rupt mașinal fila calendarului (fără să rețin data), am mototolit-o și am aruncat-o în scrumiera din antreu. În drum spre uzină am frunzărit caietul cu însemnări referitoare la teza de doctorat și am constatat cu satisfacție că peste câteva zile puteam să trimit lucrarea la dactilografiat. Puțin înainte de terminarea lucrului, m-a bătut pe umăr pontatoarea ; mi-a făcut semn să urc în birou, la telefon, și mi-a strigat la ureche pentru a acoperi vacarmul din secție : „O voce blondă, tovarășe inginer !” Cînd am ridicat receptorul, eram încă preocupat de discuția cu maestrul de schimb (cărui îi fuseseră respinse niște piese de către Controlul Tehnic de Calitate), deci am întrebat pe un ton acru cine mă caută. N-a răspuns nimeni, era gata să trîntesc receptorul, apoi un glas melodios, dublat de un puternic fond muzical, a zis că ce dracu, nu sînt în stare să mai țin minte nici măcar numele unei foste colege și prietene căreia i-am dat acest număr de telefon într-o noapte de iarnă foarte geroasă ? M-am răstit la „vocea blondă”, scutește-mă, cucoană, am zis, la ora asta n-am chef de enigme, am eu destule griji pe cap, ori spui cine ești, ori... Și atunci și-a pronunțat numele, și imediat m-am scuzat, iartă-mă, Vali, la noi e o gălăgie infernală, motoarele merg în plin, nu ți-am recunoscut glasul, parcă-i schimbam, hai să ne vedem, tu cam ce-ai de gînd să faci astă-seară, dacă ești liberă, bineînțeles...

Intenționa să vadă un film, a propus să ne întâlnim în fața unei tutungerii din apropierea Sălii Palatului. Întîi ne-am dus să cumpărăm bilete, pe urmă, fiindcă ne mai rămăsese destul timp pînă la începerea spectacolului, am intrat să bem cîte o cafea la „Turn“. Nu cred că am schimbat prea multe cuvinte. După două-trei fraze, urmau lungi pauze stinjenitoare, întrerupte de Vali cu mereu aceeași întrebare : „Tu ce-ai mai făcut ?“ Și aveam impresia că întrebarea nu conține nici cea mai mică nuanță de interes, că seamănă cu o banală formulă de salut adresată unui ins pe care îl vezi zilnic și pe care ești convins că îl vei întâlni mulți ani în același loc, la aceeași oră.

Sedea cu coatele proptite de tăblia mesei, ținea țigara în mîna stîngă și cînd expira fumul nările i se dilatau imperceptibil, rotocoalele scăpate din gură se uneau cu șuvițele prelinse pe nas ; apoi tăia aerul cu palma dreaptă, pentru a destrăma perdeaua de fum. Mă uitam fascinat la gura ei roșie ca singele proaspăt și la chipul ei alb, de o paliditate ireală, întrebîndu-mă de ce-i atît de albă la față și de ce-i atît de bronzată pe picioare și pe brațe. Nu o mai văzusem de trei ani, da, în toamna asta se împlineau trei ani de cînd discutasem ultima dată cu ea, dar constatam uimit că nu îmbătrînise deloc. Din, păcate, nu se putea afirma același lucru despre mine. Chiar în acel moment, de parcă mi-ar fi ghicit gîndurile, a remarcat :

— Ai început să încărunțești, ai păr sur la temple.

— Da...

— Îmi închipui că ai suferit îngrozitor. Știi... aș fi dorit să-ți trimit condoleanțe, dar am aflat prea

tirziu, eram plecată în străinătate și cînd m-am întors am aflat absolut întîmplător. Deci nu mai avea rost să...

— Înțeleg.

M-am uitat într-o parte, posomorît, mușcîndu-mi buzele, m-am ridicat repede, am scos banii și i-am făcut semn ospătarului. Ne-am îndreptat către ieșire, ea pășind înaintea mea cu părul blond fluturîndu-i pe umerii bronzăți, asaltată de privirile lacome ale tinerilor așezați la bar. În stradă m-a luat de braț, s-a lipit de mine și a început să turuie o mulțime de nimicuri, lucruri pe care le pricepeam fragmentar. În timpul filmului a stat nemîșcată, aproape țeapănă. O singură dată s-a aplecat spre mine, pe neașteptate, cînd s-a terminat jurnalul ; mi-a atins obrazul cu părul subțire, des, și mi-a suflat la ureche : „Am făcut nudism toată vara, arăt ca o negresă“. Apoi s-a rezemat din nou de spetează, și-a reluat poziția crispată de mai înainte, dar cred că nu prea o interesau imaginile mișcătoare de pe ecran, sînt aproape convins că aștepta să-i șoptesc ceva și eu, orice ; de cîteva ori m-a privit cu coada ochiului, probabil dezamăgită, poate chiar și oarecum furioasă din cauza mutismului meu.

Acum o țineam eu de braț, simțeam cum se reazemă supusă de mine, fericită, pregătită să pășească alături de mine pînă la capătul pămîntului, gata să urce lingă mine orice Golgotă. Cînd trecurăm prin dreptul cofetăriei de la marginea Complexului Commercial, avu o scurtă tresărire ; timp de o secundă vru parcă să-mi spună ceva, apoi brusc renunță și din nou se lipi de brațul meu, surîzînd. Poate dorea să intrăm în cofetărie, dar bănuiesc că se răz-

gîndise văzînd sala arhiplină la acea oră. Pe terasa berăriei erau numai bărbați, beau, fumau și glumeau cu ospătărița oacheșă, care abia prididea să dea restul și să scoată capacele sticlelor, cu mișcări de automat. Sute de chibrituri arse, de capace și de chiștoace strivite pardoseau mozaicul plumburiu al terasei.

— Vrei prăjituri, Vali ?

— N-ai văzut ce-i acolo ? Stau oamenii ca sardелеle.

— Să iau cîteva la pachet.

— Nu, dragul meu, seara nu mai mînc dulciuri. Am cam început să capăt proporții.

— Dimpotrivă. Mî se pare că ai slăbit.

— Crezi ? Bine ar fi... În care bloc locuiești ?

— Am și ajuns.

— Chiar aici ? Păi stai la doi pași de stație.

— Am cumpărat o garsonieră anul trecut. La etajul al șaselea... Cheamă liftul pînă mă uit în cutia poștală.

Am descuiat cutia, cu aceleași gesturi de fiecare seară, precise, mecanice și totodată febrile, pline de speranțe. N-aveam nimic nici de astă dată, absolut nici o scrisoare, nici măcar o ilustrată sau vreo carte poștală ; de la o vreme, nu mai primeam nimic în afară de revista tehnică la care eram abonat și de avizele pentru plata curentului electric și a telefonului.

În lift, Vali mi-a întors spatele, și-a aranjat părul în oglinda pe care un imbecil zgîriase un cuvînt obscen ; s-a admirat cîteva clipe, a scos limba și s-a strîmbat la propria-i imagine.

— Spune și tu măcar un cuvîntel, mi-a zis fără să se întoarcă. De ce taci mereu ?

— Ce să mai spun, am mormăit, uite, am ajuns...

Pe palier se aflau două vecine, ședeau la taclale, proptite de perete, lângă fereastra ce dădea către scuar. La apariția noastră tăcură, o examinară pe Vali din creștet pînă în călcîie, cu aviditate, îndelung; pe chipurile lor lucioase, late, se instaură o curiozitate inverșunată. Mă iritau privirile lor din ce în ce mai echivoce, eram gata să țip la ele, mi se părea că drumul pînă la ușă nu se mai sfîrșește; abia izbutii să descui, îmi tremurau mîinile, doar în antreu îmi recăpătai calmul.

— Ce, pufni Vali, fandositele astea n-au mai văzut femeii? Le-a pus cineva acolo de planton?

— N-au ce face, cască și ele gura.

— Pe tine nu te vizitează nimeni?

— Nu prea. De cînd m-am mutat aici n-a venit nimeni.

— Ei! Mă crezi chiar atît de naivă...

În cameră mirosea a fum de țigară, a hîrtie veche, și era îngrozitor de cald.

— Destul de drăguț la tine, conchise Vali așezîndu-se pe canapea cu un picior îndoit turcește, cu capul proptit de perete și brațele împreunate sub ceafă. Prin bluza subțire i se conturau clar și ispititor sinii mici și drepți.

— Ți-e foame? am întrebat-o. Dacă ți-e foame, caută în frigider. Eu am să fac un duș, dacă nu mă spăl imediat am să mor de căldură. Ridică tu storurile și deschide larg fereastra.

— Stai! îmi porunci. Am intrat la tine în casă și nu m-ai sărutat... Poate n-ar fi trebuit să vin la tine, poate mă răzgîndesc și plec îndată.

Glumea, firește ; eram sigur că dorise din tot sufletul să mă revadă, că pregătise întâlnirea cu multe zile înainte de a mă căuta la telefon.

M-am apropiat încetîșor, m-am aplecat peste pat și am sărutat-o stîngaci, fugar, pe colțul buzelor ; în clipa următoare și-a încolăcit brațele calde în jurul gîtului meu, m-a tras spre ea, m-a sărutat îndelung, cu pasiune, și a murmurat :

— Iubitule !... Iubitul meu !... Știam eu că nu m-ai uitat... Te-ai mai gîndit la mine, nu ?

— Da, m-am gîndit...

M-a privit în ochi, zîmbind, apoi s-a lipit iarăși de umerii mei. Mi se părea că a trecut o eternitate de cînd stăm îmbrățișați, mă simțeam puțin stîngenit și parcă mi-era și teamă să nu-mi ghi-cească gîndurile, pînă cînd, deodată, a scăpat un suspin și a șoptit cu regret :

— Ei, dragul meu, du-te și fă-ți dușul ăla mai repede. Hai, du-te odată.

Cînd m-am întors din baie fereastra era larg deschisă, în cameră plutea un miros nou, nedefinit, și timp de cîteva secunde am avut senzația bizară că nimerisem într-o locuință străină, m-a copleșit o stinghereală neobișnuită, chiar un vag sentiment de derută absurdă. Vali ședea tot pe pat, întinsă pe pîntece, mușca dintr-o felie de pîine unsă cu pateu și răsfoia o carte pe care o cumpărasem cu o zi mai înainte.

— N-ai pus și tu o sticlă de apă în frigider, mă muștră ea balansîndu-și picioarele. Tu nu bei apă rece ?

— Am uitat să pun. Dar pot să cobor, să iau niște bere.

— Bere ? Păi, berea te moleșește. Mai bine cum-pără vin.

— La Alimentară e aglomerație, te-ai convins și tu. Și restaurantul e prea departe. Patru stații de troleibuz. Mi-e silă să mă înghesui în mașină pe arșița asta. Nu-ți place berea ?

— E-n regulă, acceptă ea. Dacă tu ai chef de bere am să beau și eu tot bere. Dar grăbește-te odată, nu sta cu mâinile în șolduri.

Am revenit în antreu, m-am îmbrăcat la iuteală și am căutat sticlele în nișă. Aveam trei sticle, dar una era ciobită, am renunțat la ea, am socotit că ne vor ajunge și două, pe urmă am căutat geanta, știam că trebuie să am o geantă, nu vroiam să merg cu sticlele în mână. Am găsit-o într-un colț, mototolită, sub valiza cu rufe murdare. Am bătut-o cu palma pe ambele părți, era îmbîcsită de praf ; o geantă de excursie, o cumpărasem demult, în anul întii de facultate, acum arăta prăpădită, cureaua de care se atârna de umăr era scorțoasă, jerpelită, doar eticheta de pe capac părea ceva mai nouă : pe niște valuri gălbui trecea un vapor prin dreptul unui far, deasupra navei planau doi pescăruși albi, iar dedesubt scria TOMIS, cu litere negre, roase. Un moment am ezitat, am vrut s-o arunc la loc, mă miram cum de nu nimerise la gunoi pînă atunci ; am băgat totuși sticlele în ea ; înainte de a ieși, m-am uitat încă o dată la Vali, am deschis încet ușa, crezind că n-o să mă audă. Răsfoia altă carte, albumul cu autoportretele lui Van Gogh. S-a întors brusc, a surîs și mi-a strigat :

— Nu mă mai admira atîta ! Mă topesc de sete, adu berea aia cît mai curînd !

Cele două vecine staționau în același loc, discutau cu aprindere, de data asta nu s-au mai întrerupt ; aveam impresia că nu se mai închiseau de mine, dar când a sosit liftul una din ele și-a dres vocea cu putere și m-a anunțat :

— Tovarășu Radu, luni după-amiază avem ședință de bloc.

— Bine, am zis. D-acord, am luat notă.

— Luna trecută n-ați fost prezent, a lipsit multă lume și n-am mai putut ține ședința. Trebuie să vedem ce facem cu problema spațiului verde, am chemat pe cineva de la Sector. Ne-a promis că ne va da tot concursul.

— Voi veni.

— Interesul nostru este să nu lip...

— Bun, bun...

Am trântit ușa, iritat, am început să cobor și, deodată, m-am întrebat cum aș proceda dacă s-ar bloca liftul, cât timp aș rămâne suspendat între etaje și ce și-ar închipui Vali, ce ar spune ea când ar constata că nu mă mai întorc. Eh, mi-am zis, e fată deșteaptă, descurcăreață, ar ști ea ce să facă, ar porni să mă caute.

Parcajul din stînga blocului era mult mai aglomerat decît în alte seri, mașinile păreau aproape sudate între ele, iar la frizeria de-alături domnea o activitate intensă.

Am traversat strada foarte încet, în urma unui orb, fixînd cu privirea bastonul alb cu care țacănea ritmic în asfalt, am pășit odată cu el pe trotuar, apoi i-am dat cîteva indicații când s-a interesat cu voce tremurătoare în ce direcție să apuce pentru a ajunge la cel mai apropiat magazin de chimicale.

Terasa braseriei era aproape pustie, berea se terminase, a trebuit să ocolesc Complexul Comercial, să merg pînă la restaurantul arhiplin și să parlez cu un ospătar obraznic, să-l implor insistent să-mi vîndă două beri. Bacșiful l-a înduioșat, mi-a cedat chiar trei sticle, două le-am băgat în geantă, a treia am băut-o lingă vestiar, în picioare, gîndindu-mă că la întoarcere n-am să mai găsesc odaia goală, că sînt așteptat de o femeie frumoasă; îmi imaginam lucruri plăcute, o vedeam cum se uită des la ceas, îngrijorată, cum iese uneori pe balcon și cercetează strada, întrebîndu-se dacă nu cumva e cazul să plece în căutarea mea.

M-am smuls cu greu din visare, am făcut rapid cale întoarsă și cînd am pășit în antreu mi s-a părut curios că nu se interesează de ce am întîrziat. Ei, mi-am spus, prea te împăunezi, băiete, poate s-a supărat, poate ți-a lăsat un bilet și s-a dus acasă. Am împins ușa, cuprins de neliniște.

Nu plecase. Lumina din plafon era stinsă, ardea numai mica lampă de noapte fixată pe unul din rafturile bibliotecii, aruncînd o pată purpurie pe trupul gol, auriu, întins pe spate de-a curmezișul patului. Ațipise. Albumul căzuse întredeschis pe covor, hainele erau aranjate meticulos pe speteaza unui scaun.

Cînd am scos sticlele, am auzit ceva foșnind pe fundul genții. Am deșertat în podul palmei o frunză de fag, uscată, și niște fărime înnegrite de bureți, chircite, m-am uitat uimit la ele și le-am mirosit.

Și atunci, brusc, am revăzut cu o formidabilă claritate pădurea în pantă din vecinătatea cabanei, pădurea scaldată în lumina potolită a asfințitului, cerul limpede, fără nici o urmă de nor și, departe,

în vale, casele orășelului aliniate de-o parte și de alta a șoselei lucitoare... Pe buturuga de fag de la marginea luminișului am revăzut-o pe Daniela, ședea acolo parcă de o veșnicie, zîmbitoare, ținea geanta mea pe genunchi, geanta plină cu bureți, cu roșiori, cu ghebe și cu creasta cocoșului ; trăgea în piept cu nesaț mirosul lor și striga : „Ah, dragul meu, aroma asta de munte, aș da oricît s-o pot purta cu mine totdeauna...”

Cînd a început să se întunece, am coborît pe cărarea șerpuită, îngîndurați și osteniți. Umblasem năuci mai bine de șase ore prin pădurea pălită de toamnă, abia așteptam să ajungem la restaurant, de fapt nu chiar restaurant, ci un modest bufet unde poposiserăm trei seri la rînd ; ospătarul ne cunoștea, îndată ce ne iveam își îndrepta cu un gest automat nodul cravatei, își rostogolea trupul obez pînă la ușa bucătăriei și comanda cele două fripturi ; pe urmă rămînea citeva minute în preajma noastră, atent, prevenitor, puțin caraghios din pricina zîmbetului ce nu-i părăsea obrazul trandafiriu ca o mască de carnaval, împodobit cu o mustață uriașă, parcă falsă, pe care te așteptai s-o vezi dezlipindu-se la fiecare mișcare. Eram hămesiți, ne-am repezit ca niște lupi asupra fripturilor, le-am devorat, apoi ne-am aprins țigările și am băut în tihnă cite un pahar de vin roșu. Era plăcut, ne simțeam ușor moleșiți, nimic nu anunța cearta declanșată subit. Cred că totul a pornit de la un fleac, cum se întîmplă, uneori. Ne-am înțepat reciproc, aproape cu tandrețe, pînă în momentul cînd ea mi-a spus, datorită nu știu cărei asociații de idei, că înainte de a pleca în excursie a cerut-o în căsătorie un medic, un tip pe care îl cunoștea din copilărie. Poate oboseala com-

binată cu paharul de vin roșu, poate expresia Danieli, figura ei forțat nepăsătoare când pronunța cuvântul *căsătorie*, m-a ațîțat îndeajuns pentru a-i replica enervat :

„Ei, ce mai aștepți, scumpo, mărită-te imediat, nu sta pe gînduri.“

„Poate mă mărit...“

Știam că nu vorbește serios, dar am continuat s-o ironizez, exact cînd ar fi trebuit să mă opresc.

„Ocazie rară, mai tîrziu are să-ți pară rău dacă respingi asemenea bărbat.“

„Adică ce vrei să insinuezi ? Nici măcar nu-l cunoști.“

„Ei, medicii ăștia cîștigă o groază de parafe. Ai să fii o cucoană, o să te țină în puf și...“

„Glumești ?“

„Nu. Uite, să-ți spun o chestie, cînd a trebuit să se opereze tata de hernie, doctorul la care l-am dus n-a vrut să-l urce pe masa de operație pînă ce n-a fost sigur că primește 500 de lei. Și asta se întîmpla acum zece ani, îți dai seama că de atunci au crescut prețurile. Mi-a povestit cineva că la nu știu ce spital fumează tot personalul, de la portar pînă la director, numai țigări Kent. De ce te uiți așa la mine ? Am debitat vreo nerozie ?“

„Gelu e incoruptibil, nu s-ar preta în ruptul capului la plocoane sau bacșișuri. E foarte bine pregătit din punct de vedere profesional. În plus, are o fire blîndă, nu m-a jignit niciodată.“

„Mărită-te, scumpo, cu individul ăla blînd, incoruptibil și foarte bine pregătit din punct de vedere profesional ! Un ideal, nu altceva ! Dar cu dragostea cum stați ? Îl iubești ? Te iubește la fel de mult cum te iubesc eu ?“

„Mă rog, cunosc placa, tu mă iubești la nebunie, dar încă nu m-ai întrebat dacă aş dori să fiu nevasta ta.“

„Aha ! Deci asta te frământă...”

De fapt, hotărisem în mod categoric ca la sfârşitul celui concediu să-i cer Danielei mina. Am continuat să ne certăm, din ce în ce mai inversunaţi, pînă am realizat că clienţii de la mesele alăturate se distrau de minune.

Ne-am întors tăcuţi la gazda unde închiriasem o cameră, eu m-am întins pe pat, eram nervos, mă durea capul şi îmi tremurau picioarele. Daniela a făcut o baie, apoi s-a dus la o vecină, dorea că vadă un serial la televizor. A revenit tîrziu, pe la miezul nopţii, încruntată, fără chef de vorbă, şi s-a apucat să-şi facă bagajele. Nu-i trecuse supărarea (cum nu-mi trecuse nici mie), îşi îndesa hainele în rucsac, o singură dată a mormăit că e nevoită să se întoarcă la Bucureşti. După ce şi-a strîns toate lucrurile, i-am spus :

„N-ai să mergi nicăieri. Trebuie să fii nebună dacă te-ai decis să pleci la ora asta. Ce te-a apucat ? Mi-ai promis că îţi vei petrece concediul cu mine şi acum ţi s-a năzărit să dispari în toiul nopţii. Ai putea să aştepţi pînă mîine. Ce are să-şi închipuie gazda ?“

„Puţin îmi pasă de ea. Asta-i bună ! Ai impresia că mă sinchisesc eu de părerea ei ? Condu-mă la gară !“

„Nu te conduc. Nu mă pot întoarce singur aici. Gazda ştie că sîntem soţ şi soţie ; are să-şi imagineze că n-am...”

„Termină cu imaginatul ăsta. Vreau să plec şi gata !“

„Și eu ce să fac ? N-am tren în noaptea asta și n-am chef să devin ridicol întorcându-mă singur aici. Ți-ar plăcea să rătăcesc pe străzi pînă se luminează de ziuă ?“

În cele din urmă s-a resemnat, a fost de acord să rămînă pînă dimineața. Și de cîte ori m-am gîndit la acea noapte albă, sterilă, jalnică, mi-am zis că eram obligat să fac primul pas pe calea împăcării, să-mi cer scuze cu umilință... Toată noaptea am stat tolănit în fotoliul de lingă fereastră și am gustat mereu din sticla de coniac cumpărată de la bufet. Cred că eram îndeajuns de beat pentru a rosti o serie de grosolănii, iar Daniela avea oroare de bărbații beți ; o înspăimîntau și o scîrbeau chiar bețivanii placizi, inofensivi. A doua zi am condus-o la gară — îmi făcusem și eu bagajul, deși aș fi dorit să mai rămîn — am stat amîndoi într-un colț al sălii de așteptare, eu îmbufnat, mahmur, ea țeapănă, distantă, am schimbat două-trei fraze convenționale și cînd a sosit clipa despărțirii am știut că sînt dator, categoric dator să-mi cer iertare, dar n-am avut curaj, m-am încăpățînat să joc teatru, i-am sărutat mîna, ceremonios, rece, și i-am spus : „Ei, cu bine, probabil nu ne vom mai revedea niciodată.“ A înălțat din umeri, absentă, și a suspinat.

Pînă a venit trenul meu, din direcție opusă, m-am plimbat pe peron, fumînd țigară după țigară. Cearta n-a durat multă vreme, după vreo trei luni ne-am revăzut, dar nimic nu mai era ca înainte, parcă se rupsese ceva între noi ; nu ne mai puteam regăsi, parcă ne despărțea neîncetat un paravan de care ne izbeam neputincioși. N-am mai apucat să revedem împreună muntele, pădurea roșcată, bureții, camera și bufetul unde cinasem seară de seară ; ne-am

dus o dată la teatru, altădată ne-am plimbat prin parcul Herăstrău. Atît. Daniela a murit puțin înainte de Anul Nou, a murit în mod stupid, a lovit-o un camion, într-o dimineată, în timp ce aștepta într-o stație de tramvai. Și în mine s-a instaurat un sentiment de vinovăție ; îmi repetam mereu că viața ei ar fi avut alt curs dacă am fi fost căsătoriți.

Am azvirlit geanta în nișă, am destupat o sticlă de bere și am intrat tiptil în cameră, de teamă să n-o trezesc pe Vali. Dormea, sinii mici îi tresăltau abia vizibil și din nou m-am mirat cum de chipul îi este alb iar trupul bronzat, de culoarea aurului străvechi. Am fost tentat să întind brațul, să-i dezmierd coapsele unduitoare, flexibile ; dar cînd am ridicat mina, am renunțat brusc. M-am lăsat greoi pe taburetul de lîngă ușă, am aprins o țigară și am dus sticla de bere la gură.

Vali continua să doarmă, răsufla egal, calm. În cameră plutea un miros nou, străin, și eu mă simțeam copleșit de singurătate, mi-era ciudă, mă uitam la umerii cu pielea netedă, țineam ochii larg deschiși, mă usturau pleoapele și vedeam din ce în ce mai clar creasta albăstrie a muntelui și silueta Danielei avansînd încet pe cărarea șerpuitoare...

SUMAR

Lingă colina albastră	5
Ninsoarea	91
Albumul	115
O frunză uscată și vechi fărimă de bureți	147

*Lector : Sorin Mărculescu. Tehnoredactor :
Gheorghe Chiru. Apărut : 1981. Bun de tipar :
16 II 1981. Format : 16/54X84. Coli tipo : 10,25.
Coli ed. : 6,79.*

c. 848 — I. P. INFORMAȚIA
str. Brezoianu, nr. 23—25
București

